

નગીલે દીદ અનાયે ખુદા નયા કામા
મનિકાક સિન્દુસ્તાની ધેર.

કોમી દીલર

યાને

વતન બંસરી.

પગલીશા. અખડુત વકીલ

નાલીક વકીલ બુક ડીપો.

સી. સ. જી. આંધ્રમહાબાદ.

0-2017

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કૉપીરાશ્ટ્રિ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૦૮૦ સર્ગિક

પુસ્તકને નામ ડૉમ દીલેર

વિપય ૨૩૬૮ : ૨ ૪૬૮

કાળીલેદીદ. બનાદે ખુદા નયાફ્રમા.

ઈતિફાઠ, હિંદુસ્તાની શેર,

કૌમી દીલેર.

યાને

વતન બંસરી.

મુસત્રીફ બાગા સૈયદ અસગરખલી “અસગર” નીઝામી કે
પુરઝોર કલમસે લીખા હુવા.

પબ્લીશર્સ—અબદુલ વકીલ.

“ મેનેજર વકીલ બુકડીપો ”

તીનદરવાઝા—અમદાવાદ.

વૃમલા હુકુક મહેકુઝ હેં.

જીદ્દ ૧૦૦૦

સને ૧૯૨૯.

દુસરી ખાર

શ્રી પ્રબ્હોતાર્થ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પા. સોમાભાઈ દલપતરામે
છાપ્યું. શાહપુર નવીપોળ—અમદાવાદ.

કી. રૂ. ૧—૦—૦

તખ્તએ નાટક.

દુરજન—એક હિંદુ બુદ્ધર્પસ્ત રાજા.

દીવાન—દુરજનના વઝીર.

સીપેસાહાર મુઝફ્ફરજંગ—બાહુદુર મુસ્લમાનીન.

ત્રેમકુમાર—વઝીરના લઠકા,

વહીદ હિંદુસ્તાની શેર—સીપેસાહારના લઠકા

જેશંકર—(ધતિકાક)જેલકા દરોગા,

એડીટર

નથુ

બદુ

ધનચક્ર

બુમ્બેરાતી

સુબેરાતી

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ
કોમીક પાટ.
મુંબઈની કોમીક પાટ-સંગ્રહ

૧૫૦૬૦

રાજકુમારી (કોમીદીલેર)—દુરજન રાજાની

બહાદુર લઠકી.

રામાબાઈ

(વતન બંસરી

એક હિંદુની લઠકી.

ચંપા—રામાબાઈની સહેલી.

ઝોજા—સીપેસાહારની બીબી.

તારા

મુશતરી

કોમીક પાટ.

મુસલમાન જમાત, ઓર હિંદુ જમાત, ઓર હિન્દુ
મહાત્માના કુલ બરસાતે હુવે બહીર હોના,
દરબારી; ચોખદાર સહેલીયાં વગેરા વગેરા,

મુકમ્મીલ ડ્રામા. વતન બંસરી

બાબ પહેલા

સીન પહેલા

અગલા જંગલ.

સહેલીયોંકા હમ્દે ખુદા ગાના:—

તુ માલીક ખાલીક હય જહાંકા, તુહામીએ કોન મર્કા.
તુહાશીજ હયેં હિંદુસ્તાંકા. એ માલીક અર્જો સમાં
પરવરહે કાદીર હે, સરવર હે, પરવર હે, દોનુ જહાંકા.
જપત જપત તોરી અથ તુહી હયેં સરજનહાર.

દોહરા.

પરવર દીગાર વો ઇશ્વરકી શાન એક હે;
રામો રહીમ અલ્લા હો ભગવાન એક હે.
કહતે હેં જીસકા હિંન્દુ મુસલમાન એક હે,
અસગર ચે કાલીય દો હે મગર જનન એક હે,
દો લાલ હે તેરે ભારતમાતા માદર સખકી તુધ હે.
સીક્ત તેરી હમ ગાયેં તું માદર હીદુસ્તાન,
એ ખાલીક એ માલીક તુ દાવર દાતાર.
નર નારી બલહારી તનમન ધનસે તુજપર એ ખાલીક
તુ દાવર દાતાર,
નર નારી બલહારો હુરે: ગીલમાન.

બાબ પહેલા

સીન દુશરા

પહાડી જંગલ.

દુરજન ભગવાન—તુરમેં જલવા અફરોજ નાર-
મેં માનીંદે સોજ બીજલીમેં ચમકને વાલા રએ બનકર

મરજને વાલા કાન ? મેં દુરજન ભગવાન ચમસોકમર
 મેરેહી દમકા ઉગલા હે જીનો મલક અઝો ફલક સ-
 ખકા એક શબ્દ પરહમ કહેંકર બનાડાલા હેં સુરજની
 કરન ચાંદકી ચાંદની સીતારોંકી ઝીલમીલાહટ આરમા-
 નકી બુલંદિ પાનીકી રવાની જંગલકી સનસનાકી બીજ-
 લીકી ચમક બાદલકી ગરજ ચલચલકે ધુલોમેં હવાકે
 બગોલોમેં યુન્એકો ચટકરોં ધુલોંકો મહેકમેં યુલાખકી
 સુરખીમેં ગંધેરી જરદીમેં લાલેક પ્યાલેમેં સોસનકે જા-
 લેમેં તુંતીકે ઝમઝમેમેં બુલબુલકે ચેહાહેમેં મેરાહી જહુરહે
 દુન્યાકી હરેક વસ્તુમેં મેરાહી નુરહે દુરજન ભગવાનકી
 આત નુરન અલા નુરહે મેં ચમકમેં જગકાતાહું પાંચમેં
 ચમકાતાહું આગકે શોષોમેં ફેલેકતાહું તારીખીમેં લેહેને
 લેતાહું ટકકેં દીલ બીલા મેનાહું ઝોર ફીર સુમલાધાર
 બાસીસ બનકર દુનીયાંકી મિતકો સર સખજ કરતાહું મેરાહી
 નામ કરતા હરતા ભરતા હેં શુલોકોહી દુનીયાવાલે કાતા
 બીધાતા ફેહતે હેં ખુદા કયા કુલ નહીં. અગર નઝરે
 ગોરમેં દેખાગયે, લો ખુદા મારો સાફસમજરોં આગમયે,
 ખુદા ખુદયા બે હરેક બસરકો સાફ સમજા રહા હે કે
 ખુદી મેં આ ઝોર ખુદા કહેલા.

શબ્દ—યે ઝમીનો આસમાં શબ્દો; હજર ઝોર બગવાન
 આબે આતિશ ખાક બાદ હરશે યે મેરા જાગતીયાર,
 નારબી ઝોર નુરબી સખ કુચ હે ઝેરે ઇકતીદાર,
 હુદમમે મેરે બદલતે હેં સદા લેલો નહાર
 મેરે હબ્બમે. સુગંધર દીન અયેરી રાત હેં,
 ખાકે પૂતલે યે મેરા પરદયે હુદમાત હે

(ફલાટકા ફટના પરદેએ હુલમાતકા નઝર આના
 દુરજન ભગવાનકી સુખુ ટ્રેસકા ટ્રાન્સફર હોકર સીયા હોના)

શબ્દ—દુરજન—હુદે શબ્દકો સીયાઇદી ઇસી હુલમાતકી
 દી સીયા કારેકે દીલકો કાલી રંગત રાતકી
 આંખકી પુતલીમેં સીયાઇ હે ઇસીકી આતકી
 ઝોર કાલી ઇસે હે બુનીયાદ કાલી રાતકી

ધરકી રંગત દેખકર ખુદ જલ ગયાહે તુરબી
પરદએ ઝુલમાંત દેખા દેખલો અખ તુરબી
(સીનકા દ્રા-સદર હેના ઝોર પરદએ તુરકા દી-
ખાઇ દેના દુરજન ભગવાનકા ફેસકા દ્રા-સદર હોકર
અમહીલા હોવા.)

શાએર—દુરજન:—તુરકી ધરકે ઝલક શમસો કમર સે પુછલો,
હીરસે યા કુતસે લાલો ગોહરસે પૂછલો,
તીરસે શમશીરસે તેગો તખ્તસે પુછલો,
આહની ફેલાદસે ઝોર સીમુઝરસે પુછલો
અશ્કસે લે પ્રશ્ન તક હરશેમેં મેરા તુર હે,
યે જહાં જીતના હે મેરે તુરસે મામુર હે.

બાબ પહેલા

સીન તીસરા

દરબાર દુરજન ભગવાનકા.

દરબારી -- ન પત્રકેં જખકેં હિલેં ન અખુઝમીયે

એસી ઝુલઝો આંખિ;

નીકલો કીચો ગુરં ધ-સે બહોત

મોઅદમ બનાઓ આંખિ;

„ ૨

હા પૂતલી શર્મો હયાકી પુતલી ન અખ

કીસી મીલાઓ આંખિ;

હમારે ભગવાન આ રહે હેં કદમ કદમપર

બીજાઓ આંખિ;

„ ૩

હે કેહુ જીરફા ગુલામ અદના કેનીઝ હે

જીરકે ધરકો નીખવત

ગુરં કો હે ગુરં જીરપર ઝો આ રહા હે

અચાનો શોકત

„ ૪

નીગાહેં ઉકેં ન ખોદસે અખ કેશા હે

ઝીશાન આ રહા હે

હમારા દાતાર હમારા ઇશ્વર હમારા

ભગવાન આ રહા હે

(દુરજન ભગવાનકા આકર તખ્તપર જલવા અફરોઝ હોના)

દરબારી ૧-યે અખ નીલીયે જખતક કે મેહેરો માહ રહે.

જહાંમે મેરા સલાખત થે ઇજ્જોબહ રહે;

ર-હોં દોસ્ત તેરે બા સદા મુરાદ ઓર ખુશ હાલ.
ઉદુ બે તેરા હો ફુનીયારે ફસીયાહ હે.

આના સહેલીયાંકા.

નટવર ગીરધરને મોરી ગાગર ઉતાર પનખટવાપે ઘેર લીના
ઉઘરી હાય મોરા ધાની દુપટવા નટવર.....

જમના કે નીર તીર જમના કે નીર તેરા રેશમકા

બટવા ચુરાય લીનો—ઉઘરી

હાય મોરા ધાની દુપટવા.

નટવર.

શએર—દુરજન—ઠાપતે હે બાકસે મેરે ઝમીનો આસમા,
અર્થાં કુરસી કરશે વદશે મેરે હે લખ લરઝાકીના
પરશી હે દમ બખુદ આકાશ પર હેં હું નહાં
મેરી શોકત દેખકર ચકકરમેં હે દોનું જહાં;
બાકકા પુતલા બનાકર ડાલતા હું આતમા.

સખ કરેા ઝુકકર મુઝે સીજદાકે હું પરમાત્તમા.

શેર:—ચંદ્રમા સુરજ મુનવર હેં તો મેરી ઝતસે
અન દેત હું જહાંવાલેકા મેં દસ હાયસે
મેં બદલ દેતા હું શબ્દકા દીનસે, દીનકા રાતસે
નુર બનકર હું નીકલતા પરદએ ઝુલ્માતએ;
કાશ નિખવતસે મેં પૂરહું પુતલએ બેહબાન હું,
સખ ઝુકાએં સરમેરે આગે કે મેં ભગવાન હું.

સખ દરબારીયાંકા સીજદા કરના.

સખ દરબારી—દુરજન ભગવાન દુરજન

ભગવાન, દુરજન ભગવાન.

રાજ કુમારી—પિતાજી આજ અપની પ્યારી પુત્રી
કો ઇજ્જત દીજીયે કે વો અપના હાલ દીલ આપકે
સામને નીવેદન કરેં.

દુરજન—બોલ અમ મેરી પ્યારી રાજ દીલારી,
કયા ખ્યાલ હે, કેસા સવાલહે કાસબતકા મસાલ હે

રાજ કુમારી—આપ મુઝે કયા સમજતે હેં,

દુરજન—અપને મેત્રોકા નુર હરદેરી ઈંડક, ક-
લેજેકા દુકકા.

રાજકુમારી—આપ પરમાત્મા હે નાં ?

દુરજન—હાં

રાજકુમારી—ઐર ખુદાબી ?

દુરજન—બેશક.

રાજકુમારી—પૃથ્વી આકાશ સખ આપહીકા
બનાયા હુવા હે

દુરજન—હાં.

રાજકુમારી—ઐર ચાંદ સુરજ.

દુરજન—વોબી હમારેહી બનાયે હવે હે.

રાજકુમારી—મેરી હસ્તી કે ખાઇસ બી આપ હેં.

દુરજન—બેશક હમ તેરે ખાપ હેં,

રાએર—જાને પીઠર તુ પુલહે ઇસ બે.સતાંકા.

હે લાલ બે બહા ઇસો હીરેકી કાનકા,

પરતવસે તેરે ચાંદરમાંકા રંગ માંદ હે,

મેં આસમાને ફુસ્ન ફું તુ મેરા ચાંદ હે.

રાજકુમારી—હેં ચે દો ચાંદ કેસે કયા મેં બી

ચાંદ ફું પિતાજી એક ચાંદ તો આપને આકાશપર

લગાયા હે ઐર દુસરા પૃથ્વીપર મુજે બનાયા હે ચે કયું

દુરજન—આકાશકા ચાંદમા લોગેકા હીખાને કે

હીયે ઐર પૃથ્વીકા ચે ચાંદ અપને દીલકા ખુશકરને

કે હીયે આખેકા ઠંઠક પહોંચાને કે હીયે,

રાએર—રાજકુમારી—લખતે જીગર ફું આપકી, તુરે નઝરબી ફું.

ઐર આપ કેહ રહે હેં, કે રશ્મકે કમર બી ફું,

આકાશ પર બી ચાંદ લગાયા હે આપને.

ઐર પૃથ્વીપે ચાંદ બનાયા હે આપને-

ફું હસ્ત બસ્તા મેં ખડી બતલાઇએ મુઝે

ઇસમે બે રાજ હો ઝરા સમજાઇએ મુઝે.

બે ચાંદ ગયરેંકાયા ઉસે આલા કરદીયા.

પર અપને ધરકે ચાંદકા કયુ કાલા કરદીયા;

દુરજન—ચે સખ મેરી કુદરત હે મેરી રીતરત
હે મેરી પ્રકૃતિ હે કે જીસ્કા જેસા ચાહા બનાદીયા.

શાએર—તુરબીમે નારબીમે ઓર હું ઝુલ્માતબી,
દીનબી કબ્જેમે મેરે હેં શામ બી ઐર રાતબી

રાજકુમારી—અગર આપ ખુદા હેં. પરમાત્મા
હેં. ધમ્મર હેં, કુદરતવાલેં હેં. પ્રાકૃતિ રખતે હેં અગર
કુનીયાંકી હરેક વસ્તુ આપકો બનાઈ કુષ્ઠ હે તો અપની
બનાઈ કુષ્ઠ સીયારંગકો લી બદલ દીજીએ

શાએર—આપકે કબ્જેમે કીબલા તુર હે ઝુલ્માત હે,
દીન બનાદીજે ઉસે ને અબ અધેરી રાત હે
રંગ ને કાલા હે શીર ઉસકો આલા કીજીએ,
દુર કરકે ઇસ અધેરકો ઉબલા દીજીએ,

દુરજાન—રાજકુમારી ! મેરી મહી ખુશી થી કે
મેં તુજે સીયાદામ બનાઉં.

રાજકુમારી:—પિતાજી બાગ્યાં ને બાગકો રખ-
વાંલા યા દુસરે લક્ષ્મીમે માલી હોતાહે જમ્મ ઉત્કો
અપના જ ખુશ કરનેકે લીયે કીસી પુલકી ઝુરત હોતી
હે તો વો બાગકે તમામ પુલોમેસે ને પુલ જયાદા ખુ-
શનુમા ખુશ રંગ ખુશબોદાર હોતાહે ઉસીકો પસંદ કરતા
હે અત્તાર યા ગાંધી જમ્મ કબી અપને લીયાસમેં ઇતર
લગાયેગા તો ને ઇતર સખ ઇતરોસે જયાદા ખુશબોદાર
હે ઉસીકો અપનેલીયે પસંદ કરમાયેગા મુસવ્વીરકો કીસી
તસવીર બાનેમેં ડોડ દીજીએ તો ને તસવીર સખસે
જયાદા ખુશસુરત હોગી ઉસકી નઝર સખસે પહેલે ઉસી-
શર પડેગી હલવાઇકી દુકાનપર જામીએ ને મીઠાઇ ઉમ્મદા
હોગી ઉસીકો ખરીદનેકો દીલ ચાહેગા એક કમસીન
બચ્ચેકા દેખીયે જમ્મ ઉસકો બી ખીલોને વાલેકો દુકાન પર
લે જતેહેં તો ને ખીલોના નીહાયત ખુશ સુરત હો બચ્ચા
ઉસકો પસંદ કરતા હે.

દુરજાન:—યે અપની અપની પસંદ હે.

રાજકુમારી—તો પિતાજી માફ કીજીએ આપકી
પસંદ ના પસંદ હે પિતાજી ? મેં શીર પુછતી હું ક્યા
આપ વાકઇ પરમાત્મા હેં.

દુરજન:—હાં મેં શીર કહતાહું હાં હાં,

રાજકુમારી:—આપકો હર શાખસકે દોલકા હાલ
ઉસકી હરતી બનાનેસે પેશતરદી માલુમ હોતા હોગા.

દુરજન:—બેશક.

રાજકુમારી—શીર બડે અફસોસકી બાત હે મેં તો
ગોરે રંગકો આહતીથી આપને મુજે કાલા કયું બનાયા.

દુરજન:—વો ઇસલીયેકે મેં કાલે રંગકો પસંદ કરતાયા,

રાજકુમારી—અગર આપ કાલે રંગકો પસંદ
કરતેથે તો પિતાજી બડે શર્મકી બાત હે આપને સખત
ના મુનસશી કી.

શાએર—યે તયા ઇન્સાફ લુમને શાહવાત્તા કરદીયા,

આપ ગોરે બનગયે ઓર મુજકો કાલા કરદીયા

દુરજન—બસ ખબરદાર ખામોશ ઇસકદર ગુસ્તાખી

શાએર—હીલાઇગર ઝખાં પુને તો ઝગડા પાક કરદુંગા

લગાકે તન બદન કો આગ પુઝકો ખાક કરદુંગા

શાએર—રાજકુમારી—જલા દીજે મીટાદી જે મુજે શીન્નાર કર દીજે

ગલા હાઝર હે મેરા લો તયે તલવાર કર દીજે

મીસાલે મોર ચુટકીમેં મુજે અપની મસલડલો

અગર પરમાત્મા હો રંગ ચેહરેકા બદલડાલો

શાએર—દુરજન—ઇધર આ રંગ ચેરેકા બદલના મેં સીખાતાહું.

અબી યે ખંબરે ફાલાદ પુજ પર અઝમાતાં હું.

મેં તેરે ખુનકી સુરખીસે એક રોગન બનાઉંગા.

સીયા જો તેરી. રંગત હે ઉસે રોશન બનાઉંગા;

રાજકુમારી—પીતાજી જબકે આપ મુજે કલ કરકે
મેરે ખુનકે રોગનસે મેરે ચેહરેકી સીયા રંગતકા સુખ
બના લેગે તો મેં ડરતી હુંકે મેરે મરનેકે બાદ લોગ
આપપર ફખતી ઉડાએગે,

દુરજન—કેસી કીસ તરાંહ કયું કર કયું કીસ લીયે

રાજકુમારી—ઇસ લીએ વો કહેંગે.

શાએર—વો તો બેશક તીલથી ઓર યે ધખખા એક કાબલકા હયે
બેટીકા યા ચહેરા કાલા આપ કાલે દિલ કા હયે

દુરજન—ઉઠ ચુકેલ ખબાસ, મુરદાર, મોતઠી
તલથગાર, પુર તકસીર અપને આપ નહીં દુરજન
ભગવાનકે આગે ચે ગુસ્તાખાના તકસીર બસ આમોશ અમ
તેરી ગરદન હોગી ઐર ચે ફેલાઈ શ્વમશીર.

શાએર—હોગી ચે હસ્તી નાઅબ અફલાક કે સાથે તલે
લાગલા ઇસ્તેગે દેહશત નાકે સાથે તલે

શાએર—રાજકુમારી—હાય મેં અબતક નહી નાપાકે સાથે તલે.
લુલ બેઠી ઉસ્કો મેં અફલાકે સાથે તલે.
મેં ખુશીસે જન દેતી હું મગર ચે યાદ રખ,
એક દીન આના હે તુજકો ખાકે સાથે તલે,

શાએર—દુરજન—યાદ રખ ચે ખાન અપને ફેમમેં ઇદરાકમેં
ખાક કરનેકી કહાં તાકત હો મુજકો ખાકમેં,

શાએર—રાજકુમારી—ચે જુનુ ચે ઝખત ચે હસરત દીલે સદયાકમેં.
બખશી હે પરમાત્માને સારી તાકત ખાકમેં,
દેખના હે દેખ જાકર પુર્ખતે જોહાકમેં
ખાકકા પુતલા યા વો આખીર મીલા હે ખાકમેં.

દુરજન—ઓનામુરાદ લડકી તેરે સરપર કઝા ખેલરહીહે
રાજકુમારી—ઐર ખુદી આપકી આખિપર નીખરત.
કી પટી ખાલકર જહન્નમકે અધિરે ગારમેં ધોલરહી હે.

દુરજન—ના ફરમાન ઓલાદ ઝખાન બંદકર વર્તા ચે
ખંજર આખદાર મીરલે બકેં શરરખાર તેરે સરપર
અમકતા હોગા ઐર ચે જીમ જીસકી ઝખાનસે ચે નાપાક
અલફાઝ નીકલ રહે હેં ધન પેરોંકે આગે તડપતા હોમા.
રાજકુમારી—મેં ખુશીસે જન દુંગી મગરચે યાદરખીચે

શાએર—હાય જબ બેટીચે ઉઠેગા સીતમગર આપકા,
બનકે મછલી ખુનમે તેરેગા ખન્જર આપકા

દુરજન—બસ અબ પીઠ રાના શદકતે ઝુમો
જખસે બદલ જાયેગી.

રાજકુમારી—પીતાજી અગર આપ ઇસ્કો બદલ તે
હે તો મેં ઝૂંફે કહુંગી કે આપ હો વીઝોમેસે એક
ચીઝ જોર બદલ દીજીયે

દુરજન—હેં હો ચીઝ

રાજકુમારી—જી,

દુરજન—કયા

રાજકુમારી—મેરે ચેરેકી સીયા રંગતકો બદલ
ડાહીયે જોર અગર આપ ઇસ્કો નહી બદલસકતે તો અપને
નામકે આમે જો ભગવાનકા લક્ષ્મણ લગા રખા હે ઉસીકો
બદલ ડાહીએ.

શેર—ખર ખુદા હો તો મેરા યે રંગ અખ કાપુર હો
જો મુજે દેમે કહે રસ્કે પરીહો, દુરહો.

દુરજન—લકડી યે ના મુમકીન હે એસા હરગીઝ
નહી હો શકતા.

રાજકુમારી—તો બસ પીતાં મેં બી મજબુર હું,
શે:—અગર ઇસ રંગકો મેરે પીતા તુધો નહી સકતા
કહું પરમાત્મા તુઝકો યે હરગીઝ હો નહી સકતા,

દુરજન—હેં કયા કદા મેં પરમાત્મા નહીં.

રાજકુમારી—નહીં

દુરજન—લકડી કયા મેં ખુદા નહીં.

રાજકુમારી—નહી, નહીં, નહી,

શાએર—વોહ પરમાત્મા જીસ્કી ઝાહીર સખ મેં કુદરતહેં,
અમનમેં પુલ ફલ જીતે હેં સખમેં ઉસકી સુરત હે
કહી ખુશખુમેં રહેતા હે કહીં વો મ્યાને રંગત હે,
હવેદા ઝરરે ઝરરેસે ઉસી ઇશ્વર કે કુદરત હે.
તુમે તો આઝમા બેઠી ઉસે અખ આઝમાઈંગી,
સીયા રંગત જો મેરી હે ઉસે ગોરી કરાઉંગી

દુરજન—તો કયા મેરી ખુદાઇસે ઇન્કાર હે;

રાજકુમારી—એક દફા નહીં બલકે હજાર બાર હેં

દુરજન—તો શીર કીસકો ખુદા માનતી હે, કીસ્કો
પરમાત્મા જાનતી હે.

રાજકુમારી—ઉસકો જો પરમાત્મા નિરાકાર હે
જો ઇસ દુનીયાકો પેદા કરનહાર હે વો સખકો માણુ-
દહે વો સખ જગા મોણુદ હે વો હિન્દુઓકો પુનમકે
અંદમામેં નજર આતા હે આર મુસલમાનોકો ઈદકો હી-
લાલ બનકર ઉસમેં અપની તુરાની ઝલક દીખાતા હે

શેર—વોહી છુત બનકે બેઠા હયે, કીસીકો રાઝકો હોકર,
વોહી ગીરજે કે ઘરમેં હે, પોસીદા ઝખાં હોકર
વો મનમેં સંકે બેઠા હયે મંદરમેં નીલાં હોકર,
મુસલમાનોકી મસજીદસે, નીલતાહે અઝાં હોકર
શબ્દક મેં હે વોહી મુશયક વોહી બેઠા હએ હાલેમેં
વોહી ગીરજેકે અંદર હે વોહી મસજીદ સીવાલેમેં;

દુરજન—મેં મુતલક નહી સમજા કોનસા ખુદા
કયા મેરે સીવા કોઇ ઓર ખુદાબી હયે.

રાજકુમારી—હાં હે આર જુરર હે,

દુરજન—કોન.

રાજકુમારી—

શએર—વો જીરને તુહકી કીસ્તીકો તુફાનસે બચાયા થા.
ઉસીને ફરન બનકર કસકો નીચા દીખાયા થા.
વોહી થા ગીત જીરકો કે ગુરે નાનકને ગાયા થા;
વોહી ઇસ્લામકો ઝંન્ડા અરબમેં લેકે આયા થા
ઉસીને જહવા દીખલાયા થા કોહે તુર પર આકર.
અનલહક વોહી બોલા થા સરે મંસુર પર આકર.

દુરજન—તો કયા તેરા ખુદા તેરે રંગકો બદલ
સકતા હે.

રાજકુમારી—બેશક ઉસમેં સખ કુદરત હે વો જો
આહે કર શકતા હે.

દુરજન—અન્હા બુલા, બુલા, અપને ખુદાકો બુલા,
અપને ઇશ્વરકો બુલા ઓર ઉસે કેહ.

શેર—અસ્તીયે હસ્તીમેં અબ આનકર ડેરા કરદે
શમે દીલ જુર જોહે ઉસકો સવેરા કરદે

રાજકુમારી—હા હા મેં સુલવાઈંગી વો બોલેગા મેં
સુનવાઈંગી વો સુનેગા મુઝકો પ્રુખ્તાયકીન હેં મે નાઝકે સાથ
કહેતી હું

શર—શબ અધેરીમેં અબી દેખ સવેરા હોગા.

બનગઈ મેં અગર ધસ્કી તો વો મેરા હોગા

દુરજન—બસ બસ ઝયાદા શેખી ન કર અપને
ચેરેકે સીયા રંગકો બદલનેકે લીયે અપને ખૂદકો પુકાર.

રાજકુમારી—હે પ્રભુ, પરપોત્તમ, પરમાત્મા અ-

ગર તુ નીરગુન હેં હમકો સુગન બનાદે નીરાકાર હેતો
બસ સીયા રંગતકો બદલદે સુગન બનબ સાકાર હોગ
ઝોર અપની પ્રેમ શક્તી દુનીયામેં પ્રગટ કર મેં કીસ્કે
આગે જાઉં કીસ્કે આગે ગોદી ફેલાઉં એ હરદારકે દારમેં
હદકી પડીયાં પર બીરાજને વાલે હરતુ અગર વાકઈ હ
રહે ઝોર હર જગા મોબુદ હે તો મેરી બીનતી સુન
એ મુખકે શીયાપોશ મકાનમેં નઝર ખાશ રખને વાલે એ
સલીબ કી સુરતકો ઇઝઝત બખશને વાલે દાતા તુ કહા
હે મેરે મનકી બીપતા કે દુખનહાર મેરી બેકારી દેખ
મેરી અહોઝારી દેખ અપની દાસીકી દર્શાન દે રૂપ
દીખા જલ્લા અફરોઝ હો આંખ બેહોશ હો મન સંતોષ હો.

ગાના.

મોરલી વાલે કૃષ્ણજી મેરી મદદ કરનાઇયેં
જાન મુઝતરીબ ચકી, મેરી મદદ કરમાઇયે.
લો ખખર મેરો જલદી સોગંદ સીતાકી તુમેંદ
ફસ ગઇ હું રામજી મેરી મદદ કરમાઇયે,
અય્યુરૂં નાનકે ખખર લો આજ ઇસ મઝલુમકી
રંજોગમમેં લીર ગઇ મેરી મદદ કરમાઇયે,
આપકી ઉમ્મતકી મંચ બેઠ દેસ્તકી આલાદહું,
અય મદીનેકે નખી મેરી મદદ કરમાઇયે. **કુશ**
હીંદુ મુસ્લીમ આપ હે ઝોર આપ હે મુસ્લીમ કુશ
રો રહી હું યા અલી મેરી મદદ કરમાઇયે.

દુરજન—બસ રો ચુકી અપને પરમાત્મા કો પુકાર ચુકી
લડકી ધધર આ ઝોર કેહે કે પીત.જી મેં હાર ચુકી

રાજકુમારી—પરમાત્મા, ધધર, પરવર દોગર, સુ-

બહાન, મઝદાન, ભગવાન મેરી ખીનંતી સુન મેરી લાજ રખ

દુરજન—બસ લાજ રખ ચુકા હઠીલી ઇસ અપની
હઠસે પાઝ આ ઇધર આ માતો મુજે ખુદા કહે નહિ
તો ઇસ શમશીર આબદાર કે આગે સર ઝુકા.

રાજકુમારી—

શએર

ખુશીસે કાટલે ઝલોમ કે હાઝીર હે ગલા મેરા,
બચાવેગા તેરે પંજેસે વો પરમાત્મા મેરા,
હઝા આપ હે ગર મેરી તો હરગીઝ રૂક નહીં સકતી,
મગર ઝુંકે ખુદાકે આગે, ગરદન ઝુક નહિ સકતી

દુરજન—નહીં માનેગી.

રાજકુમારી—નહીં, નહીં,

દુરજન—મેં માર ડાલુંગા,

રાજકુમારી—બલાસે.

દુરજન—કીસસે ફરીયાદ કરેગી.

રાજકુમારી—પરમાત્માસે.

દુરજન—ના ફરમાન ઓલાદ,

રાજકુમારી—બેહા બઝર્ગવાર.

દુરજન—બહીલ લાકી

રાજકુમારી—ઝલોમ આપ

દુરજન—ના ફરજમ બેવકુફ નાદાન

રાજકુમારી—બે શર્મ, બેહા, બેઇમાન

દુરજન—હેં મેરે સામને ચે ગુસ્તાખી.

રાજકુમારી—ગુસ્તાખી ફસી

શએર—બદ કહે તો બદ સુને; અઘ્ઘી કહે અઘ્ઘી સુને

હયે ચે ગુમખદકો સદા, જેસી કહે વેસી સુને

દુરજન—ઇધર આ ઇસ શમશીર આબદાર કે આગે
સર ઝુકા.

રાજકુમારી—ખુદાવંદા.

શએર—હિઝાતા મઝાયકા, દુરમન હે તેરી પાક સુરતકા.

મેરે ઇધર હીખાદે, ડુ નમુંના અપની કુદરતકા.

(સીયા ચહેરેકા એકદમ સુફેદ હોજના)

બાબ પહેલા

સીન ચવથા

કોમીક

(બાગ ઝોર ઝેંચ)

(ગાના તારા ઝોર મુસ્તરીકા)

પોઝીશનસે ફેશનેબલ લેડી બન આયે.
 તાકે કોઈ જેન્ટલમેન આકે ફસ જાયે
 ચસ્મેં પે ચસ્મા ચડાકે પફસે પાવડરકો લગાકે,
 બાલોંમેં સેન્ટ ડાલા, બ્યુટીકો કીયા દુખાલા.
 શોહર મીલ જાય મતવાલા નિરાશા બાનવાલા,
 શાનવાલા બાનવાલા પોઝીશન
 તારા—બહેન મુસ્તરી.

મુસ્તરી—હાં બહેન તારા.

તારા—પરમાત્મા જાને યે નીગોડી તનહાઇકી ધડયાં
 કમ ખતમ હોગી યે બાંકા શમામ યે ઉકતી
 જવાની યે જોબાનકા નીખાર મગર અખતક ન મીલા
 કોઈ ઈનકા ખરીદાર

મુસ્તરી—હાં બહેન મુજેબી ચાહીયે ફેશનેબલ
 ઝોર તરાહદાર કયું કે આજ કલ જીવર દેમો ફેશનકી
 હયે બહાર છોટે ખડે સખ ફેશનપર હેં નીસાર

તારા—આવ બહેન જરા બીચપર બેઠ જાયેં ઝોર
 અખખારેસે દીલ બહેલાય.

મુસ્તરી—હાં હાં બહેન બહેન ચાલો.

તારા—બહેન મુસ્તરી હમને જો શાહીકે વાસ્તે
 નોટીસ દીયાથા વો ઇસ અખખારમેં છપતો ગયા હે, દેખેં
 અખ કોઈ ફેશનેબલ શોહર મીલતા હે યા નહિં.

(મીસ્ટર બધું ઝોર નથુકા આના)

નથુ—હાય હાય અખતો હો ગયે પોખારા.

બહુ—વાહશે તકદીર તુને ખુશ પલટા મારા.

નથુ—દે દીલ મો કાટા.

બહુ—અમે ઠર પહેલે મેં ઇટર ડેવીસ કરંગા.

નથુ—અમે નહી પહેલેમેં અપના સર ઇનકે કદમ
 મુખારીક પર ધરંગા.

બહુ—નહિ પહેલે મેં જાહગા.

નથુ—પહેલે મેં સીમેસે લગાઉંગા.

(દોનોંકા બહેસ કરતે હુવે બેન્ચપર બેઠ જાના)

તારા—બહેન મુસ્તરી કાષ્ટ ફેશનેબલ શૌહર મીલ
જાય તો દીલકી કલી ખીલ જાય.

મુસ્તરી—હાં બહેન મેં બી ચેકી દુઆ હે કે
કાષ્ટ એન્ટલમેન શૌહર ખુશર મીલ જાય.

તારા—મેં અપને શૌહરકા બેટા બનાકર રખુંગી

નથુ—કુછ પરવા નહિ બીબીકા મા સમજના
ઈસકા નામ ફેશન હયેં યુ સી.

મુસ્તરી—ઓર મેં આપને શૌહરકે સરકી ઇન
ફેશનેબલ બુટોસે ખયર લુંગી

બદુ—ઓ, વેલ દીક હે બીવીસે બુતે ખાના
ઈસીકા નામ પોઝીશન હેં યુ. નો,

તારા—તો બહેન એસા મોહઝીઝ ઓર જેન્ટલ
મેંન શૌહર મીલના દુઆર હે.

મુસ્તરી—તો શીર ઉમ્મીદ બેકાર હે.

બદુ—તકયાર હે.

નથુ—ખીલકુલ નૈયાર હે,

તારા—તુમ કાન,

નથુ—રેલ્વે ટીકટ કલેક્ટર

મુસ્તરી—ઓઝ તુમ

બદુ—મેહેકમા બેકારીકા જનરલ મેનીજર

તારા—તુંમારા નામ.

નથુ—અલ પોઝીશન વલ શીશનહો આઈ, જે,
કે, એલ. એમ, એન ઓ. પી, કયું ખાન બહાદુર
નથુ યુ. સી.

બદુ—હાય, હાય, ઇસ્તે તો બહોત લંબા નામ
ખતાયા અખ મેં કયા કરુંગા ખુદાયા.

મુસ્તરી—ઓર તુંમારા નામ

બદુ—ભાડેકા ટટું, મીયાં નીબદુ, ફેશનપે લટું,
ફુર ફેટુ, હાકથુ, ઓર નેબલ, મીસ્ટર બદુ દામ અ-
કયા લડુ.

મીસ્તરી—તો કયા આપ હમસે સાદી કરતે કો
તૈયાર હેં.

નથુ—ઓઈયસ, યું, સી,

બુદુ—ઓલરેટ; યું. નો.

તારા—અચ્છા તો જામયે દો ગુલદસ્તે લેકર આપયે,
ઝોર શીર હમસે શાદી રચાપયે

નથુ—ગુલદસ્તે અબી લેકર આતે હં'ય.

બુદુ—આવેલ અબી એકદમ ગુલદસ્તે લાતે હં'ય
ચલો મીસ્ટર નથુ.

નથુ—ગોલરેટ મીસ્ટર બુદુ દો આદમીઓકી શાદી
ઝોર દો પેસેકે ગુલદસ્તે વાહરે અંગરેજી ફેશન છુટે રસ્તે
(શઝેર) બુદુ—વાહરે અંગ્રેજી ફેશન નામ તુને કરદીયા.

દો ડબલકે ગુલદસ્તસે કામ તુને કરદીયા

નથુ—હાં ઇસીકા નામ ફેશન હં'ય યુ. સી.

બુદુ ઝોર ઇસીકા નામ પોઝીશન હં'ય યું નો.

(દોનોંકા જના મીસ્ટર ઘનચકરકા આના)

ઘનચકર—વો મારા હાય હાય કેસી લઝીઝ ઝોર
નમહીન ઝોરને' હય હાય હાય ઝોરને' હેં' યા ફેમકી
ચીડીયાં માશુક હેં' યા ચીનીકી ગુડીયાં વો દેખો ઈનકે
ગાલ મેરે હોઠોંકા કે રહે હં'ય કમહીયર કમહીયર દીલ
તો યે કેતા હયે કે ચલો આજે બડે મગર સર ચેહી કેતા
હયે કે દેખના કહી જુતે ન પડે' ખેર જી અબ તો મીલ
ગઈ એક છોડ દો દો અબતો જો ખુદા કરે સો દો
(ઘનચકરકા દોનોંકે બીચમે' એકકર ઉનકા છેડના)

તારા—નહિ માનોગી બહેન મુસ્તરી

મુસ્તરી—જાનેબીદો બહેન તારા.

તારા—દેખો ચોચલે ન ભગારો

મુસ્તરી—એહડો બહેન તારા ખુલ ન કરો.

તારા—એહડો બેન હમે' ન છેડો ગુદ ગુદી હોતી હે ?

મુસ્તરી—યે હઠો બહેન મેરી કમર લચકા ખાતી હે.

તારા—શીર વોહી ઝીદ.

મુસ્તરી—શીર વોહી હઠ.

ઘનચકરકર—વાહરે તુમારી અનવટ

દોનોં—હેં' એ કાન મુંવા ખુરાટ

મુસ્તરી—ચલો બહેન ઉન દોનો જોન્ટલ મેનોકા ખૂ

લાકર લાયેં' ઔર ઇસ મુએકી મરમત કરાએં.

તારા—લો વોહી સામનેસે આતેહેં

નથુ—અચ્છા જાવ તુંમ દોનોં બે-ચર એક જાએ
ઝાહેરા મોહોબતકા રંગ જમાઓ શીર હમ તુમેં એક
અજબ ટ્રીક દીખાયેગે ઔર ઉસ્કો પુરા ઉલ્લુકા પઠા
ખનાયેંગે.

મુશતરી—મેરાદીલખર

તારા—મેરા પ્યારા

ઘનચકર—મેરી મેંહ જખીન મેરી માહપારા

મુશતરી—મેરા જાકર ઝટલી

તારા—મેરા શેખ ખીસ્લી

ઘનચકર—મેરી કુતીયા, મેની ખીસ્લી.

નથુ—અમે જુતેમે ઉતાડેગા તેરે મરહી ખીસ્લી.

ખદુ—એટા અખી ખરોત દુર હે દીલ્લી,

મુંસતરી—કયુંજ હમસે શાદી રચાઓગે

તારા—કયુંજ હમકો દુલ્હન ખનાઓગે.

ઘનચકર—મેં દોનુસે ખીયા કરંગા, તુમકો અ-

પને પાસ રખુગા ઔર તુમકો કીરાયે પર ચલાકેંગા

મુશતરી—પ્યારે લો મેં આપના દીલ તુમારે

હત્તલે કરતી હું

તારા—ઔર મેતો ઇસ બોલે બાલે મુખડે પર

મરતી હું.

ઘનચકર મરતી હું ઔર મેં છકકે છકે જાકેં.

(ખિઝનીત)

શખ્ખરાતી—યાર જુમ્મેરાતી.

જુમ્મેરાતી—હાં બાર્ષ શખ્ખરાતી

શખ્ખરાતી—હમારે આંકા મીસ્ટર નથુ ઔર

મીસ્ટર ખદુકા તો કહીં પતાહી નહીં.

જુમ્મેરાતી—અરે યાર કીમી રંડીકે મહાન પર

બેઠે મહે ઉડાતે હેંગે,

શખ્ખરાતી—યા કીસી માશુકો ફેજનકે જાત્રમેં
ફસાતે હેંગે.

તારીકીમેં બીજીકી રાજની.

શબ્દરાતી—અણખીયાં યે કાં આસ્માન હું
સ્નકા સીતારા તોડા.

જુમેરાતી—અણે એક નહીં બધે જોડા
શબ્દરાતી—અગર ઉધરહે જોડા તો ધધરબી
હે જોડા.

જુમેરાતી—તો બડાઓ અપની સવારીકા ઘોડા
શબ્દરાતી—મારો કાઠે પર કોડા.

જુમેરાતી—મીલાદો જોડીસે જોડા.

(દેનોકા બીચમેં જાકર જોડના ઓર તારા ઓર
મીશતરીકા છેડના

મુશતરી—ઉધ જડેનતારા અખખાર પડને દો ઉધ
અણખા મત છેડા.

જુમેરાતી—ધ્યારી જોડા મોજુદહે જોડીસે જોડીકી
નીખેડા,

તારા—ઉધ મુશતરી હટ જાઓ બહેન હમે મત સતાઓ.

શબ્દરાતી—જાની ઝરા આખિસે આખતો લડાવ.

જુમેરાતી—જોખનકે સદકમેં એક બોસતો દીલાવ.

તારા વ મુશતરી—હેં તુમ કોન મરદુદ રીઝાલે.

જુમેરાતી વ શબ્દરાતી—ધ્યારી તુંમારે ચા-
હને વાલે.

મુસતતરી—તુમારા નામ.

શબ્દરાતી—મીસ્ટર શબ્દરાતી.

મુશતરી—હાય હાય માલહેં યા સડીફૂંધ નાસપાતી

તારા—ઓર તુમારા નામ.

જુમેરાતી—મીસ્ટર જુમેરાતી

તારા—વાહવા વાહવા હુલીયા તો દેખો જોસે

બહી હુધ ચપાતી

મુશતરી—તુમારા વતન,

શબ્દરાતી—મેરા ખાસ શહેર રીયાસત ઇટંગન.

મુશતરી—નાક તો દેખો જોસા ઉખા હુહા બેગન.

તારા—ઓર તુમારા શહેર.

જુમેરાતી—પાગકુર, શોરએ આશક.

તારા—જખી તુમારે ચોકડેપર નહિ હેં નાક
 શુખરાતી—મુખડા તો દેખો જેસે જન્નતકી હુર.
 મુસતરી—હુંલીયા તો દેખો જેસે હુમકટા લંચુર.
 જુમેરાતી—ગાલ તો દેખો જેસે ઉબલા હુરા

ચૂકંદર

તારા—શિકલ તો દેખો જેસે મથુરાંકા બંદર
 મુખરાતી—હાથરે તેરે ફેશનકે ઠાઠ બાઠ.
 મુસતરી—મુંએકા મું તો દેખો જેસે બીક માંગ.
 નેકા દીનપાટ.

જુમેરાતી—તીરછી ચીતવન તો દેખો જેસે
 જમરની કે કારખાને કરાપકી સોડં.

તારા—મુંએકા ચેરા તો દેખો જેસે ચરસવાલેલી દુકા-
 નકા સાચે-સ બોડં.

મુસતરી—બલાયે તો બતાવ તુમ મહાં કેસે
 આયે હો.

શુખરાતી—તુમારે સાથ શાદી રચાને

જુમેરાતી—જોડીસે જોડા મીલાને

તારા—મગર શાદીકે લીયે એક ચર્ત હે.

જુમેરાતી—વો કયા

તારા—હમ તુંમે સાડીયાં લાકર દેતે હયે તુમ
 સાડીયાં પહેનકર ઇસ બેંચપર બેઠ જાઓ ઝોર ઝોરતોફી
 તરાંહ નખરે દીખાવ અગર તુમારે નખરે હો ગયે પાસ
 તો દો મીનટ લીમે તુમારા હો જાયગા સત્તાનાથ.

શુખરાતી—અછા જવ જહદી સાડી લાવ.

જુમેરાતી—ઝોર હમકો દરમીયાના દરજા બનાવ.

(દોનોકા ઝનાના લિયાસ પહનનાં)

ધનચકકર—મુરગ લડાઓ. બટેર લડાઓ, પતંગે
 લડાઓ. વીરકોઈ બોતલે ઉડાઓ, મોટર લડાઓ ઇકે
 લડાઓ, મન કુચ લડાઓ મગર ઉસકે સાથ આંખે લી
 જુફર લડાઓ, જુસ તરાંહ દો પતથરેકે લડાનેસે આગકી
 ચીંગારી પેદા હોતી હય, ઝોર દો તાકતોકે લડાનેસે
 બીજલી પેદા હોતી હે ઇસી તરાંહ દો આંખો કે લ.

કાનેસે ઇશ્ક પેદા હોતા હે તો બસ મેરે દોહતો મારખા-
ઓ જુતેખાઓ બેગેરત બનો બેશર્મ બનો ડડેખાઓ
મગર આપે જુર લડાઓ હે ચેતો ચહી મોજુદ હે
દોનોસે.) શીલખર,

સખખરાતી—ઉઘ મેરી કમર બલ ખા ગધ,

ઘનચકર—જની.

જુમેરાતી—ઉઘ મેરી કલામે મોચ આ ગધ

ઘનચકર—મેરી ખીલો.

સખખરાતી—હાય અદા, મેં મરીજતી હું

ઘનચકર—મેરી સુનો.

જુમેરાતી—ઉઘ મેં મરગધ

ઘનચકર—જની વો શાદીકી તજવીઝ કીધર ગધ હે

સામનેસે ચેતો ચેહી દોતુ આતે હે અખ મેં કયા કરે

અહા બેનચકે નીચ છુપ જડેં.

નથુ—ખારો ઝરા ધુંધટ તો ખોલો.

શખખરાતી—હટોજી હમસે ન ખોલો,

ખડુ—જરા બોલો મુંખડા દાખાવ

જુમેરાતી—ઉઘ અલલાહ હમેં ન સતાઓ.

નથુ—મેરી જન મેં તુમપર નીસાર

સખખરાતી—એ હટો હાય ન લખાના ખખરદાર,

ખડુ—જના ઝરા છુરકા તો ઉતાર,

જુમેરાતી—આવ ગલે લગ જાઓ દીલદાર

ખડુ—બચાના પરવરદીગાર

નથુ—તુલી તો ધુંધટ ઉતાર.

શખખરાતી—હો મેરી સરકાર

નથુ—હેં પુલકી જગાં ખાર

ખડુ—તુરકી જગાં નાર.

નથુ—કોન શખખરાતી નાહનજર

શખખરાતી—આદાખર્જ હે સરકાર

ખડુ—ઝાર તુ કોન જુમેરાતી ઉલુ, પાજી ગીદી ખાર,

જુમેરાતી—તરફીમ ખર્જ હે ખંદા પરવર

નથુ—અહા પહેલે ચે બતાવ વો કીધર નીકલ ગધ

જુમેરાતી—નહિ પહેલે ફરમાયે કયા આ.

જુમેરાતી—હેં એ અંમેરમેં ચઉદવી રાતકા ચાંદ
આપકી ઝનાની સુરતેં કયું કર બદલ મધ,
રાએર—ધનચકર—મીઠે અંશુર ખટ્ટે શહેતુત બનગયેં હેં.
હમ પરીયાં જીનકા સમજેં થે વો જીત બનગયેં હેં.

જુમેરાતીવ શબ્દરાતી—મત મારો સરપે જીને
કે મજબુત બનગયેં હેં.

નથુ વ બદુ—નારંગી જીરકા સમજેં થે અમત બનગયેં હયેં

નથુ—હેં એ અખખાર કેસા ઝાહો ઇરમેં તો ઉ-
નઠી શાહીકા હાલ લીખાહે આવ મીસ્ટર બદુ એંચપર
બેઠકર પડેં અબે ઈધર આવ પાંવ દબાવ,

શબ્દરાતી—લો લાઈ અબી થેડી દેર પહેલે મા-
શુક બને હુએ થે અખશીર વોહી નોકર બનગયેં

જુમેરાતી—કોઠે રહેનેવાલે જીનેયે આગયેં હયેં,
અબ રક્તા રક્તા અપને કમીનેયે આગયેં હયેં,

નથુ—હેં ચે કાન

ધનચકર—ડેરા કમ્પાઉન્ડ

બદુ—કોઈ હોગા અખખાર પડેંઆપ.

ધનચકર—અબે મેં હુ તુમ દોનોકા આપ

નથુ—હેં શીર વોહી હરકત

ધનચકર—મેટા જીતોંસે કરંગા હળમત,

બદુ—અજી કોઈ હોગા હીમાકતકા ગદ્દા.

ધનચકર—ચે ગધેકા બચ્યા વો ઉલુકા પકા.

નથુ—ચલો અમ અખખારકે એડીટરકે પાસ ચલેં

ઓર ઉન લેડીયુંકા પતા લગાયેં, હેં ચે કાન મરદુદ રીઝાલા

બદુ—હમારા કામ બીગાડને વાલા,

(ગાના નથુ વ બદુકા,)

સખ મીલકર ઇસકા સર તોડો

ધુસેંસે ઇસકા મુંહ ફોડો.

હરગીઝ ના ઇસકો અબ છોડો

કરે અચસી ન શીર દરકત

માય જોદ મંચ ઇસ્કસે બાઝ આયા,

બહોત અપને કીયે પે પરનાયા

સખ છબ કુચ હય મંચને બર પાયા.

સખ દેનેમે મુંહ મોડો— સખ.

(સખકા જના.)

બાબ પહેલા

સિન પાંચવાં

(બાગીચા કોઠી ઘુંસ્તમે' ફરીયા)

સહેલીયો કા ગાના.

હુંજુર આજતો જોગન નીકાલા હય,

નીરાલી છબ હયે નયા રંગ દંગ આલા હય;

તુમારે વાસ્તે પુલોમે' ઝુલાડાલા હય,

હુંજુર ચાદ હે' યે ચોદવી'કા હાલાહય

ગાના,

આધ આધ રૂત ખસંતી હીલમીત્ર ખુશીયાં મનાયેરા

જોગન તોરા ઉમરા દેખમે: છતીઅન તોરી બરઆઝેરી

હું મય નારી બોલીબાક્ષી ચાલ મેરી અકલાયરી—આધ

સહેલી ચંપા રાગદુધારી બલહાર

„ દુસરી—ખ્યારેકો ખ્યારી નીસાર

„ તીમરો—ગાગ હયે યા નમૂનયે કુદરને પર

વર દીગાર.

સહેલી ચોથી—એક તરફ રંગીન ઓર ખુશખોદાર

પુલોંકી બહાર.

સહેલી ચંપા—દુસરી તરફ પુલદાર દરખતોડી કીતાર

સહેલી દુસરી—તીમરે કુતારેકી હલકી હલકી કુવાર

રામાખાધ—સાનયે હકીકી તેરો કુદરતકમે' નીસાર.

શાએર—અજબ ચલશન હમારા દસ્ત કુદરતને ખનાયા હય.

કહી બેલા કહી નરગીસ કહી' સોસન ખોલાયા હય.

ચંબેલી હય કીસી જતો કંઠી' ગેદા લગાયા હય,

મીરશે તાઉસકે પુતારેકા કેસા નયાયા હય,

સહેલી ચંપા—છધર ચલશનપે જોગન તુમ

ઉધર મેહવે જવાની હો

સહેલી દુસરી—તુમારા બાગ ઓર તુમ દસતે

કુદરતની નીશાના હો,

સહેલી ચંપા-ધારી ઇધર દેખીયે આમકી
ટહેની ભાનનકી શાખમે' મીલ મીલકર ખીચડી પકારકી હમ

સહેલી દુસરી-મેં વારી ઝરા ચેબી મુંલાહઝા
કીજીયે શેતુલકી શાખ નારંગીકા મલે લગા રહી હમ,

સહેલી તીસરી-ચે સીતમ તો દેખીયે ફાલસેકી
શાખ ખીરનીસે ઉલઝ રહી હયે

સહેલી પહેલી-ગામમે' મરગધ. વો દેખીયે
અંચુરકી બેલ અમૃતસે સુલઝ રહી હયે'

સહેલી દુસરી-ધારી ચે ગઝબતો દેખો નારંગી
આપકે બેલનકા દેખ દેખકર મારે શરમ કે અપને પહે-
લુકો છુપાતી હયે.

તીસરી સહેલી-બાહ, વાહ, ઇધર ઓરહી મઝા
હયે અંચુરકી બેલ આપકે હુંસન શીરીસે તલમ હોઠર
બહયાઇસે ટટીમે' છુપી જાતી હે.

રામાબાઇ—કહાં કીદર

ચંપા—ઇધર ધારી ઇધર મગર દેખના સબલકે
ચલનાં.

શએર-સીના ઉભારકે ન ચલેં બાગમેં હુઝુર

બાદે સખા લગાએગી ચોરી અનારકી

સહેલી દુસરી—ધારીયે કાનસા પુલ હે બડા
નામકું લહે આંખેં ફાડ ફાડકર હુઝુર દેખ રહા હે

સહેલી તીસરી—હાં ધારી નકામ ડાલનો એસા
નહો કે મુંએકી નઝર લગ જાય,

રામાબાઇ--અરી સોસન ચે નરંગીસ હે,

સહેલી દુસરી—ઓર ધારી ચે

સહેલી તીસરી—ચે ચંબેલી હે ચંપાકી બીવી
ઓર બેલેકી સહેલિ હે

ચંપા—ગુલાબંકી બહેન ઓર મુયે કે સાથ રાતકો
છુપ છુપકર આંખ ગિચેલી બેલી હે

સહેલી ચવથી--ઓર ધારી હે'

રામાબાઇ-ચે ગુલાબહે તમામ બાગમેં ઇન્તે ખાબહે
ખાબ હે,

સહેલી તીસરી—જબી આપકો રૂપસારોને ધરકા
રંગ શીના કર કાલા હે.

ચંપા—કસમ હે પરમાતમાકી અગર હુઝુરકે ગુલાબી
રૂપસારકે પસીનેકા એકકતરા સમંદરમે કાલ દીયા જય
તો તમામ સમંદરતો કયા મછલીયોમે બી ગુલાબકી
પુશ્પો આને લગે.

સહેલી પહેલી—ઓર શીર,

ચંપા—શીર કયા ધસ સમંદરકા પાની બાપમે
હકકર બાદલ બનકર તમામ દુનીયાંપર ગુલાબકી ગુલાબ,
બરસાને લગે,

સહેલી દુસરી—ધ્યારી એક બાત પુછુ અગર
બકા ન હો.

રામાબાઈ—નહી કહો શોખસે કહો.

સહેલા તીસરી—ધસ ગુલશનકી તો આબ બ-
દાર લુંટ રહી હંચ મગર આપકે બાગે હુસ્તુકી બદાર
લુંટનેવાલા કાન હય

સહેલી ચવથી—અરી મેં જાનતી હું મુઝસે પુછ
રામાબાઈ—હે પરમાતમા કીન કમળખતોસે પાલા પડા

ચંપા—હાં, હાં, ધ્યારી બતાઓ વો કાન હે આ-
પકા ચાહનેવાલા.

રામાબાઈ—કહીં સામન તો નહીં આઈ મુરદાર
ન કોઈ મેરા આશીક નમેં કીસીકી દીલદાર.

(દીવાન પ્રેમકુમારકા ધંટર હોના)

ચંપા—લીજયે વો આગયે સરકાર.

રામાબાઈ—અરી કાન

ચંપા—આપકે હુસ્નકે ખરીદાર

સહેલી—ધ્યારીકે ચારે દીવાન પ્રેમકુમાર

ચંપા—મેં વારી મુખારક

સહેલીદુસરી—ધ્યારી મુખારક.

સહેલી તીસરી—દુશારો મુખારક.

સહેલી ચવથી—સો બારી મુખારક.

(દીવાન પ્રેમકુમારકા ઝાઢીર હોના રામાખાઈકા મુખ પર
નકાળ ડાલ લેના.)

શએર—પ્રેમકુમાર—રૂપે પુર તુર તુર છુપાયા હે ખુદા ખેર કરે
ચાંદ બદલીમે સમાયા હે ખુદા ખેર કરે
દીલે સદ ચાકસે રૂક રૂકે સદા આતી હે.
જાન પરદેમે તુમે દેખકે ગબરાતી હે,
જલ્દયે હુંને ખુદા દાદ ઝરા દીખલાદે
મૂન કીરાંકા બી શનમ શાને ખુદા દીખલા દે.

રામાખાઈ—કયુંજી આપકો ચહાં કીસને ખુલાયા.

પ્રેમકુમાર—આપકા જઝખએ હુસ્ન ખીંચ લાયા

રામાખાઈ—કયા મેરા હુસ્ન ખીજલી હયે,

પ્રેમકુમાર—ખેશક ખીજલીસે બદકર દશમે તાકત
હે. પરમાત્મા કે લીયે ખેટરી પયસે જલદી ખરદા ઉઠાધયે
એસા ખેહોશ હોજખએ ન હોકે ખીજલીકી તાકત બડ જાયેં ઓર દુસરા

શેર

રૂપે પુર તુરસે પરદા હડાઓ.

ખુદારા અખિંસે અખિં મીલાવો.

(નકાળ ઉતારકર એસા લેના.)

રામાખાઈ—હેં ચે કયા.

પ્રેમકુમાર—કુસુર.

રામાખાઈ—કીસ લીયે એસા કુસુર કયા દીમાગમેં
હે કુછ કુતુર.

પ્રેમકુમાર—સુનીયે હુલુર મેં ન કેતાયા કે હુંસ્નકી
ખેટરી નકાળમેં જયાદા બંદ ન કરો ખીજલી તેજ હો ગધ
જેસેહી મેં ન નકાળ ઉઠાયા ઝટ ખીજલીકી કસીસને મેરે
હોટાંકા આપકે ગાલોં તક પહોંચાયા.

રામાખાઈ—ખેરજી જયાદા આતેં ન બનાધયે

કયાં બાળ ચાંદ ચડ હે થે તો ફરમાઇયે.

પ્રેમકુમાર—ખારી ઇસ વખત હો ચાંદ હેં

રામાબાઇ—હે. આપકો એકકે દોદો દીખાઇ દેને લગે

પ્રેમકુમાર—એક ચાંદ તો આસ્માનપર હે

રામાબાઇ—વો કહાં

પ્રેમકુમાર—વો દેખો

રામાબાઇ—ઝોર દુસરા

પ્રેમકુમાર—ઝમીનપર

ચંપા—વો કહાં

પ્રેમકુમાર—(ખોસા લેકર) થે દેખો

રામાબાઇ—હેં શીર કુસુર.

ચંપા—અજી ઇસમેં ઇન બીચારોંકા કયા કુસુર હે

થે સખ ઇસ મુઘ બીજલીકા શીતુર હે જો રહે રહે કર
અપના અસર દીખાતી હે ઝોર ઇનકે હોટોંકા આપકે
ગાલોં તક પહોંચાતી હે.

પ્રેમકુમાર—હાં તુંમ સચ કહતી હો

ચંપા—મગર હુંજુર ઇસ બીજલીકી તાકાતકો કીસ
તરાંદ ઠંડા કીજીએ એસા નહોકે ઘર બરમેં બીજલી
ફેડ જાએ ઝોર આપકે સાત હમારે ગાલોંકીબી કમ
બખતી આય.

પ્રેમકુમાર—અચ્છા ઠંડા કરતા હું (ખોસા લેતા હે)

રામાબાઇ—વાહજી વાહ શીર વોલી હરકત.

ચંપા—ગળરાઇયે નહિં હુંજુર અખ કમ હો અજ
બીજલીકી તાકત

રામાબાઇ—વાહ ખુશ,

મેરા મૂં કાહેકો હે ખાસા તાર ધર હે.

લાઇયે ખોસોંકી કીમત સારી એ સરકાર દે દીજે.

ચંપા—લગે હાતોં હમારે નામકાબી તાર દે દીજે.

રામાબાઇ—અરિ ચંપા નરગીસ સોસન બસ અખ
તુમ જાવો.

ચંપા—ધ્યાદી ચે કયું

સહેલી બસજી—સમજ જાવો.

ચંપા—અજી હજીર હમારા તાર પહોંચાયા કે નહિ.

ઉસ્કી રસીદ તો લાગ્યા.

પ્રેમકુમાર—રસીદ લો (ફીર બોસા લેના)

રામાબાઇ—મેંને તીન દક્કા આપકા કુસુર માફ

કીયા અબ્બા કાયદા મુજરોમ બનાડિંગી ચંપા જનાં

જરા હત કડી તો લે આના.

(ચંપા કુલોંકો હત કડી લાતી હે.)

દુરજન મએ સીપેસાલાર મુઝફર જંગ બહાદર કે
કાસ્તીમેં બેઠકર આતા હય ઝોર રામાબાઇ પર આશીક
હોતા હય સીપેસાલારકો રામાબાઇ કે કાનેકા છજારા
કરતા હે.

(રામાબાઇ વ પ્રેમકુમાર,)

દોહરા.

કેતીહે આંખ દીલને મૂજે યહાં લુંટા દીયા

દીલ કે રહાહે આંખને મુજકો મીટા દીયા.

મેરા ચે કેનાહે કે દોનોહે બે કસુર.

હમને તો અપને હાતશે ખુદકો ફસાદીયા,

ગાના:—

તન મન વાર પ્યારે સીનેપે બાલે મારે
ખેચે હંચ અબર હો મારે તુમસે મય હારી પ્યારે
પ્રેમ જાંલ મુજપર છાયા પ્રેતીને મસ્ત બનાયા.
ચંદ્ર સુરજ ઝોર તારે જોબનસે તેરે હારે.
બરછી નઝરકી મારી જ્યાં દીલસર ખુશતગ બરતર

બાબ પહેલા

સીન છઠા.

કોમીક

(દફતરે અખબાર)

ઝેડીટર—કયું મીસ્ટર ધનચકર હમારે અખબાર
કા કામ ચલેગા યા નહીં.

ધનચક્ર—અજ ક્યું નહીં ચલેગા ઝુરેર ઝલેગા.

એડીટર—મીસ્ટર ધનચક્ર ઇનશાલા તઆલા તો કહે દીવા કરે હરેક કામમે ઇનશાલા તઆલા લગાના નિહાયત ઝુરેરી હે.

ધનચક્ર—યે વાકષ મુઝસે મલતી હુંમ આપ દાસે ઇનશાલા તઆલા ઝુરેર કેહદીયા કરેગા.

બાકર—ઉફ ગઝમ, સીતમ; ઘોઠા ઝુંડે, સરાસર જુઠં કહા હે એડીટરકા બચ્ચા નીકાતો બહાર,

એડીટર—અજસરકાર આપનો બડોત ગભરાય હુયે હેં

બાકર—ગભરાઈ કેસે નહીં ગભરાનેકા બચ્ચા એક તો અખબાર મેં જુઠી ખબર છાપદી ઓર શીર કહેતા હે ગભરાયે હુયે હેં,

એડીટર—અજ બન્દા નવાઝ કેસી ઝુંડી ખબર.

બાકર—યે દેખ

એડીટર—ઓહો આપહીકા નામ મીસ્ટર બાકર હે

બાકર—ઓર ક્યા તેરે આપકા નામ બાકર હે અમે ઉલ્લુ કે પટે મેં યે પુછતાહું કે મેરે મરનેકી ઝુંડી ખબર ક્યું છાપી દેખ તો સહી બેટા આજહી તુજે ને-લખાને પહોંચાતા હું

એડીટર—મીસ્ટર ધનચક્રર અપને વાકષ મલતી હુંમ ક્યા દરઅસલ ઇસ જુરમકે એવઝ જેલખાને જાના પડેગા

ધનચક્ર—ઇનશાઅલા ! તઆલા

એડીટર—લાહોલ વીલા કુવત ભલા યહા ઇનશાલા તઆલા લગાનેકી ક્યા ઝુરેરતથી.

ધનચક્ર—જનાબ આપકા હુંકમ ચાં.

બાકર—જવાબ ક્યું નહીં દેતા કેસા ખામેશ ખડા હય ઉલ્લુકા પટ્ટા.

એડીટર—તો ક્યા આપ વાકષ નહીં મરે.

ધનચક્ર—ઝહાં ઇમાન છોડકર કેહ દીજીયો એ-

ડીટરસે, હાં જુર આ કાયદા તેહકીકત કર લીજીયે
એસા નહો મે ઉનકી સમમુય કુંક નીકલ ગઈ હો. ઝોર
કીસાને દીલ લગીસે દુઆરા આપ શીકલકે પેપસે પુંક બ-
રકે આપકે સામને બેજ દીયા હો.

એડીટર—તો બનાબ આપ પ્રમાનસેં કહે વલ્લ હ
દીલલગી ન કરેં કયા આપ દર અસલ નહીં મરેં.

ખાકર—કેસા ઉલ્લુકા પઠા હે સામને ખડા હું
ઝોર પુછતી હે કે કયા આપ દર અસલ નહીં મેરે
પાછ ખખીસ નાલાયક.

ધનચક્રકર—અજી મીયાં નાલાયક સાહ્ય આપ
મતને ગર્મ ન હો અગર આપ વાકમ નહિ મરે ઝોર
એડીટર સાહેબને આપકે મરનેકી ગલતીસે ખખર છાપ
દીહે તો ગલરખયે નહિ કલહી આપકે દુઆરા પેદા હો.
નેહી ખખર છાપદી જવગી છ. પેખાના નો ધરીકા હે.

એડીટર—ખીલકુલ ડીક હે

ખાકર—ખહુંદા નાલાયક, મહા ઉલ્લુ, ખુદા કરેં
કે કીસકે મરનેકી જુંડી ખખર છાપનેવાલા ખુદહી મર જવ

એડીટર—મીટર ધનચક્રકર ચેતો વાકમ સખત
ગલતી હુમ મગર હાં વેખે મરનેકી બદદુઆ દે ગયા હે
લગેગીતો નહી

ધનચક્રકર—ખ-સાલા તાઆલા

એડીટર—શીર વેહી બે હુંદા પન

ધનચક્રકર—હજુર આપને તો ફરમાયા થા કે
હરેકે ખાતહે સાથ ધનસાલા તાઆલા ગલાના નિહાયત
જુરેરી હે.

એડીટર—જહીં એસે મોકેપાર ખુદો ન કરે કહા
કરતે હે

ધનચક્રકર—ખોત ખુખ આપદા એસાહી હોગા.

મ.તાદીન—હજુર હજુર આપકી બેગમકે ખચ્યા
હોનેવાલા હે કીસીદાખફે ફારન બુલવાખયે હજ ચેસાન
હો કે બેગમ સાહબાકો તકલીફ હો.

એડીટર-મીસ્ટર ધનચક્રર દુઆ કરીકે બેટા
પેદા હો

ધનચક્રર-ખુદા ન કરે.

એડીટર-લાહોલ વલા કુન્નત અબખદકીયા તુશી
ઇ-શાન હો

ધનચક્રર-અજ જનાખ આપહીને તો ફરમાયાથા

માતાદીન-હુજુર જરા જલદી કીજીયે દાકતર
રામ ગોપવવાકો બુલા લીજીયે યરન મારે તકલીફકે
જમ્યા તડપતી હોગી

એડીટર-કયું મીસ્ટર ધનચક્રર દાકતર રામગો-
પાલકી નીસખન હકીમ મુસ્તાખકે ઇલાજસે ફાયદા હો

ધનચક્રર-ખુદા ન કરે.

એડીટર-લાહોલ વીલા વોહી મુરગીકા એક ટાંગ
એન મોકેપર ઈનસાલા તાઆલા કહા કરતે હે

ધનચક્રર-ખહોત ખુખ ઇનસાલા તઆલા

એડીટર-ચેલબ અચ્છા હે મગર મોકે મોકેપર
ઇસ્તીમાલ કીયા કરો

(આના અનવરકા)

અનવર-તસ્લીમ એડીટર સાહબ તસ્લીમ ફરમા
ઇય મીનબ કેસા હે

એડીટર-પેટમેં સખત દર્દ હય

અનવર-જહા ખખરે ઉખલ રહી હોંગી

એડીટર-અગર થોડી દેર દર્દ ઔર રહા તો

પેટ બીલકુલ ફટ જાયગા કયું મીસ્ટર ધનચક્રર

ધનચક્રર-ઇનસાલા તાઆલલા ઝુદર ફટ જાયગા

એડીટર-ચુપ બહુદા

અનવર-ખડે ભાઇ સાહબને એક ઇંગ્રેજીકી દર

પાસ લીખવાનેકે લીયે આપકે પાસ બેજ હે.

એડીટર-મેં ખુશીશે લીખ દેતા મગર જરા મેરે
પાઉ મે દર્દ હે

અનવર-તો કયા આપ પાઉસે લીખા કરતે હેં,

ધનચક્રર-નહીં લીખતે તો હાતસેં ઇ હેં મગર

અપના લીખા હુરા પદનેકે લીયે ઉનકો ખુદ જના પ-
ડતા હે.

અનવર—ખુબ ખુબ તસ્લીમ તસ્લીમ.

(ખાના નથુ, બદુ. સખપરાતી, જુમ્મેરાતી.)

ખાના—ખારી દુલનીયાકા હુલા બન જાઉંગા

હુલા બનજાઉંગા મેં નોસા બન જાઉંગા

ખારી.

જો મેરી ખારીકો ખાર સુજેગા જોદીમેં મચલુંગા બચ્યા,
બન જાઉંગા—ખારી.

જો મેરી ખારીકા ખેલ સુજેગા ગીલ્લી ડંડા કબડી,
પુટબ લા બન જાઉંગા—ખારી,

જો મેરે આકાકો નાય સુજેગા ખડા ખડાકે મહંદર,
બન જાઉંગા—ખારી.

તગનીકા નાય નચાઉંગા સખકો બંદર બનાકે કલંદર
બન જાઉંગા ખારો,

નથુ—એડીટર સાહબ મેં તસ્લીમ અર્જ કરતા હું
બદુ—મેં સુજરા કરતા હું.

સખપરાતી—ઓર મેં બેરવીકા શુર અલાપતા હું
આદાબ

જુમ્મેરાતી—ઓર મેં તખલેકા ઠેકા લગાતા હું,

તાક ધીના ધીન તાકેસે,
ઓર છુદીયા મરગષ ફાકેસે;
ધર પટકહું ધર ગટકહું

એડીટર—ઓર તુમ ચારોકા દેખકર મેં સારરંગી
બજાતા હું,

ઘનચકકર—ઓર આપ પોચોકા દેખકર મારે ખુશી
કે કહેરવા નાયતા હું

એડીટર—કયું જનાબ આપકા નામ,

નથુ—સર ઓર નેબલ આપ. જો. કે-કે એલ,
એમ એ., પી. કયું, ખાન બહાદર મીસ્ટર નથુ.

એડીટર—આપકા નામ.

જુમ્મેરાતી—મીયાં મીડકુ.

એડીટર—એર જનાબકા ઇસમેં મુજારીક
બહુ—એલ બટેરવલ્લ તીતર હો બા કસુતરહે. એલ
પોલીશન વલ ફેશનહો વાલાખીતાબ આલીયે જનાબ હુઝુર
ફેઝે ગંજુર અર નેઅલ મીસ્ટર બહુ દામે અકબાલ હું.

એડીટર—એર આપકા નામ.

સખ્ખરાતી—આખ, યુ.

એડીટર—એર આપકા ઇસમે સીફતી.

સખ્ખરાતી—શેખ સખરાતી.

એડીટર—આપકા નામ.

સખરાતી—લાલા ગંગારામ.

એડીટર—એર માંકા નામ.

સખ્ખરાતી—મીસ રોઝ નાજુક અંદામ.

એડીટર—એર આપકા ઇસમે કરામાતી

જુમ્મેરાતી—જનાબ મુઝ જનાબે આલીકા કહેતે
હો મીસ્ટર જુમ્મેરાતી.

એડીટર—આપકા વાલીદ કેન થાલીમાકતકા ગઠ્ઠા

જુમ્મેરાતી—નામ તો માલુમ નહી મગર થા
કાષ ઉલ્લુકા પઠ્ઠા.

એડીટર—એર આપકી વાલીદાકા નામ કદલી
ઉલ્લુ પઠ્ઠા.

જુમ્મેરાતી—મેરી વાલીદાકા નામ બમ્બલ મેલ,

એડીટર—દોલતખાના.

જુમ્મેરાતી—બરેલીકા પાગલ ખાના.

એડીટર—મગરહાં આપ સારોં ઝેન્લ મેન કીસ
ગરબસે તશરીફ લાયે હે.

ધનઅકર—જનાબ આપકા જનાબા ઉકાનેક લીયે.

નથુ—લાઇયે ઉન દોનોં સીમ તન નજુક બદન
ગુન્થા દહન માહેલકા શીરી અદા શાહર હુડનેવારોંકા પતા.

એડીટર—મીસ્ટર ધનઅકર દોનોં કાર્ડ ઉકા દો
લીજીયે અપને મતલુમોંકા પતા ઠીકાના એર લાઇયેં દાયે
હાથસે વારોંકા પાંચ રૂપીયા નઝરાના.

નથુ—નઝરાના શાદીકે બાદ મીલેગા.

એડીટર—તો લાઓ એક રૂપિયા બતો બે આના.
બર—શેતાનકે બડે બાપ લાઈએ કાડે ઓર લાજીયે
અપની લડકીકો સાહી (હાથપર થુંકના.)

એડીટર—લાહોલવલા અજબ શેતાન.

જીભેરાતી—અમે તુ ઈન્શાન હે ચા હેવાન હે.

એડીટર—આહો યે આપકા મુંથા મોફ કીજીયેગા
મેં કુછ ઓર સમજે હુવાયા.

જીભેરાતી—હાં તુમ તો અપને આપકા તોલીયા
સમજે હુંવાયા (જાના સમકા)

એડીટર—ઉફ ગજબ હો ગયા, સીતમ હોગયા;

ધનચક્રકર—અજ કુજર કયા હો ગયા;

એડીટર—જલ્દીસે એક દુસરી ઓરત કે પતે કે
કાદડ દેદીયે અબતો હો જયગા ઉલખાના

ધનચક્રકર—ધનશાક્ષા તઆલા,

એડીટર—યા ખુદા યે ઝમાના મુજે મોતકે મુંસે
ખયાના

ધનચક્રકર—ખુદા ન કરે.

એડીટર—મીસ્ટર ધનચક્ર મેં મરજાઉંગા.

ધનચક્રકર—ધનસાક્ષા તાઆલા.

(દોનોંકા મીલકર ગાના,)

એસે મુનસી પે યાર, હોવેં લાખોં ફીટકાર,

જરતે પાગલ હે થુંઝકો બનાયા રે.....

એસે માલીક પે યાર, હોવે અલવાઈ માર

જસતે ઉલ્લુહે તુઝકો બનાયારે

કંઈ હો ન મજા અજ ઇન્સાઅલા કહીં એસા નહો

અઅજા ફારત ફીયા અગર હો જાયે જોલ યેહ મામુલી ખેત્ર

બાબ પહેલા સીન સાતવાં

જન્મત દુર્જન લખવાન નાન્ય જમના સ્ટીક

શએર. દુરજન—

મેં કાદીર હું મેં ઇસલરતીકી કુદરતકા માલીક હું
મેરી જન્મત યેહી હે ઓર મેં જન્મતકા માલીક હું

મેરી મખલુક હરસેએ મેં હરઝરેંકા ખાલીક હું
કરે ખુદો કલાં સીજદામેં ઇશ્વર હું મેં રઝાક હું
હરખારી-હુરજન લગવાન હુરજન લગવાન
હુરજન લગવાન

હુરજન—મેરે આસ્માને કુદરતકે સીતારે મેરી
ખુદાઇકે પરીસ્તારે દેખો યે વોહી જન્નતહે. જીસ્કા ન
મુના મેને આકાશપર બનાયા હે જોસખ્શ મેરી ખુદાઇ
કો માનેગા મુજ્હેકો ઇશ્વર પરલરદીગાર પરમાત્મા જાનેગા
વાહ ઇસ જન્નતમેં દાખીલ કીયા જાયયા

શાએર.

કુદરતહે મેરી મેરાહી હરસુ જહુર હે
દુનીયાકે ઝરેં ઝરેંમેં મેરાહી તુર હે
ઝાહીર હો ઇસ જહાંકે મકાંકે મકીનપર
જન્નતકો આસ્માનમેં લાયા ઝમીનપર

શાએર

હે કોસ્કો આજ કીકર હલાલો હરામકી
રોઝે સદેદ આયે અબગર દીશમેં શામકી.
ખાહીસે આજ ઇસદીલે અસરત પસંદકી.
શીસેકો મેંકી ખુમકી સુરાઇકી જામકી.
લેરે ન કોઇ નામ ખુદાકા યા રામકા
કંકા ખજાને મેરી ખુદાઈકે નામકા

ખેલાવ ખેલાવ મેરી જન્નતકી હુરે ગીદમેંકી ખુ-
લાવ અપને ખુદા અપને ઇશ્વરકે દીલકો બહેલાવ

(દો હુરાશ આકર નાચના ઓર ગાના)

ધોકા ખાતેહી નહીં દીલકી સફાઇ વાલે
ભુકે મરેહી નહીં હાયોંકી કમાઇ વાલે,

દોહરા.

જીસ્ને ચેહાર લીયા ઉસ્ને હેરન માર લીયા
ખુદબી હે પાર કીયા દેશકો બી તાર લીયા

ધકકે ખાતે હંચ મુશ્કતકી ખાઇ વાલે,

દૂરજન—ખસં ખીલવત

(સખકા ચલે જના)

દૂરજન—અફસોસ ઉસ યાગીચેવાલી હસીન લડ-
કીને દૂરજન જગવાન પર જાદૂ કરદીયા મેરા તાલીર
દીલ ઉસ્કીતીરે નઝરસેં શિકાર હો ગયા દૂરજન જગ-
વાનકા નાસાદ દીલ ઝુલ્હે શીયાકે જલમેં ગીરફતાર
હો ગયા અફસોસ મસ્તીહા ખુદ મુખતીલાયે આઝાર
હો ગયા

શબ્દ.

દીલકો આંખિને તો આંખિકો હયાને લુંટા
એક સીયાકારકા દીલ ઝલ્હે દુતાને લુંટા
નાઝને જખમી કીયા ઓર અદાને લુંટા
આંખો આંખિને મુજે સરમે હયાને લુંટા
ચાપુંચે જાતે હુવે આઠે રસકો લુંટા.
હેફ સદહેફ કે ઉસ છુતને ખુદાકો લુંટા
અફસોસ સદહઝાર અફસોસ

શબ્દ.

લોહકો મોંમ કરલીયા ઉલફતકી રાંગને
ખીન માંગે લેલીયા મેરા દીલ ઉસ્કી માંગને
ઝુલ્હે દૂતાને ઉસ્કી મેરે દીલકો ડસલીયા
ખાલોને જલ જનકે મુજે ખુબ કસલીયા
એક છુતકી ચાહકે ચાહમેં મેં કેદ હો ગયા.
સખચાદ આજ આપહી ખુદ શેદ હો ગયા
મગર નહીં મુંજે સખકરના ચાહિયે મેને અપને

મુસલમાન સીપેસાંવાર કા ઇસકે છુલાનેકે લીચે બેજ
હે વો આયગી ઓર ઝુરર આયગી ઓર મેરા કેનાખી
ઝુફર માનેગી કયું કે મેં ખુદા હુ પરમાત્મા હું ઇશ્વર
હું મેરી મરજીકે ખીલાફ વો હરગીસ નહીં કર સકતી

ਰਾਮੇਰ—ਦੀਵੇ ਉਸਥਾਕੇ ਸਦਾਕੇ ਵੇ ਨਾ ਥਾਵ ਕਰੇ ਹੋਂ.
 ਵੇ ਧਰ ਘਰੇ ਭੁਵੇ ਫੁਲੀ ਮੇਰੀ ਘਰਥਾਵ ਕਰੇ ਹੋਂ.
 ਤੜਪਕਰ ਜਨੀਂ ਦੀਵੇ ਫੋਨੀਂ ਖੋਲੀ ਫੁਰੀਥਾਵ ਕਰੇ ਹੋਂ.
 ਕਈਂ ਵੇ ਘਰੇ ਆ ਜਾਏਂ ਭੁਏ ਫੁਰੀਥਾਵ ਕਰੇ ਹੋਂ.

(ਘੋਖਦਾਰਕਾ ਆਨਾ.)

ਘੋਖਦਾਰ—ਫੁਰਜਨ ਭਗਵਾਨ ਭੁਭੁਰੇ ਅਨਵਰ ਫੁਲੀਨ ਲੜੀ
 ਰਾਮਾਥਾਵ ਫੇਰੇ ਫੋਲਤਧੇ ਫਾਤੀਰ ਫੇ.

ਫੁਰਜਨ—ਘਰੇ ਫਾਤੀਰ ਫੇਰੇ,

(ਘੋਖਦਾਰ ਲੜੀਫੇ ਅੰਦਰ ਫੋਲਤਧੇ ਘਰੇ ਫਾਤੀਰ ਫੇ.)

ਫੁਰਜਨ—ਫੁਲੀਨ ਲੜੀ ਪੁਞੇ ਮਾਘੁਮ ਫੇ ਫੇ ਪੁ ਫੀਸ ਫੀਧੇ
 ਫੁਲਾਥ ਘਰੇ ਫੇ.

ਰਾਮਾਥਾ—ਭੁ ਨਹਿ.

ਰਾਮੇਰ—ਫੁਰਜਨ—ਫੇਰੀ ਘੀਤਵਨਕਾ ਫਾਥਲ ਫੁ, ਫੇਰੀ ਘੋਖੁਕਾ ਘੀਸਮੀਫਲੁ
 ਫੇਰੀ ਮੁਰਤਧੇ ਮਰਤਾ ਫੁ, ਫੇਰੀ ਸੁਰਤਧੇ ਮਾਥਲ ਫੁ
 ਫੇਰੀ ਘੋਖੁਕਾ ਫੇ ਫੇਰੀ ਫੁ, ਘੋਖੁਕਾ ਫੀਫਲ ਮੇਰੀ ਫੀਫਲ ਫੁ

ਰਾਮਾਥਾ—ਭੇ ਘੋਖੁਕਾ ਮਰਤਵਨ ਨਹੀਂ ਸਮਭ

ਰਾਮੇਰ—ਫੁਰਜਨ—ਸਘਤ ਫੇਰੀ ਫੁ ਮੁਞੇ ਫੁਰ ਮੇਰੇ ਫਾਥਲੇ ਫਾਥਲੇ ਫੁਵਾ.
 ਫਾਥਲੇ ਫੁਰ ਮੇਰੇ ਫੀਫਲੇ ਮੁਞੇ ਫਾਥਲੇ ਫਾਥਲੇ ਫੁਵਾ.
 ਫੁਰਕੇਰੇ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਮੁਞੇ ਫੇਰੀ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ
 ਫੇ ਫੀਫਲੇ ਘੀਸਮੀਫਲ ਫੇਰੀ ਸੁਰਤਧੇ ਫਾਥਲੇ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ

ਰਾਮਾਥਾ—ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ ਫੀਫਲੇ ਮੇਰੇ ਘੋਖੁਕੇ ਫੁਰਕੇਰੇ ਨਹਿਰਤ
 ਘੋਰ ਫੀਫਲੇ ਫੇਰੀ ਫੇਰੀ ਫੁ

ਫੁਰਜਨ—ਫੁਞੇ ਫੀਸ ਫੀਧੇ

ਰਾਮਾਥਾ—ਫੁਸਲੀਧੇ ਫੇ ਮੇਰੀ ਫੀਫਲੀ ਫੁਸਲੀਧੇ ਫੁਸਲੀਧੇ ਮੇਰੇ
 ਫੁਸਲੀਧੇ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ ਫਾਥਲੇ ਫੇਰੀ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੀ ਫਾਥਲੀ
 ਫੇਰੀ ਫੁਞੇ ਫੇ

ਫੁਰਜਨ—ਫੇਰੀ ਨਹੀਂ ਫੁਰ ਰਾਮ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ ਮੁਞੇ
 ਫੇਰੀ ਫੀਫਲੇ ਫੇਰੀ ਫੀਫਲੇ ਫੁਞੇ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ

ਰਾਮਾਥਾ—ਫੇਰੀ ਮੇਰੇ ਮਾਥਲੀ ਫੁ ਫੇ ਫਾਥਲੇ ਰਾਮ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ
 ਮੇਰੇ ਮੁਞੇ ਫਾਥਲੇ ਫਾਥਲੇ ਫੇਰੀ ਫੇਰੀ ਫਾਥਲੇ ਫੁਞੇ ਫੇਰੀ

અગર હરે સાથ રાખકો બી ચેહી વાજીય હે કે વો પ્રબળી બહુ
મેટીચેહી અપની બહુ મેટી જાને.

રાએર—સર અગર દરકાર મેરા હે તો લો સરકાર લો
જાનકી ખાશીશહે તો એકજાર કયા સોખાર લો
આપકે જુતોડી ખાતીર તન બદનકી ખાલ હે
દીલ તુમે મેં દે નહિ સકતી પગલા માલ હે

દુરજાન—દેસા પરાયા માલ

રામાખાઇ—સુતીયે જામ મેરા નામ એક દુમરે સખ્સ કે
સાથ મનસુખ હો ચુકા યાને મેરે દીવકા તલીય એક દુસરા મતલુખ
હો ચુકા તો શીર મેરાયે ફાં હે જ્યાર મેરા ધરમબી મુબકો ચેહી
શીખાતા હે

રાએર—ગીસી કારન મેરાદીલ અખ દુમારા હુટ નહિ શકતા
પકડ મેટી હું જરકા પકડા અખ વો છુટ નહિ શકતા

દુસરે મેરી અસમતકા મેરી ઉવરતકા મેરી પાક દામતીકા એક
દુસરા સખ્સ માલીક હો ચુકા હે ઇસ લીયે વાદ રખ

રાએર—અગર અસ્મતકી ચાદરપે કાઇ ધખખાનઝર આએ
સમન્દરબી અગર ધીવે તો વો મેલા નજર આએ
ચરીસ્તા અપને આંસુમેલી હોયો વો નહીશકતા
પરાઇ ચીઝમેં દેહું છીતીકા ચે દોનહી શકતા
અગર અસ્મતકા અપની વાદ રખ ગીસીમ ગુમાડંગી
તો શીર ઇશરકે આએ કાનસા હું લેકે જાડંગી

દુરજાન—દેસા ઇશર કહાંકા ઇશર ઇશર પરમાત્મા ખુદા
જો કુહ હું મેં હું ઇસલીયે તુઝકો આજાપમે યીઝકુલ નહીં કરના
આહીયે મેં ખુદા હું મુઝે હરેક અમરકા ટખીખાર હે

રાએર—પેહા કુનોંકા અર્જોસમા મેહરો ખર હુંમે
આમુર્જી ગાર હસ્તી જાંતો બશર હુંમે
ઇશ પરમતી આકાશ પે ઝેરા અગર હું મેં
કહતે હેં અખ ખુદા વો ઇશર હું મેં

રામાખાઇ—અગર તુમ ઇશર હો પરમાત્મા હો ખુદા હો
તો ખડે અર્જ છી ખાત હે

શાએર—સખાવત ચાહતેહો બાનીયે જોરે સખા હોકર
અખસ ફલાતે હો તુમહાથ ખુદ હાજી તરવા હોકર
મુનાશીબહે કે એક ચીજ મેં હુમો બે હયા હોકર
ચુના બન્દોકો કરના તુમ શીકાતેહો ખુદા હોકર

દુરજન—તો કયા તુમીરી કુદરતકી કાયલ નહી

રામાબાઈ—આપકી હસ્તી કીસ તરાહ આલમેં વુજુ-
દમેં આઇ

શાએર—દુરજન—હસ્તી મેરી પુછની હે પુછ કાહે તુરસે
આલમેં ઇમકાનમેં પેદા હુવા હું તુરસે

રામાબાઈ—આહા આપ તુરસેં પેદા હુવે હેં તો ચે ઉલટા
હીસાબ કયું હો ગયા.

શાએર—હકીકત આપકી બન્દોપે બેશક ખુદ ગઇ ચારી,
હો પેદા તુરસેં ઝોર કરતે હો એસી શીયાકારી;

દુરજન—હસીન કાશીરા મેરી ખુદાઇકા માનના હોગા ઝોર
મુજે પરમાત્મા જનના હોગા ખુબસુરત લકડી મેરી મોહબતકા
ઇકરાર કર મુજે દીલદે મેરા દીલ લે પ્યાર સીખ ઝોર પ્યાર કર
મેં ખુદા હું તેરે સખ ચુનાયોકો માફ કરદુંગા.

રામાબાઈ—તુમ ખુદકું કેને હો કે પરવરદીગાર હો તો
ચરત કરો હુમ મેરા ખુદા હોકા ખુ ચુદ કરને કા તયાર હો
જમ ચુનાગાર તુમારે સામને લાખ જાયેમે કાનસે મુંસે ઇનકે ચુનાકી
પુરશીશ કરોગે કયું હે તુંમ ખુદી ચુનાર હો.

દુરજન—મેં ખુદા હું મુખસે કેઇ ચુનાકી-પુરશીશ નહીં
કર શકતા અઝાબ સનાપ સખ મેરે હાયમેં હે દેખ ઇશ જન્નતકો
દેખ આકાશસે ઇસ્કો પૃથ્વીપર ઉતારકર લાયા હું અગર મેરે સાથ
તુ વાસીલ હોગી તો ઈસ જન્નતમેં દાખીલ હોગી.

શાએર—રામાબાઈ—કીથી એક તામીર જન્નત પેસવર સફાદને,
એશકી ખાઇશ બે કી ઉસ બાનીયેં બેદાદને;
વાહે કીરમત ઉસ્કી એક ગરદીશકા ચક્રર ખાગઇ;
પાઉંયે દેહલીઝમેં ઝોર મોત સરપર ખાગઇ;

ਦੁਰਯੋਧ—ਫਿਲਹੀ ਹੇ ਦੁਰਯੋਧ ਤੇਰੀ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਧੀਮ ਹੇ
 ਬਛਾਵ ਕਮਾ ਥਾ ਫਾਰਾ ਲੀਕੰਦਰ ਹੀ ਹੋਯ ਹੇ
 ਬਛਾਵਕੋ ਨਸੀਯ ਹੋ ਅਗਰਯੇ ਫਾਜ ਹੇ
 ਪਰ ਮੇਰਾ ਫੀਲ ਤੋ ਹੋਯ ਤੇ ਜਨਨਤਕਾ ਯਾਮ ਹੇ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯਾਮਕੋ ਹੋਯਕਰ ਫੀਲਕੋ ਯਾਮ ਯਾਮ ਕਰ ਬਛਾਵ ਤੇ
 ਯਾਰਕਾ ਬਯਾ ਨਮਰਦ ਕੋ ਫਾਜਕਰ ਖਸ਼ ਮਥਨਵੀ ਜਨਨਤਕੇ ਫੀਲਕੋ ਬਛਾਵ
 ਰਯ ਮਗਰ ਫਾ ਕਹੇ ਹੋਈ ਹੁੰ ਤੇ ਧੇਰੀ ਯਾਦ ਰਯ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਕਮਾ.

ਸ਼ਾਕੇਸ਼—ਰਾਮਾਯਾਧ—ਆਯਗਾ ਤੇਫਰੇ ਪੀਯਾਂ ਆਯੋਦਕੋ ਯਾਯੇ ਯੀਂਫਗੀ.
 ਯੀਯਕਰ ਯੁਯਕੋ ਸੁਨਾਤਾ ਹੇ ਧੇ ਯਾਯੇ ਯੀਂਫਗੀ,
 ਹੇ ਯਪਕਨੇਕ ਲੋਯੇ ਯਾਲੀਮ ਯਯਾ ਤੇ ਯੀਂਫਗੀ
 ਹੋਯ ਯੁਯ ਯਯੇਯਾ ਫਮ ਯਾਰਯੇ ਯੀਰਾ ਤੇ ਯੀਂਫਗੀ;

ਦੁਰਯੋਧ—ਯਸ ਯਕਰਾਰਸੇ ਯਯਲਯ ਕਮਾ ਮੇਰੇ ਯਰਥਸੇ ਯਨਕਾਰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੇਯਕ ਯੇਕਯਾਰ ਨਫੀਂ ਫਯਾਰ ਯਾਰ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੁਯਸੁਰਤ ਨਾਯਨ ਕਫਾ ਯਾਨ,

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁਫੀਕੋ ਯੋਯ ਯੁਫੀਕੋ ਪਫੇਯਾਨ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੇ ਯਰਯਾਫ ਕਰਫੁੰਗਾ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯਲਾਸੇ

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੀਸਕੀ ਮਫਫ ਮਾਯੋਗੀ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁਫਾਸੇ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੁਫਾ, ਯੁਫਾ ਤੋ ਮੇਂ ਯੁਫ ਹੁੰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁੰ ਯੁੰਫਾ ਹੇ ਯੁੰਯੇ ਯੁਫਾਕੇ ਨਾਮਕੋ ਯਯੋਸੇਂ ਯੁੰਫਾ ਹੇ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਹੋਯ ਮੇਂ ਕੰਸ ਹੁੰ ਯੁਯਸੇ ਯਨਕਾਰ ਮਤ ਕਰ ਯਫੀ
 ਯੋਲਕੇ ਮੇਂ ਤੇਰੀ ਹੁੰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਅਗਰ ਯੁ ਕੰਸ ਹੇ ਤੋ ਮੇਂ ਸੁਰਫੀਵਾਸੇ ਯੀਰਥਨਯੀ
 ਯੀਰੀ ਹੁੰ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਕਮਾ ਯਕਰਾਰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁਯਵਾਰ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਯਨਕਾਰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯਯਾਰ ਯਾਰ.

દુરજન—દેખ બાળ મોહખાતકી જ્યાંનસે નફરતકા લખજે
હવેલા હોગા ઉશ્કતકે શબ્દમેં અદાવતકા તદખ સમર પેલા હોગા.

રામાખાધ—મેં ઇસ કડવે ફલકો ખાતેકે લીયે તૈયાર હું મગર
હરામકારીકી ચાશની ચખતેસે બેઝાર હું.

શએર—શમશીરે આખદાર પે સરકો ચડાઈંગી,
તખતે ઉરસમે તેરા નેઝા બનાઈંગી;
ફૂલદન બનુંગી ખુનકી મેંદી લગાઈંગી,
ઝોર આપને બીયાહમેં આપલી ચે ગીત માઈંગી;
પરમાત્મા ચે ચીરી ફરીયાદ લાઇ હે,
સર ખાલી કરકે યાદરે અશ્મત બચાઇ હે;

દુરજન—અચ્છા યુંદી કોઇહમ.

(સુસલમાન સીપેસાલાર ગાઝી મુજફર બંઝકા બાના.)

સીપેસાલાર—જી સરકાર.

દુરજન—પધર આ આપની સમશીર આખદારકી ખાસ ઇસકે
ખુનસે છુટા.

શએર—હલકપે ઇસકે તેરા ખંજરે ફેલાઈ રહે,
ઝુલમ સારેહો ખતમ બાકી ન બેલાઈ રહે,
આજ વો તજ્જી સીતમ ઝો સીતમ ઇલાઈ રહે,
બાદ મરનેકે લી મરનેકા મઝા યાદ રહે,

(દુરજનકા ચલે જાના.)

સીપેહસાલાર—ખુશસુરત દેવી નાહક જાનસે જાતી હય
ચાળસે શાદી કર આપની ખાતે આબાદી કર.

રામાખાધ—નહિં ખન્જરકે સાચે તલે જાન દેના મનઝુર
હે મગર હરામ કારીસે ચે દીલ કોસો ફુર હે.

સીપેહસાલાર—તુજે કાન કહેગા કે તુને હરામ કામ કીયા.

રામાખાધ—ફુતીયાવાલે ના કહેગે મગર આશ્માનવાલા જો
સબકે ઝેબ દેખરહા હય વો તો ઝુરર કહેગા.

શએર—જો હે મુજરીમ દેકરમે ઉરકી સળ મોબુદ હે,
ક્યા ખમર તુઝકો નહીં સરપર ખુદા મોબુદ હે.

સીપેહસાલાર—માનખ દેખ ન કુછ ઇસ્મેં શર પેલાકર, દેખ
ઇસ નખલે જવાનીમેં સમર પેલાકર.

રામાબાઈ—લોકે આપા હે જો દુનીયામેં તુ નખલે હસ્તી,
આકે બતકે લીધે કુછ હસ્મેં સમર પેદાકર.

સીપિહસાલાર—અસ ખુશામત હો ચુકી ધસ તલ્વારકે ઝરીયે
તુજે ધંકપાલ કરાઉંગા.

રામાબાઈ—તલ્વારકી આપ દુખારા બી ચડાધ જા સકતી
હે, મમર ગવાંધ હુધ અરમત હાથ નહી આ સકતી હે.

શઅર—ગોહર મે આપ હો તો કાંઈ પુછતાહી નહીં.

મર લાખકા હો માલ કાંઈ થુકતા નહીં.

સીપિહસાલાર—નહિં માનતી.

રામાબાઈ—નહીં, નહીં.

સીપિહસાલાર—આગે આ ગરદન ઝુકા.

રામાબાઈ—કયા વાકઈ મેરી જનલોગે.

સીપિહસાલાર—હાં.

શઅર—રામાબાઈ—ખુશ કરકે કયા મેરા લાલો ગોહર તુ પાયગા,
લાલચી બન્ડે ચે માના સી મોઝર તુ પાયગા.
જબ મલા આકર દબાએગા ફરીસ્તા મોતકા,
જો જમા તુને કીયા હે સમ ધરા રૈહ જાયગા,
મરકે દામન મેં ન હોડુંગી કબી મલકેનકા,
ચેસે દાવર તુઝસે બદલા લુંગી અપ ખુ

(સીપિહસાલાર કતલ કરના ચાહતા હે મગર તલ્વાર મારતે
મારતે ચકલખત રૂક જતા હે.)

સીપિહસાલાર—આહ એ હીંદુ જાતકી આ એક શરીફ આ-
પકી પુત્રી એક ઝાલીમ રાજકે હાથસે જો ખુદીમેં કુમકર ખુદા
બનગયા હે, સતાધ જા રહી હય, કયા મેં ઇસ્કો કતલ કરદું. નહીં
હરગીઝ નહીં, બેશક ચે હીંદુ ઔરત હે ઔર મેં મુસલમાન હું
મેરા મજબબ મેરા દીન મેરા ઇમાન મુઝકો કેડેતાહે કે ઇસ્કો બચા
દેખો દેખો વો દીલમેં ધડકન હુધ ઝમીર કુચ્છ ફેરહી હય હાં હાં
સમજ સમજ આજ માલુમ હો ગયા હીંદુ મુસલમાન કયા હેં
એક સેમકી દો ફકિ, એક ચેહરેકે દો આબિ, એક દીલકે દો દામ,
એક ધરકે દો ચીરાગ, એક શજરકે દો સમર, એક સદ્દકે દો ગોહર,
એક મુંઝકે દો બાલ, એક ચુહરી કે દો લાલ, એક મુલકે દો ફરીઆ

એક કાનકે દો લાલ બેળદા; એક ફાળકે દો દીલેગ, એક જમ્બકે દો શેર, એક શાખ કે દો ગુલાબ, એક સવાલ કે દો જવાબ એક આસ્માનકે દો સીતારે, હિન્દુસ્તાનકે દો પ્યારે એક મકાનકે દો મકીન, એક કલમકે દો સીત એક કપાસકે દો સુત, બારત માતાકે દો પુત બસ તો શીર મેરે બાઇકી લકડી મેરી લકડી હે, મેરે બાઇકી ઇઝત મેરી ઇઝત હે મેરે બાઇકી લાજ મેરી લાજ હે.

શાએર—પસીનેપર ઇસ્કે ખુનકો અપને બહાઉંગા.

મેરી બચ્ચી હે ચે સીનેસે ઇસ્કો મેં લગાઉંગા.

મે ઇસ્કે વાસ્તે ઇશ્ક જાનના બે જાન કરદુંગા,

અમર સો જાતેજી હેંગી તો મેં કુરખાન કરદુંગા.

ઇશરઆ મેરી બચ્ચી ઇશર આ મેં તુમકો પ્યાર કરે તું મેરે બાઇકી ઇજાત હે.

રામાબાઇ—યે આપ કયા કે રહે હેં વો ઝલીમ તો આપકો મેરે કલકરનેકા હુકમ દે ગયા હે.

સીપેહસાલાર—હાં બેશક વો ઝલીમ હે મેં રહેમ દીલહુ વો કાલીલ હે મેં હમદદ વો બીરમીલ વો મર્મહે મેં સર્દ હુ વો નામર્દ હે મેં મર્દહુ મેં મુસલમાનહુ તુ મેરે હિન્દુ બાઇકી લાજહે બેશક વો મુઝકો તેરે કલકે વાસ્તે હુકમ દેગયા હે મગર મેં કયા કરે.

શાએર—મેં મુસલમાં ઝોર તુ હીન્દુ ઇરમકી જાઇ હે,

પર મુસલમાં ઝોર હીન્દુ સમકી બારત માર્છ હે.

એક માદર હે જો દોનાંકી તો શીર ઝગડા હે કયા,

મેરા માન્યાહે હીન્દુ ઝોર હકીકી બાઇ હે.

બસ જમ્બ હમદોનો એક દુસરેકે બાઇ હેં તો ઇસલીયે.

શાએર—ધીસી બાઇકી ઇજાત બાઇ હરગીજ ખોનહી શકતા,

તુઝે ઇશ્કહાતસે મેં કલ કરદું હો નહીં શકતા.

રામાબાઇ—તો કયા આપ મેરી જાન બચાએંગે.

સીપેસાલાર—દીલો જાનશે દીનો ઇમાનસે.

રામાબાઇ—દેખના બદલ ન જાના.

શાએર—સીપેહસાલાર—મીરે ચેઆસમાં નીચે ઝમી ઉતરી પલટ, જાયે

કમર અપની જગા બદલે કે યા ખુરશીદ હટ જાયે.

ફલકપર ફેજ અંજમ લડકે ખુદ આપસમેં કટ જાયે,

સમંદર અપની હસ્તી લેકે કુએમેં સીમટ જાયે
ફલક બદલે મલક બદલે ઝમીનો આશમાં બદલે,
મગર મુમકીન નહીં યે કાલ બદલે યે ઝમાં બદલે.

રામાબાઈ—મેં હીન્દુ સ્ત્રી હું આપ મુસલમાન હોકર કીસ-
લીયે ઇતની હમદદી કરતે હેં.

સીપેહસાલાર—ઇસત્રીયે કે હીન્દુ મુસલમાન એક માકે દો
બેટ્ટેહું બચપનમેં વો આપસમેં રૂઠે હુતે યે અમ દોનો મનગયે
માને એક દુસરેકે લકીકી બાધ બન ગયે હંચ.

અબ આફરીકે મુસ્તમક કાબીલે નેકહેં
રૂઠેહુવે બાધ યે અબ દોનું એક હે

રામાબાઈ—મેં ડરતીહું એસા નહો કે મેરે બચાનેસે આપપર
કાષ આંચ આયે વો ઝાલીમરાબ આપ પર કાષ મુદ્દો સીતમ
ન તોડે.

સીપેસાલાર—અગર એસા હોગા તો મેરે લીયે બાધસે
નાક હોગા.

રામાબાઈ—યે કયું.

સીપેહસાલાર—મેરા તન સરસે જુદા હોકર લકબે શહાદતસે
સરફરાઝ હોગા

રામાબાઈ—ઝરા સાફ અલ્લાહમેં સમજાઇયે મેં સમજી નહીં
શહાદતકે કયા માને હેં.

સીપેહસાલાર—લો સુનો ગોરસે સુનો રેલકે અંબનમેં પાની
આતીસી હરાતકે અંબરસે ઝીખા હોકર અપના જુસ્મ ઓઝ દેતાહેં
તો બાપકી સીકલ બનકર રેલકો ચલાતાહેં દાનાબખ ખાકમેં મીલતા
હે અપના નામોનિશાન મીટાતાહેં તો શયુફા ઓર ફરખતકા વજુહ
ઝાહીર હોતા હે ઉરમેં શીરદાના ગેઠાંકી સુરતમેં પેદા હોતા હે
દાનેકી શહાદતશે આટા બનતા હે આટકી શહાદતસે રોટી નમુંદાર
હોતી હે રોટીકી શહાદતસે પરવરીશકા ઝકુર હોતા હે મટીકે તેલકા
દેખો તેલ અગર શહાદતકા રૂતખા હાશીલ ન કરે તો રોશની કહાસે
હો બત્તી અગર આરા સરપર ન ચલવાયે તો લોગ અંધિરમેં
હકરાતે શીર દીવાસલાઇકી હકીકત સુન લકડીકા છીલ છીલ કર
પતલે પતલે પરત બનાયે મસીનનેં ઉસ લકડીકે પરતોં કા શહીદ
કરકે નન્ને નન્ને તીનકે બનાયે ઇન તીનકાં કો ગંદક ઓર તેઝાબકે

પાનીસે વજ્ર કરાયા મયા જીરે બાદ બધાની મસજીદમે બેઠીયા બહાં મીયાં તીનખે બધાની શીયાળ નમાઝ પર એક રમઢાર સી-જાદા બદા કરને પાયેથે કે જેથી ખન્નર આગલી સુરતમે નમુઢાર કુવા જોર તીનકેકું સહીદ કરદીયા પુલેકા દેખા ઇનકા તોડકર અપને ધર લે જાઓ હાર બનાકર ગલેમે ડાલો ચાદર બનાકર કબ-પર ચઢાઓ શેરા ગુંથકર સરપર રખાઓ ચા સકર મીલાકર ગુલશદ બનાવો બીચારે કુલ હર હાલતમે ઇનસાનકી ખીદમત કરને કે લીયે તૈયાર હે તો મેરી બચ્ચો જાન દુનીયાકી હરેકશય એક દુસરેકી ખીદમત કરને કે લીયે તૈયાર હે શીરપુતો મેરે બાપકી બચ્ચી હે.

શાએર—મેં દુઝકો બચાલું મેરી બસ આન ચેહી હે.

મેં બાપપે કુરઆનકું અરમાન ચેહી હે.

ખુદ જાનદે પર બાપકે બચ્ચે કો બચાવે

એક સચ્ચે મુસલમાનકે પેચાન ચેહી હે

રામાબાઇ—મેં આપકી ઇસ હમ દર્દીકા તહેદીલસે સુકરીયા બદા કરતી હું.

શાએર—ફરીસ્તોસેં ઝીયાદા ઇસે ફરીસ્તા નેક પાયા હે.

તુજે લાખોં હઝારોં સેંકડોમેં એક પાયા હે.

સીપેહસાલાર—ચલ મેરી બચ્ચી તુજે અપને ધર છુપાઉંગા જોર તેરે મરનેકી ઝુરી ખબર રાખકો સુનાવુંગા.

રામાબાઇ—મેં ખુસીસે ચલનેકે લીયે તૈયાર હું મગર ડરતી હું કે મેરે બાપસિ આપપર ચા. આપકે બાલ બચ્ચેપર કાપ મુસિ-બત ન આયે, ઇસ લીયે મુજે મેરી હીસમતપર છોડ દીજીયે.

સીપેહસાલાર—શાએર—તુજે લેખાઉંગા ઇસમ કબી તનહા ન છોડુંગા.

તેરી જાનીબજે દેખે કસકા સરજીતોસેં તોડુંગા.

બલાસેતેરી મમેં લજ્જા તે ખેદાદ ચખખુંગા.

તુ મેરે બાપકી ઇજા તુજે આખોંમેં રખુંગા.

લોકલા નામ આયે તો મેં અપને દીલકો ડસવાદું.

મે તેરે વાસ્તે ઓલાદકો કાહલુંમે પીસવા દું.

રામાબાઇ—અજા ચલીયે પીતાજ મુજે અપને ધર લે લીદે હાં મગર;

સીપેસાલાર—સમજ ગયા બેઠામે સમજ ગયાખાતીર જમાં
રખ કીસી ખાતસે મતડર મેરે ધરમે તેરા ધરમ તેરા મઝહબ
ધસલરાંહ પાક સાફ રહેગા જેસાકે ધસ વકતહે.

શાએર—તુમહારા ધરમ જો હે વોહી અપના દીનો ધર્માં હય.
જીસે બગવાન કહેતે દોહમારા વોહી યઝદા હય.
હે હિન્દુ બાપ મેરા એર તુ ઉસ બાપકી જાં હય.
જ્યાલે જો ધરમ બાપકા વો સચ્ચા મુસલમા હય.

લડકીકા દાગ્ગનો હોના સીપેહસાલારકા ઉરકે સરપર હાત
રખના માહાતમા ગાંધીકા ઉંનપર પુલ ખરસાના.)

બાબ પહેલા સીન આઠવાં.

જંગલ

(આના દીવાન પ્રેમ કુમારકા)

(ગાના) જખસે દીલ શયદા હુવા હય ઉસ છુતે બે પીરકા.
બાદશાહ મય બન ગયા હું રંજકી જાગીરકા.
દેખકર તસવીર અપની, બન ગયે તસવીર વોહ.
ખુશ ઝગરા હોગા અબ તસ્વીરસે તસ્વીરકા.
ખાક પાયે દીલરૂખા લાના તખીએ હુંડ કર.
કામ મદીસે લીયા જાએગા અબ અકસીરકા.
હએ સરે બાલી મસીદા, ઓર મલેકુલ માતબી.
જંગ હોગા દેખના તદખીરસે તકદીરકા.
કીસકે હુંડ કાન અબ અસગર પહે તહેરીરકા.
કુછ પદા જતા નહીં લીખ્યા મેરી તકદીરકા.

પ્રેમકુમાર—આસમાન યુપ ઝમીન ખામેસ ખુલખુલને ચેચ.
હાના છોડદીયા તુતીને ઝમઝમાં સજીતરકકી કુલોને હસના મોકુફ
કીયા કલીયોને મુસકુરાના ત્યાગ દીયા ચુલાખને કીસીકી પુરકતમે
રાંરોકર આખે સુખ કરલી ગેદેને કીસીકી જુદાઇમે શકામસ્તી
કરતે કરતે અપને બેહરેકા ઝદ કરલીયા સોસનને અપને રૂખસારો
પર શીરાકે ચાર તમાચે મારકર નીલ ડાલલીયે ચંબેલી ને કીસીકે
હીજમે ઠંડો સાંસે બર બરકે ખુદ સફેદ કરલીયા. કારે બોરે મત.

વાલે ભોરે પુલપર ક્યું ઉમડા બાતા હે ઇકો ઇક ઇધરઆ ઓર
ઝરા મેરે મનકી બીપતા એક દર્દીભરે દીલકા સદૈયા એક આશક
સાદીકકા પેમામ ઉસકી મનમોહની પ્રેમમુંદરી મૃગ-દોશની
તક પહોંચ

શબ્દ—જના તો ઉસે જાકર એ બાદે સખા કેહના.

પ્રથમથી તરા પ્યારે પુલોમેં જાણ રહના

ગુલજનકે વુ ગુલજનમેં દુનીયાકે સદા રેહના.

પરખારકે પેહેલુસે અમ પુલ બચા રહેના

હો વુજસે પ્રથ વો ગુલ એ અઝાં સખા કરનાં.

એ દુરનુકે પરમેશ્વર હમપર બી દયા કરનાં

પ્રેમકુમાર—પ્રેમકુમારહોશકર તેરી પ્યારી રામાબાઈ રાખ
દુરજનકે હાથસે સતાઈ જા રહી હે ચલ ઉસકુ પ્રથ ઓર ઝૂટે પ્રથ
દુરજનકે ખીલાઈ બગાવત ફેલા.

પ્રેમકુમાર ગાઝલ—જસે હમ દીલ સમજને શે વેહી અબ દીલરખાનીકલા,
પ્રુવાકી સ્થાન હે જો મુદદ્દયા મોદદુઆ નીકલા.
તલાશી રી પસે મુદ્દન ફરી તેને તો કયા નીકલા
હુવા એક ગોશએ દીલમે ખયાલે દીલરખા નીકલા
સમજ કર ઉનકો કાતીલ, લે ગયેથે પેશ દાવર હમ.
મગર જબ ગોરસે દેખા કયા રંગે હીના નીકલા.
તહે સમશીરબી જુલે ન હમ કાતીલકે અહેસાંકો,
ચલી તલવાર રક રક કર ઝખાંસે મરહબા નીકલા.
ફના શીલાહ જબ અસગર હુવે તો પેહ પ્રુવા ઉકલા.
જસે હમ જુત સમજતેથે વોહી અપના પ્રુવા નીકલા.

(જના પ્રેમકુમારકા)

બાળ પહેલા

સાન નવાં,

(મકાન સીંધપેસાલાર.

(સીન તીન ખીડકીવાલા)

બાળ સીંધપેસાલાર—ખુદા ખચરકરે આજ વહીવટવાલીક અબીતક નહીં આયે થા રખુદલઆલેમીન મેં ઉનકી સલામતીકે લીયે તેરી મુકદ્દસ દરગાહમેં દુઆયે ખેર કરતી હું.

(આના સીંધપેસાલારકા)

સીંધપેસાલાર—ખારી ખીવી સુનો એક હીન્દુ ઝોરત અપને ધરમે ખતોર મેહમાનકે આતી હે અગર અપને મકાનમેં ધસવખત કાઈ એસીસેહો જીસે હીન્દુ બાઇ થુરા સમજતે હોં તો ફોરન અલાહેદા કરેદો.

બાળ સીંધપેસાલાર—મેરે માલીક ઝોર તો કુચ્છ નહિ આવર ચંને સામકો પકાનેકે લીયે બકરીકા ગોશ્વત લાકર રખ્યા હુવા હે.

સીંધપેસાલાર—ફોરન ફેંદકો અલગ કરેદો મુઝે સામ કો થુકા રહના મંજુરહે મગર એક હિન્દુ બાઇકી લડકી કી દીલ સો-કળી ના મંજુરહે.

શાએર—ન હોગા ઝોરતતો ચટનીહીસે શાદી લગાહુંગા,
નમકકી કંકરી શાદીયે રંખકે પેટ પાહુંગા;
ન હોગી કંકરી તો રૂખી શાદીહી ચખાહુંગા,
ગરઝ ખાનેસે હે બસ જોસે હોગા શાદી ખાહુંગા.

ન દીલ શીકનીકા ચે ધલજામ હરગીઝ અપને સર હુંગા
મેં હિન્દુ બાઇકી બચ્ચીકો ખાતર ફાકા કર હુંગા,

બાળ સીંધપેસાલાર—ગહોત અચ્છા લીજીયે મેં અબી ફેંકે દેતી હું

(ફેંકને જતી હે ઝોર રામાબાઇ આતી હે.)

રામાબાઇ—મેરે બચ્ચી પીતા ચે કયા ચીઝ થી જો માતાને ખીડકીસે ફેંકી હે.

સીંધપેસાલાર—મેરી બચ્ચી કુચ્છ નહીં.

રામાબાઇ—ખેર અપન બતાઇયે માતાજી સલામ.

ઝોળ સીપેસાલાર—જઓ બેટી.

રામાબાઈ—માતાજી વેા કયા ચીજ થી ને આપને અમી ખીડકીસે ફેંકી હે.

ઝોળ સીપેસાલાર—મેટા કુચ નહી ચા.

રામાબાઈ—ખેર કુચખી હો મુજે ઈસ તકરારસે કયા મતલબ.

સીપેસાલાર—તહીદકીમાં હીન્દુ બાઇની બચ્ચી કે લીચે વે સામને વાલી કાઠડી ખાલી કરેઃ ઓર ઉસકો અચ્છી તરફ સાફ કરા લેા પડોસમેં બાથુ રાજનારાયણ કે વહાસેં કીસી હીન્દુકે હાથ કુછ ખાનેકા મંગાલો.

ઝોળ—બહોત બહેતર

રામાબાઈ—પિતાજી મેં આપસે ખાત પુંહું મગર કર હે. કે કહીં આપ જુટ ન બોલેં.

સીપેસાલાર—તહીં બેટી પુછો મેં સાફ સાફ ખતા ફુંગા.

રામાબાઈ—ભલા કસમ તો ખાચેં.

સીપેસાલાર—તુમારી કસમ તુમારે ધરમ ઓર અપને દીનદી કસમ હીન્દુ મુસ્લીમકે ઇતિફાકકી કસમ.

રામાબાઈ—વેા કયા ચીજ થી ને માતાને ખીડકીસે ફેંકીથી.

સીપેસાલાર—પ્યારી બેટી અગર તુમ ઇસરાર કરતી હો તો ખતાય દેતા હું બેટા વેા ગોશ્વત થા ને મેંને ઇશ વાસ્તે ફીકવા દીયા કે તુમારી દીલ શકતી ન હો મેરે મકાનમેં તુમહારે મજહબ કે ખીલાફ કોઇશે નહો.

રામાબાઈ—આફરીન સહ આફરીન એક મુસલમાનકો હીન્દુ ધરમકા ઇસકદર ખ્યાલ અપને ઉસ ચીજ કે ને આપકે રાજ મરરકે ઇસ્તીમાલકીથી એક હીન્દુ સ્ત્રી કી દીલ સીકતીસી વળસે ફેંક દીયા વે આપને મુઝપર એહસાન તહીં દીયા બલકે તમામ હિન્દુ કોમપર અહેસાન દીયા.

લાવ બોલા ફું પીતાજી મેં તુમારે હાતકો,

વે લીયા હે મોલ તુમને આજ હિન્દુ જાતકો;

બસ આજ સાખીત હો ગયા કે હિન્દુ મુસલમાન દોનું એક હે.

ઝોળ—બેટી ચલો અપના ખાના હિન્દુ લડકેકે હાથસે લેવો.

સીપેહસાલાર—હાં ખારી ભેટી આઝો. ઝોર ઇસ સામને વાલી કોહીમે જેઠર થોડાસા ખાના નોશ કરેલો.

રામાબાઈ—નહીં હરગીઝ નહીં જમ આપને મેરે ધરમકી ઇજ્જત તો મુઝકો બી આપકે ઇમાનકી ઇજ્જત કરતી આહીયે એક હીન્દુ રાગને હિન્દુ લડકી કે સાથ એસે એસે જુદમે સીતમ રવા કીયે મગર એક મુસલમાનને હિન્દુ લડકી પર યે અહેસાન કીયા.

શઝેર—જો મેરે ધરમકો પાલા તો મેં ઇમાન પાલુંગી
તુમરે સાથ દસ્તર ખાનપર ખાના મેં આ લુંગી
તુમહેં ઇજ્જત હે મેરે ધરમકી તો મુઝકુ ઇમાનકી
ગીરા મજબુત હોગી આજસે હિન્દુ મુસલમાનકી

સીપેહસાલાર—મેરે ખયાલમેં શાયદ એસા નહીં હો સક્તા એક હીન્દુ ઝોરત એક મુસલમાનકે દસ્તર ખાનપર જેઠર ખાના નહીં ખા સક્તી મેરે હીન્દુ ભાઈ સુતેજે તો ક્યા કહેજે.

રામાબાઈ—ક્યા કહેજે કે એક હીન્દુ રાગને એક હીન્દુ લડકીકો જુદમે સીતમ કે જલમેં હસાયા ઝોર એક મુસલમાનને મુસલમાન હોકર એક હીન્દુ લડકીકો ખયાલ.

સીપેહસાલાર—ધરમેં કુછ શક નહીં હીન્દુ મુસલમાન ડોનોં એક હે.

રામાબાઈ—એશક.

ફેહતે હેં ધરમ જીરો ઇમાન એક હે,
રામે રહીમ અલ્લા જો ભગવાન એક હે:

સીપેહસાલાર-શઝેર—જસ આજસે યે હિન્દુ મુસલમાન એક હે કોશીય તો હો હેં ઇનમેં મગર જન એક હે

રામાબાઈ—અગર એક હેં તો દસ્તરખાન મંગાવો ઝોર મુઝેશી અપને સાથ ખાના ખોલાવો.

સીપેહસાલાર—વહીલકી વાલદા જાઝો દસ્તરખાન બીજન ખાના ચુતો (જોળ કા જના.)

(સીપેહસાલારકી લડકી ઝોર લડકો ખાના.)

વહીદ—(સીપેહસાલારકા લડકા) અગ્યામન યે ડોન હેં.

સીપેહસાહાર—મેટા હમારે હિન્દુ વારાળી પ્યારી મુત્તી
ઝોર મેરી ધરમળી મેટી.

વહીદ—હમારે પ્યારે ચન્નચાકી મેટી.

લડકી—હમારી પ્યારી મેહેન. હમારી બહેનકી સુરત બડી
બોલી હે ઝોર પ્યારી હે.

રામાખાધ—મેરી યે જનતક યે બન્નચો તુમ દોનો પે વારી હે.

સીપેહસાહાર—આવ મેટા ફસ્તરખાન બીઠગયા હે. ઝોર
ચોડી દેરમેં ખાના ખાના ચાહતા હે.

રામાખાધ—પીતાજી આજ કોઈ એસા ઉપદેશ સુનાઈયે
જીસે ઝાઢીર હોકે હીન્દુ મુસલમાન દોનોં કયા હેં.

સીપેહસાહાર—હિન્દુ મુસલમાન એક જીસ્મકે દો હાથ એક
દીનતો એક રાત એક હસ્તીકે દો નામ એક શાખકે દો આમ હીન્દુ
પક્ષકે હેં તો મુસલમાન આંખેં હીન્દુ દાયા હાથ હે તો મુસલમાન
આંખાં હાત હેં, હીન્દુ કાન હે તો મુસલમાન નાક, હીન્દુ જીસમ
હેતો મુસલમાન સર હીન્દુ હીઝ હે તો મુસલમાન જીગર મુસલમાન
શોર હેં તો હીન્દુ શકર.

ખાત યે મજહૂર હેં અઝગર જવાનો પીરમેં,

કે બજુઝ શકે મઝા ખાતા નહી કુચ્છ શીરમેં.

સુન મેટા હમારે યહાં હઠીજમેં આયા હે કે હરખડે રસુલકો
એક બડે દુસ્મનસે સાપકા પડતા હે ઝોર વો દુસ્મન ઉસી રસુલકે
હાથસે હલાકે હોતા હે જીસ તરફ હઝરત ધખાહીમકો નમરૂદ ઝોર
હઝરત મુસા અલેહીસ સલામકો ફરજીન ઝોર હમારે સરવરે કાય-
નાત હઝરત મોહમ્મદ સલ્વત્રાહો વો આહુદી વસત્રમકો અબુઝ
હેલસે સાપકા પડા ઇસીતરફ રામચંદ્રજી મહારાજકો રાવનસે ઝોર
શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનકો કંસ જેસે ખુખાર દુસ્માન દીયે ગયે દોનો મઝ-
હબોઈ તાલીમ બી મીત્રતી ઝીત્રતી હે શ્રી રામચંદ્રજી મહારાજ
ફરમાતે હેં દીલ કુત્તા હે જહાં મુરદાર દેખતા હે ખાનેકો દોડતા
હે ઇસી તરફ હમારે હુઝુરને ફરમાયા દુતીયાં મુરદાર હે ઝોર
ઇસ્કે તાલીમ કુત્તે હેં શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન ફરમાતે હે જો કુજ
દરીયાફત કરના હેં અપને આપસે દરીયાફત કર ઝોર યહી હમારે

કુરબાન પાકમેં મરકુમ હેં દુસરોકા ઠાઠ ખુદા દેખ વરકકે મેરા
મતલબ ચે હે કે હીન્દુ મુસલમાન દોનું બાધવું કે. એક દુશરે કે
રશુલોકા બી માનના ચાહીયે જોર ચેહી એક તરીકા હે જીસે
હીન્દુ મુસલમાનોમેં દીલી ઇતિહાત વેદા હો સકતા હે લો ખાના
આ ગયા.

રામાબાઈ—હે પરમાત્મા હીન્દુ મુસલમાન દોનું બાધવો
ઇશ જગમેં શાદ બામુરાદ રખના.

(સખ એક દસ્તર ખાનપર ખાના ખાતે હં.)

સીપેહસાલાર-શાએર-કરે જે હીન્દુ બી અખ તો મદહે દીને પયંબરકી,
મુસલમાંકે દહનશે અખ નિંદા આવેગી હર હરકી;
ઇમારત એક જગા દોનોં બને મસજીદકી મંદરકી,
સદા નાકુશસે નીકલેગી અખ અલાહોઅકબરકી.

(એક તરફસે છે શપ્સ હીન્દુ જમાત જોર દુસરી બની-
બસે છે મુસલમાન ખાતે હે.)

હીન્દુ જમાત—મીલ ગયે રહે હુવે અખ દોનું ખારે હો ગયે.

મુસલમાન જમાત—તુમ હમારે હો ગયે જોર હમ તુમારે
હો ગયે.

(પટાબેકા ચલના એક મુસલમાન છુઝુર્ગા ઝંહી હોના)

મુસલમાન છુઝુર્ગા—મુખારીક આજ નેકોકા મુજસ્સીમ નેક હોબના.

મુખારીક હીન્દુ મુસ્લીમકા ખુશીસે એક હોબના.

આફરીન ઇમલામકે શીદાઇયો હીન્દુ ધરમકે સેંદાઇયો.

આયે અખ હરગીઝ ઝખાંપર લવઝ એક સુઇ નહીં,

હાં ફરીસ્તે બી કહે દોનોમેં કુછ દુર્ઘ નહીં,

(દોનોંકે ખીચમેં એક હીન્દુ માહાત્માકા ઝાહીર હોના)

હીન્દુ મહાત્મા—શાખાસ શાખાસ મેરે ખારે મીત્રો શાખાસ.

શુલ જગો જો હુવા અખ ખાક ઉલપર ડાલડો,

આજશે બનબગો દોનું એકમકે લાલ દો.

દ્રાપસીન.

આખી તારા

સીન પહેલા.

દરબાર દુરજન ભગવાનકા.

(નાચીયા નાચના ઝોર ગાનાં)

દરબારી મારે દો નેનાંકે વાહ વાહ,
 દરબારી દીવ મોરા સાજના
 દરબારી હોવે નારી ચાલ મેરી ઇલાચે,
 દરબારી લીતારે;
 દરબારી લીતારે દીવ મોરા,
 દરબારી જીવે જીવજીવ કર દર બે ગયો છેલા...
 દરબારી જીવે જીવજીવ દારી,

દરબારી—શ્રી હો સે મારે પીલ વન હું હોં શેરે ઝમાહું મેં,
 ગન્દુકી ગન્દુકી પુત્રમેં એક પેલવાન હું મેં;
 ગન્દુકી નારી હુંચાતી કાષ્ટ કુત્તમેં જન્મમેં
 ડરતા હો મારે નામસેં ફીરજોન કલ્પમેં

શરિયર—મેં ઇસ ઝમીનકા દમમેં અબી આસમા કઈ,
 મેં એક ગામકા ચાહું તો શાહે જહાં કઈ.
 મુશ્કીલ કુશા કયો મુજે હાઝીર રવા કહો,
 પન્નાના કયા મુજે અપના ખુદા કહો.

સખ દરબારી દુરજન ભગવાન દુરજન ભગવાન દુરજન
 ભગવાન.

(નાચદારકા ગાનાં)

આખદાર—દુરજન ભગવાન હુજુરે અનવર દીવાન સાહબકા
 બાગી લડકા પ્રેમકુનાર જે રીઆવામેં હુજુરકી ખુદાઇકે બરખીલાકે
 બગાવત ફેલા રહાયા મીરકુનાર હોકર આયા હે કે ઉસ્કે લીયે આ-
 લીએ જહાંકા કયા ફુલન હો.

દુરજન—હીસ બાગી કુત્તેકા હાઝીર કરો દીવાન સાહબ અગર
 તુમને અપને નાસાવક લડકકી તરફદારી હી તો તુમારે લીયે બેહતર
 ન હોગા.

દીવાન—હુજુરમેં ખામેશ રહેનેકી કાશીસ કરંગા.

(સીપેહસાહારકા ગાનાં)

સીપેહસાહાર—આલીએ જાહુરકે ફકમકે મુનાબીકે ઉસ
બાગી લાકીકા ઠીકાને લગા આયા હું.

દુરજન—શામાલમે' તુમસે નિહામત ખુશ હું.

સીપેહસાહાર—(સાધતમે) મગર મેં ઉસ વખત ખુશ
હોઈગા કે જ્યારે ખંજર આખદાર છરસે તુ ઇસ મજબુમ લાકીકી
જાન લેનેકા ફકમ દે આયા થા તુજ જેસે જાલીમ મગરર ઝોર
ચુટે ખુદકે સીનેકે પાર હોગા.

શાએર—મેરી તલવારમેં પીનાહ હે રનાકી સુરત,
સરપે હર સખસકે જાતી હે કઝાકી સુરત;
હોગા અસગરબી તો પાયુસે' કુચલ ડાહુગા.
શેર બી હોગા તો ચુટકીસે મસલ ડાહુગા,
(સીપેહસાહારકા જાના પ્રેમકુમારકા આના.)

દુરજન—ઓ મુજસીમ બાગી મેરી રીઆયકા બહેકાને
વાસે મેરી ખુદાઇ કે બરખીલાઇ બગાવત ફેલાને વાસે કુતે,

પ્રેમકુમાર—કાન તુ ખુદા એક નાપાક શરીર ઝોર ખુદા
હોનેકા દાવા.

ખુદા સમજે જે તુઝકા ઉરકા બસ પરમાત્મા સમજે,
વો મસરીય હે વો કારીર હે જે બન્દેકા ખુદા સમજે.

દુરજન—ક્યા મેં ખુદા નહીં હું, ક્યા હું મેરી ખુદાઇસે
ઇનકાર કરતા હે.

પ્રેમકુમાર—એકક.

શાએર—ઇશ્કદાર શાનીમેં જે મઝીયે કહર મયે
હરીમા હઝારો જેસમેં આરે ઉતર મયે,
કરાઉન કંસ રાવન નમરૂદ ઝોર ઝોહાક.
લાખો કરોડાં તુઝસે ખુદા બનકે મર મયે,

દુરજન—તો શીર જલ્દી બતા કે તેરા ખુદા કાન હે ઝોર
કહા હે.

પ્રેમકુમાર—શાએર—ખાશમેં મીરસે ખલીસે ફુલમેં ખુશમો હે વો.

આંખકે પરદેમે બેઠા બનકે એક આંસુ હે વો.

જ્યારે તલકે તુજમેં ખુદીહે ઉરકો ક્યા દેખેગાતુ.

દીલકી આંખેં ખોલકર દેખે તે શીર હરસુ હે વો.

દુરજન—તેરા ખુદા કીસ ચીઝકા બના હુવા છુતહે.

પ્રેમકુમાર—મુરખ નાદાન સોનેકા છુત, ચાંદીકા છુત, પિત્તલકા છુત, તાંબેકા છુત, તેહરીરકા છુત, તકરીરકા છુત, જીંદા છુત, મુરદા છુત, હસ્તા છુત, રોતા છુત, મેં છુત, તુ છુત, ધન સખ છુતોંકા છોડદે ખુદીકે ખીરકેકા ફાક કાલ રામનામ જપ રહીમ કરી-મકી સમરનફેર ખુદીકા લાત માર ખુદાકી આતમેં સમાજ્ય ઓર શીર ઊરકા દેખ.

પ્રેમકુમાર— (ગાના)

ન તુ બેગી બન ન ખીરાગી બન, ન લગાકે ખીક તુ બનમેંજા,
જો ખુદાકા હય તુજે હુંડના કીસી મારફતકે ચમનમેં જા.
જો ખુદીકા અપની મીટાએગા તો ખુદાકી આતકા પાયેગા,
તુજે ઉસકા તુર હય દેખના તો મીસાલે ચાંદ મહનમેં જા.
વોહી ઈલામેં વોહી મુસામેં વોહી કાબેમેં વોહી કલીસામેં,
વોહી કૃશ બનકે હય છુપ ગયા ઉસે હુંડ લે બીન્દ્રાબનમેં જા.
વોહી રામમેં વોહી રહીમમેં વોહી અલીરહામ ઓરમીમમેં.
વોહી કહે કે કુન કહી અલ્લીયા ઉસે દેખ અપને તું તનમેંજા
તું અખસ મીટાતા હય રંગ છુ તુજે કોન જાતે હય કોન તું,
કહા માન અસગરે એ નવા તુ યહાસે અપને વતનમેં જા.

દુરજન—દેખ નાદાન દુનીયામેં કેસી સાફ સુતરી સડકેં હેં
એક એક મીલકે બાદ ચુતેઈઠ ઓર પહેસ્તર કે બને હુવે પહેરેદાર
સફેદ વરદીપેતેં ખડે હંચ જો હર્ફ કરદે બશરકો બતા રહે હંચ કે
ઇતના રાસ્તા તે હુવા ઓર ઇતના બાકી હે. એક સડક ઉત્તર કો
જાતી હે, દુસરી દક્ષીનકો તીસરી પુરબકો ચવથી પચ્છમકો મગર
ચેતો બતા તેરે ખુદાકે મકાનકો કોનસી સડક જાતી હે; કોનસે
પથરપર ઉસકા પતા લીખા હુવા હે તેરા ખુદા કહાં મીલ સકતા હે.

પ્રેમકુમાર—મેરા ખુદા.

દુરજન—હાં હાં તેરા ખુદા.

પ્રેમકુમાર—સમંદર કો દેખ વો બતા રહા હે કે મેરી
મોજામેં પોશીદા હે મેરે જોશો ખશાએમેં ઉરકી ઝલકહે કીનારે
આવાઝ દે રહે હેં કે ઓ મગર ધનસાન ધધર દેખ મેરી હસ્તી
મેરી બે ચાશી મેં ઇસીકી સાન તુમાયા હે રખધુને કે હાં પાસ

પાસ હો જતીહે મગર અપની ઝખાનસે તુઢી તુઢા ગીત ગાતી જતી
હે લોહા આગમેં તપતા હે હતોડાસે કુટા જતી હે સાંચેમેં ઢલતાહે
હઝારોં તકલીફેં ઉઠાતા હે મગર અસલી સુરતકો નહીં છોડતા પર-
વરહીગાર નીરાકારકી મારફતકા હાલ તેહરીર હે.

દુરજન—અચઝા આજમેં આગમેં જાઉંગા તો નીમકી ટેહની
ઝુકાકર ઉસસે તેરે ખુદાકા પત્તા પુછુંગા.

પ્રેમકુમાર—જહીલ જોર બેવકુફ રાજ શાખકો ઝુકાકર કયા
કરેગા.

શાએર—દેખના હે ઉરકો તો અપને ગીરે ખાનમેં ઝુંડાલ.

દીલકે પરદેમેં લીખા પાયેગા હરેં ઝુલજલાલ.

નીમકી ટેહની ઝુકાકર ઈસસે કયા ફલ પાયગા.

ખુદ અગર ઝુક જાયગા તુજકો ખુદ મીલ જાયગા.

દુરજન—મેં જોર ઝુક જાઉં આસમાન ઝમીનકે આગે ઝુક
જાયેં ઝુલશાનમેં શરૂ કીસી સરવે કતકો દેખકર ઝુક જાયેં શેર લોમ-
હીકે આગે ગરદન ઝુકાયે હાથી ચુંટી કે આગે ગડગડાયે ફરીફતે
ધનસાતોં કે આગે સર ઝુકાયેં ચે સખ સુમકીન હેં મગર મેંને
અપને સરકો ઝુકના નહીં સીકાયા.

પ્રેમકુમાર—મગર રાજ જખ હઝરત આદમકા ખુત ખનકર
તૈયાર કીયા ગયા થા તો તમામ કુતીયાકી મખલુકાતને ઉરકો સીઝ
કીયા મગર એક નાપાક દરતીથી જીલને ઉરકો સીજદા નહીં કીયા
કયા તુ ઉરકો જાનતા હે વો કોન થા.

દુરજન—વોબી કાઇ મેરા હમ ખયાલ હોગા.

પ્રેમકુમાર—હાં બેચક

શાએર—તેરી સુરત તેરી સીરત તુઝસા વો નાદાન હે
વોબી એક સેતાન થા જોર તુ બી એક સેતાન હે

દુરજન—બેહુદા કમીને મેંને આજતક કબી ચેસર જુલેસે
બી નહીં ઝુકાયા.

પ્રેમકુમાર—તો કયા વાકઇ તુને સર કબી નહીં ઝુકાયા.

દુરજન—નહિ! નહિ! નહિ.

પ્રેમકુમાર—દેખના કહીં ઝુટ નહો.

દુરજન—કયા મેં ખુદા હોકર ઝુટ બોલુંગા.

પ્રેમકુમાર—અરે ભાગો ભાગો દોડો વે સાપ કાશા નામ !

અબદરબારી—કહાં.

દુરજન—મીઘર.

પ્રેમકુમાર—મીઘર દેખો મીઘર.

દુરજન—(ઝુકકર) મીઘર મીઘર.

પ્રેમકુમાર શાએર—તારા તેરા અબ સમ્યા હોને હોતે રૂકગયા.

દેખો જો સર નહીં ઝુકતા થા ખુદી ઝુક ગયા,

દુરજન—પણ ઝલીલ કુતો ચે જલ સાગી.

પ્રેમકુમાર—શાએર—મરદનકો જીસ્કી નામયા કે મુખમે ખમ ન થા.

જસ સરકો ચે રૂયર થા હરગીઝ નહીં ઝુકા.

વો આજ હોકે ખુદી સર મુસાર ઝુક ગયા,

એકબાર ઝુક ગયા કે યા સોબાર ઝુક ગયા;

જો અપને કાલો ફેલકો પુરા ન કર સકે.

લાનત હો ઉસ બક્ષરે જો ઉરકો ખુદા કહે,

દુરજન—નમકહરામ કમ અર્ફ ઝલીલ બાગી આજ તેરા
જમાઇ પાક કરતા હું.

પ્રેમકુમાર—પરવા નહીં બડ જોર શોખશે વારકર મેં મર-
નેસે હરગીઝ નહીં કરતા હું, યાદરખ ઝાલીમ.

કુતો સખ કહેજે જબકે મેં બેગન હો ગયા,

બંદા ખુદકે નામપર કુરબાન હો ગયા.

દુરજન—મુજે જાનતા હે મેં કોન હું.

પ્રેમકુમાર—મેં અચ્છીતરાં તેરી હસ્તીકો પેચાનતા હું, કુતો
ક્યા તેરી સાત પુસ્તક જાનતા હું.

દુરજન—બલા મેં કોન હું.

પ્રેમકુમાર—નમૂદ કો બાઇ ફરાહનકો માગ્યા શદાદકો હમ
ખુશરીખ જોર હરનાકસકો હમ ખ્યાલ.

શાએર—કતરએ નાપાકસે હરતી તેરી નાપાક હે,

જોર વો પરમાતમા હેં માલીકે અફલાક હે,

યાદરખ છતના અમર વુ સાહી મેં છદરાક હે,

ખાકકો પુતલા હે વુ આખીર કો હોના ખાક હે.

દુરજન—સર હંકડું મા.

પ્રેમકુમાર—જી હો મન, જે માલ રખા.

દુરજન—ક્યા.

શાએર—પ્રેમકુમાર—પુતલએ આઠી લુએ એકદીન કઢા આ જાયગી,
તેરી હસ્તીપર ફેરે આકર ફના પા જાયગી.
હોસ્ત મીલકે તુઝકો સારે ખાકમેં ધર આઈગે,
હાથમેં શાથેજે તુઝકો લોટ વો ધર આઈગે.
જળ ફરીસ્તે આપગે કરને તુએ માલ આપગી,
જીરમે કોરે ખાથેજે રૂઢ દેખતી રૂઢ જાયગી.

દુરજન—કાષ હે.

ચોખ્ખાર આલીયે જા.

દુરજન—લેવનઓ ઇસ બાગીકો શાહી ફીસી ધર પહોંચાવ
કલ બારા બળે દો પહેરકો અપને હાથસે ઉરકો દારપર લટકાઈગા
ઓર ઇસ બગાવતકો મઝા ચખાઈગા.

શાએર—પ્રેમકુમાર—તીર થીનેયે ચલે ઓર હલકપર ખન્જર ચલે,
મેરી રગ રમમેં તુમારે કુદ્દમકો નસ્તર ચલે.
ધુબનેકો હે ચીરાગ હમારે મઝારકો,
મુઝકો બશાસાહે મેરે પરવરદીગારકો.

દુરજન—પરવરદીગારકો લે જાઓ,

દીવાન—આલીયે જા રહેમ.

શાએર—દુરજન—ચેતો મુમકીનહી નહીં બઝાઈ મેં એ દાદસે,
ચાક કરડુંગા ઇસે બસ ખન્જર ફોલાદસે.
હોઠકું કુદ્દમોસીતમ ઓર રહેમપે માપલહું મેં,
ચે સખક હરગીઝ નહીં મેને પઢા ઉસ્તાદસે.

શાએર—દીવાન—કલ કરદેજે ઇસે ગર જોરસે બેદાદસે,
અલમમા નીકલેગી દહને ખન્જરે ફોલાદસે.
રહેમ કીજે રહેમ આખીર જોહરે સાચા હમબી હેં,
ગીર પડેગા આસમાં મઝલુમકી ફરીયાદસે.

પ્રેમકુમાર—પીતાજી આપ કીસસે રહેમ ચાહતે હેં, આપ
ચે સમજના કે બેટા બાપપર દુરખાન હોગયા ઝીંઘગી ક્યા હે પા-
નીકા ધુલધુલા મદીકા ખીરોના ચીરાજે સહર.

શાએર—કરકી કયા હસી છે જો બેદીન છે બગાત છે,
 દે હમે' ઝીલત યા ઇઝત ચે ખુદકે હાથ છે.
 કરતીયે હન્સાં ફકત એક ખવાખ કીસી માત છે,
 ચાર દીનકી આદની છે શીર અધીરી રાત છે.

હુરજન—અધીરી રાતહે લે જવ.

(હુકમ દેકર જાતા હય.)

હીવાન—જો અર્થ કજરફતાર હુ કહું ફરયે આઝાર છે
 અફસોસ ચે ઝાલીમ બાદશાહ મેરે લખતે જીમરકા ખુન બહાનકે
 લીયે તૈયાર છે આહ મેરા મોનીસ મેરા મદદગાર મેરા હમદમ મેરા
 ગમખવાર હસ વજત કોનહે' જો મેરે હાલે ઝારપર ચાર આશુ બહાને
 ઝોર એક દુખીયા મજલુમકી હારસ ખંધાય.

શાએર—તઝરબી માત તારીકી મેં અપના ઝાડ દેલી છે,
 સીયાકોરી મુનઝવર દીલકા ઝીલા તોડ દેલી છે.
 ચે હાલીફ જેમસે હમકો નીલ જીનરાત દેતા છે,
 સીયા અખ્તીમે' કમ કોઇ કીસીકા સાત દેવા છે.
 નીકલકર કેતહે' આસુ હમારી ચરમ ગીરીમાંસે,
 કે તારીકીમે' સાયાબી જુદા રેહતા છે હન્સાંસે.

હાય મેરી કોઇ સુનનેવાલા નહીં મેરે હાલપર કોઇ તરસ
 ખાનેવાલા નહીં છે પરમાત્મા મુઝ દુખીયા પર રહેમ ફરમા, મેરે
 મજલુમ બચ્ચેકા ઝાલીમકે પંજે અજબસે ખચા, કયા કોઇ મેરી
 ફસીયાદ નહીં જુનતા કોઇ મુજ દુખીયા લક નહીં પહોંચતા છે રામ
 કયા મેં ખુદકશી કરજું કયા અપના હામન અપને ખુનસે બરજું
 હાં મુઝે એસા કરના હોગા ઝોર પ્યારે પુતકી તડપતી કુહ બાલ
 દેખનેસે પહેલે મરના હોગા.

(ખન્જર માગના ચાહતા છે સીપેહસાબાર આકર હાથ
 પકડતા છે.)

સીપેહસાબાર—ન મમરા ન મબરા પ્યારે દોરબ ન મબરા
 તેરી તમામ આહ ઝારી મેને સુતી મેરે દીલપર ચોટ લગી બેકરાર
 નહો દીલકો હારસ ખંધાકસમહે' હસ તલવારકી આબડી કસમહે
 હસ ખુંખાર ખન્જરકી જોહરકી કસમ છે હસ તમ'ચેકી કસમ છે
 ગરબદાર આવાઝકી કસમ છે ઈંગ બારતમાતાકી કસમ છે હિન્દુ
 મુસલમાનકે છતાંકી ઝોર કસમ છે હસ બેનીયાઝ કારસાઝકી.

મઝેર—તું દોસ્ત હે ઝોર મેં દોસ્તીકા નીલાઉંગા,
 ચે સર કટાઈંગા મઝર ઉસ્કો અચાકેંગા.
 ચે દોસ્ત તેરે વાસતે કુરખાન જાએંગા,
 હીન્દુકી જાન અચાને મુસલમાન જાએંગા.
 (દોનોં જાતે હેં કુરજન ગુસ્સેમેં આતા હે.)

કુરજન—ઉકે ગઝમ સીનમ મુઝે અબીઅબી એક આદમીકી
 કમાની માલુમ હુવા; કે સીપેસાલાને ઉસ હસીન લાકી રાખાખાઈકા
 ખુન નહીં બહાયા. બલકે ઉસ્કો અપને ધરમેં છુપાયા હે અબી
 લશ્કરે જરૂર જોજતા હું ઝોર દોનોંકા ગીન્દનાર કરાકે મંગાવા હું.

મઝેર—પ્રકુંગા ઝોર જલાઈંગા મેં નારકી તરાંહ,
 ઉસ્કો ડસુંગા આજહી એક ગારકી તરાંહ
 કાઢુંગા સર હાથસે તલવારકી તરાંહ.
 હીલને ન ફુંગા ઉસ્કોમેં ખીમારકી તરાંહ,
 ખીજાઈંગા મેં ખુનકો ખુંખારકી તરાંહ.

બાબ ફુસરા

સીન ફુસરા

કામીક.

(મકાન રંગીલી માના રંગીલીકા.)

જોરા બાલા જોખન દેખોં તાકો મારો ના નયના,
 જોરી કંવલી છતીયાં ઇન ખાતોસે હુખતી હવ સદા.
 હજારો મરતે હવ ઇસનેકે પલક પર.
 લાખોં મરતે હવ ચહેરેકી ઝાંક પર,
 કરોડોસે જખી માલા હવ માથે કીતીતપર—મેરી કવલી.

રંગીલી—હાય અલા કીધર જાઈં કીસ્કો અપની ખીપતા
 ખુનાઈં ચે જોખન ઝોરલી છુરી બલા હેં જાગતક ઇસ્કો કોઈ
 આહને વાલા નહો મજાઈ નહીં આતા ન શમે શખાખકી મતવાલી
 આખેં કીસીકી રાહ તકરહી હેં ચે ગુલાબી રખસાર કીસી ફેકનેખલ
 આલીકકે હોટો તક પહોંચનકી તમન્ના રખતે હેં ચે ઉઠતે ઉઠતે
 જોખન કીસીકે હાયસે છુનેકી આર્જી મંદ હવ હાય અલા રંગીલી
 જોસી શાખ ઝોર અજમેલી ઝોર અખતક રહે અફેલી, અખખારમેં

બી શેઠર કે વાસ્તે ધરતીકાર દીધા મગર અમતકે કાષ નહોં આયા
 ખુદાયા માહલાહી જલદ બેજદે કાષ દેશનેમલ દુલા બે લગાયે
 આકર હુસ્ન ધરકકા સુલા અલા મીયાં કાષ વો કીન બી દોગા કે
 મેરે સમા હુસ્નકે ધર્મ ગીર્દ કાષ આશીક માનીન્દ પરવાના હુમે
 ઝોર કાષ જન્દલમેન સેરા આકર અપને ખારે ખારે દોઢસે ધન
 ઝોરે ઝોરે મલોંકા સુમે.

પડી હું બીસતરે પુરકતપે મેં બીમારહી સુરલ.

ઇલાહી જલદ દીખલાદે મુઝે દીલદારકી સુરલ.

ઘનચક્રર—(આકર)

નઝર આઠહે જખસે મેસુએ ખમદારકી સુરલ

તડપતા સાંપકી માનીન્દ હું પરકારકી સુરલ.

હાય હાય ઝોરત કળદે કાષ કાફીપરીકે મા અલાહ અમર
 થે મુઝકો મીલ જાયે તો દીલકે અમારેમ દરવાઝા ખુલ જાય ઝોર
 બન્દા રાખ ધંદરકો બી ખાતીર મે ન લાય.

રંગીલી—પુનલી પરતર ડીઝલને મેરી કુઆ સુનલી હાય
 હાય, કયા બોલી લાલી સુરતપાઠહે જોયા અલામીવતિ ખુદ અપને
 હાતસે પુરસતમેં જ્યકકર બનાઢી.

ઘનચક્રર—હાય હાય કયા મુઝકક પુકક હુગાઇ દે જોયા
 અલામીયાંને કીસી ચાટ વાલેસે ધરકી સુન્ત બનવાઇ દે.

રંગીલી—જરા ધધરતો દેખો મેરીબન મેરે આશીક નાદાન.

ઘનચક્રર—સો લાઇ થે કીલ ડોલ થે મુઝે કયા આન થે
 જ્ઞાન પુરા અલાઇસ બરસકા જવાન ઝોર શીરસી આઢક નાદાન
 હાં અખ ધરકો મીલના ચાહીયે એસા ન હો કાષ આજમે ઝોર મુ-
 ઝકો શરમાના પડે ધસ હુસ્નકે પોસ્ટ ઝોરીસે મેરંજ વાપીસ બના
 પડે કયુંજ નાપને મુઝે સુદાયા ?

રંગીલી—આપ મહાપર કીન ગરજસે તસરીક લાવે હે ?

ઘનચક્રર—મુઝકો માહુમ નહીં આપ અપને દીલસે પુઝ
 લીજયે કયુંજ આપકાનામ.

રંગીલી—જ મેરા નામ દે રંગીલી.

ઘનચક્રર—હાય, હાય, ઝોરત દે મા કલકકાર પત્તીલી.

રંગીલી—કયા આપ મુઝસે કાઢી કરેમ.

ઘનચક્રર—નેકી ઝોર મુઝ મુઝ,

રંગીલી—ક્યા આપકો ઇકરાર છે,

લનચકર—અજી મેં તો ક્યા મેરા સારા આનહન આપકો
સાદી કરનેકા તૈયાર છે.

રંગીલી—તો શીર કાઝી સાદખકા યુલાધયે.

લનચકર—જની પહેલે ઝરા ગલેસે તો લગાખી ઝોર એક
ગરમા ગરમ બોસાતો દીલાધયે

રંગીલી—કયુંજી બોસા કીસકો કહેતે હેં ?

લનચકર—(બોસા લેકર) ઇસ્કો કહેતે હેં અચ્છા જની
કાઠ નમકીન ગાનાતો સુનાધયે ઝોર ચહાસે લેકર ચહાતક સખી
દીવાના બનાધયે.

રંગીલી—પહેલે અચ્છા જનાય.

(ગઝલ.)

ઇકકા દીન હય ગલેસે તો લગાએ કાઠ.

દીલમેં જો આગ લગી હય વાહ યુઝાએ કાઠ.

ઇસ ધડી દેખે કાઠ હાલ કીસી આશીકકા.

વાદએ વરલ કરે, ઝોર ન આએ કાઠ,

વરલકી શય ઉતે છડા તો લમેં યું કહેને,

હાય દુટ્ટેં જો હમેં હાત લગાએ કાઠ.

હય ચકીં દમમેં નીકલ જાએગી જાને અસમર,

આખરી દમતો મેરી જાકા યુલાએ કાઠ.

(સીન ખતમ.)

બાબ દુસરા

સીન તીસરા,

(શાહી જેલખાના.)

ગાનાં પ્રેમકુમારકા.

એલ કર આંખે જો દેખા તો ચહાં કુછ જી નહીં,

મા સીવાએ રંગે હસરતકે ચહાં કુછ જી નહીં.

હમ અજલસે સુનકે આએયે બહોત તારીફ પર,

આકે જબ દુનીયામેં દેખા તો ચહાં કુછ જી નહીં.

પૂછા દારાસે કહો દુનિયાસે તુમ ક્યા લે અહે,

દસ્તે હસરત મલ કે મોલા મહેરબાં કુછ જી નહીં.

ਕਥਨੋ ਉਤਨੇਥੇ ਫ਼ਰੈ ਆਯ ਉਤੀ ਕਥਪਰ,
ਨਾ ਮੁਰਾਹੀਕਾ ਫਕ ਝੰਡਾ ਆਰ ਨੀਥੀ ਫੁਝ ਕੀ ਨਦੀ.
ਰੰਯ ਛੋਗਾ ਫੇਯ ਲੋਗੇ ਤੁਰਯਨੇ ਅਯਗਰ ਅਯਰ
ਯਾਛੇ ਮੀਛੀਛੇ ਸੀਯਾ ਅਯ ਤੋ ਵਫਾ ਫੁਝ ਕੀ ਨਦੀ.

ਪ੍ਰੇਮਕੁਮਾਰ—ਉਛੇ ਯੋ ਯੋ ਯਗਾਫੇ ਯਫਾਝੀ ਫਰੇਕ ਯੀਝ ਮੁਝ
ਯਫੇ ਯਸ ਮਝਨਝੀ ਯਫੇ ਯੁਯੇ ਆਰ ਪਯੇਮਯਰਫੇ ਫਯਫਲਯੇ ਫਫੇ ਯੋ ਫਫੀ
ਮਝਨਝੀ ਆਰ ਫੀਯਾਰੀ ਯੋ ਫਫੇ ਫੇ ਫਾਯ ਆਰ ਪਾਫੇ ਯੋਫੇਝੀ ਫਯਫਝੀਯੋ
ਆਰ ਯੋਝੀਯੋਯੋ ਫਫੇ ਫਯ ਫਯਨਝੀ ਆਰ ਯੋਝੀਯੋ ਯੋਫਾ ਫੈਫੀਫੇ ਫਾਯ
ਪਾਫੇਯੋ ਫਫੇ ਫੇ ਫਾਯੋ ਅਯਮਾਯ ਆਰ ਫਯਯਨੇ ਫਫੀਫੇ ਫੀਝਯੋ ਫਫੇ ਯੋ
ਫਫੀ ਪਫਰਾਯੀਫੀ ਨੀਯਾਯੋਯੋ ਫਫੇ ਫੇ ਪਯੇਯੀਫੇ ਆਫੀਮਰਾਯਨ ਫੇ ਫੁਝ-
ਮਯੋ ਫਫੇ ਯੋ ਆਫੀਮਰਾਯਨ ਫੁ ਫਯਫੇ ਯਯਫਲਯੋ ਫਫੇ ਯੋ ਯੁਫੀ ਆਫੀਮਰਾਯਨ
ਫੇ ਫੀਝਯੋ ਫਫੇ ਫੇ.

ਸ਼ਾਯੇਰ—ਯਸ ਯਗਾਫੇ ਯਯੋ ਯਯੋਯੋ ਫਯਾਯਾ ਯਯੋਯੋ.

ਯਾਨਯੋ ਫਯਯਯਯਝੀ ਆਯੀ ਫ ਯਝੀ ਆਯਾਯਫੇ,
ਯਯਫਲਯੋ ਯੁਝ ਫਫੇ ਯੋ ਆਰ ਯੁਝਯੋ ਯੁਝਯੁ ਫਫੇ ਫੇ
ਆਯਯਯੋ ਯੁਝਝੀ ਫੇ ਯਝ ਯੋਫਰ ਫਯਯੋ ਆਯਸੁ ਫਫੇ ਫੇ.
ਫਫੇ ਆਯਯਯੋ ਫਫੇ ਯੋ ਯੋਯਯ ਆਯਯਯੋ ਫੀਝ ਫੈਫੇ ਫੇ
ਫੁਝਨ ਫਯਯੋ ਫੇ ਫੇ ਯਯ ਫਯਯੋ ਆਫੇ ਫੀਝ ਫੈਫੇ ਫੇ
ਆਯਯਯੋ ਯਸ ਮਾਯਯ ਯੋ ਆਯ ਯਯਨਾ ਫੈਫੇ ਫੇ.
ਯੋਝਯੋ ਯਯਯਾਨਫੇ ਯਯ ਆਯਯਯਨਾ ਫੈਫੇ ਫੇ

(ਫੀਯਾਰ.)

ਆਯਫੇ ਫਯਯਾਯਯੋ ਯਯਯਯਯੋ ਆਫਰ ਫੈਫੇ ਫੇ
ਯਾਯ ਪਯਯਰਯੋ ਸਫਫਯੋ ਫਾਯ ਮਾਫਯ ਫੈਫੇ ਫੇ
ਯੀਫਯੀ ਫੈਫਰ ਫੀਯਾ ਯਯਯਾਨਫੇ ਫਯਯੀ ਯੋ ਫਯਫ
ਯਾਫ ਮਯਯਫੇ ਫੀਯਾ ਫੀਰ ਫਯਝੀ ਪਯਯੀਯੋ ਫੈਫੇ
ਫੇਯਯੋ ਯਯਫਰ ਯਯਯਯ ਫਯਯਾ ਫਯਯਾ ਫੈਫੇ ਫੇ
ਆਰ ਯਯੀ ਸਯਯੋ ਫੁਯੇ ਆਯਾ ਯਯੀ ਯਯੀ ਫੈਫੇ ਫੇ
ਯਯਯੋ ਸਯਯੀਨ ਫੀ ਮਯਾ ਮਾਯਾ ਯਯਾਨਾ ਫੈਫੇ ਫੇ
ਫੈਫਯਾਨਾ ਯੀ ਯੋ ਯਯਯਰ ਫੈਫਯਾਨਾ ਫੈਫੇ ਫੇ

(ਯੋਯਯਯ ਫੀਯਾਯਾ ਪਫੇਯਾ ਫੇ ਫੁਯੇ ਯਯਰ ਆਯਾ, ਆਰ ਸੀਯੋ-
ਫਯਾਯਾਰਯਾ ਆਯਾ.)

સીપેહસાલાર—જેશંકર

જેશંકર—જી : હજુર ફરમાવે છે કે હવે ઇસ બગા કોસ તરફ આના હુવા.

સીપેહસાલાર—જેશંકર એક કામ કર સકતે હો.

જેશંકર—જો હુકમ.

સીપેહસાલાર—તુમ જાનતે હો કે જો લડકા શાહી કેદખા-
નેમેં હે કાન હે ?

જેશંકર—દીવાન સાદખા સાંજના એક આગી મુબરીમ.

સીપેહસાલાર—ઉઠી બહાર કાનમેં હો ?

જેશંકર—હજુર મેં સમજાન નહીં.

સીપેહસાલાર—મેં ઇસ લોકોને બાજુ કે લીરે હુવાનેં જાન
આયા હું.

જેશંકર—હજુર ચે ના મુમદીન હે આપ ઝાલીમરામને હુમેં
સીતમ્સે બખુશી, વાકીફ હેં ઉસ્કે છોડનેકે બાદ જો કુછ મેરા દલ
હોગા વોતો આપ સમજ સકતે હેં.

સીપેહસાલાર—મેં ઇસ કામકે લીયે એક લાખ રૂપીઆ
દેનેકા તૈયાર હું.

જેશંકર—માફ ફરમાઈયે મેં ચે મમ કરનેસે લાચાર હું.

સીપેહસાલાર—અચ્છા તો મેં અપની દેલત બાલ બચ્ચે
અપની બીવી સમ કુચ્છ ઇસ હિન્દુ લડકી જાન કે લીયે કુરબાન
કરનેકા તૈયાર હું.

જેશંકર—આલીયે જહાં મેં ફીર રેતા હું કે મજબુરો
લાચાર હું.

સીપેહસાલાર—કયા કહા લાચાર ?

જેશંકર—જી સરકાર.

સીપેહસાલાર—ઓ બોદે છુઝદીવ નામંદ શર્મકર ગયરત
કર મેં મુસલમાન હોકર એક હિન્દુ લડકી ખાતીર અપની દેલત
અપની બીવી અપને બાલ બચ્ચે તક કુરબાન કરનેકા તૈયાર હું
ઝોર તુ હિન્દુ હોકર ઉસ્કે લીયે કુચ્છ કર નહીં સકતા.

શઅર—કુછ સોચ અપને દીલમેં કુછ એકે છુદા તો કર.

મનસાન હેં તુ દીલમેં કુછ શર્પો દયા તો કર.

જતાહે દેખલે હિન્દુ ધરમકી લાજ,

ઉસ્કે બચાકે રખલે હિન્દુ ધરમકી લાજ.

જેશંકર—ડેરા સુઝે સોચનેહો હાં હાં મેં ઝુરર બચાઉંઝા હીન્દુ ધરમકે નામકો બહા ન લગાઉંઝા મગર ઇસ્કે લીયે આપકો એક તકલીફ કરતી પડેગી.

સીપેહસાહાર—વો કયા ?

જેશંકર—આપ કીસી ફકીર યા મોતાજકે લડકેકો કુછ લાલચ દેકર લેઆએ મેં દીવાન સાહબકે લડકેકી જગા ઉસ્કો ફાંસી પર લટકાડુંગા.

સીપેહસાહાર—કયા એસા હો સકતા હે,

જેશંકર—હાં.

સીપેહસાહાર—અઝા મેં જાતા હું ઔર કીસી લડકે કો લાતા હું.

(સીપેહસાહારકો જાના.)

બાબ દુસરા

સીન ચવથા.

(સીપેહસાહારકો મકાન.)

સીપેહસાહાર—અહસોસ અપને એક અમીર હીન્દુ લાઈકે લડકે કો બચાને કે ખાતીર કયા મેં કીસી ગરીબ બચ્ચેકો પુન બહાઉં નહીં એસા કબી નહીં હો સકતા. ઇસ અમીરી ઔર ગરીબીકે સવાલ કોબી રહ કરના ચાહીયે અમીર કોન ? ગરીબ કોન ? કોઇ નહીં સખ અમીર સખ ગરીબ ઉસ હાકીમેં બાલાઈકે આમેં જો અશેં આઝમ પર જદવાઅફરોઝ હે અમીરો ગરીબ સખ એક હેં વો એસા ઇન્સાફ પસંદ હે કે ઉસને સુરજકી રોશની ચાંદરી ચાંદની, ફરીયાદો પાની, હવા, આગ, મટી, સખકો એક બરાબર દી. અમીરી ગરીબીકો કુઝ ખ્યાલ ન કીયા ઇસ ફાની દુનીયાકો દેખો કોઈ નાઇ કહેલાતા હે, પાઉં દેખાતા હે ખાન સરપર ઉઠાતા હે, કોઈ જુલાહા હે, ચમારહે સુરત આદમીકી રખવાહે મગર ઝાતમેં હેટા મશકુર હે મગર નહીં ઉસ્કી નજરોમે સખ એક હેં વો ઝાત પાતકો નહીં પુંજતા ઉસ્કે દરબારમેં કરાબ ઔર કરમકી પુછ હે જબ સાબીત હોગયા કે અમીરો ગરીબ દોનો એક હેં તો મેં કીસી ગરીબકે બચ્ચેકો કયું લે જાઉં ઇસ્કે બેહતર હે કે અપને બેટ અપને લાલકો લે જાઉં, અપની મામતા કો આગ લગાઉં ઔર હીન્દુ લાઈકી બાલાઈકો બચાવું.

ઝોળ સીપેલસાહાર—મેરે સરતાજ કીસ સોમયે' હો !
સીપેલસાહાર—આજ મુજે મે સોમ હે જીએ હુમ માદો
તો દુરકર સમી હો.

ઝોળ—વો બેસા કોનસા 'કામ હે.

સીપેલસાહાર—કયા હુમ મેરા સવાલ પુરા કરને કે લીયે
તેવાર હો ?

ઝોળ—પુછીએ કામ.

સીપેલસાહાર—શીર સોમય લો ઈનકાર તો નહીં કરોમી ?

ઝોળ—કયા મળલ દરમીઠ નહીં.

સીપેલસાહાર—તો સુતો તુમારે તુરે નહર લખતે બીચર
વહીદકી દુરખાની દરકાર હે જો હીન્દુ બાપ કે લડકેકી જાન બચાવ
નેકે લીયે વહીદકા ખુન દરકાર હે.

શાએર—નહરે કહ્યે ચે આજ હમારા વહીદ હો,

હીન્દુકે લડકે કે લીયે લડકા સહીદ હો.

ઝોળ—સે જાવ ખુશીયે લે જાવ મેં તુમે કાલ દે યુદ્ધી હું.
અપને હાતસે અપને પ્યારે બચ્ચેકા જાન દે યુદ્ધી હું. મુજે હસકા
સુતલક ગમ નહીં આખી મેંભી ઉસીજો ઉમ્મત મેંસે હું કે જીનકી
ખાતુને નેકને' અપને અદ્ધરા બચ્ચેકે નવ જવાનકો સહેરા બાંધકર
કરબાકે મેદાનમે' નાનાકી ઉમ્મતકે લીયે જમશીરોંકે સાચેતલે
જેજ કર દુરખાન કરદીયા. મેં જીનકી ઉમ્મતમેંસે હું જીનેતે' અ-
પને કે માલકે બચ્ચેકો ઉમ્મતકે લીયે તીરોંકા નીશાના બનવા કર
સહીદ કરદીયા હીન્દુ ઇસ્લામકે દોસ્ત હેં તો મેં ઇસ્લામકે લીયે
અપના બચ્ચે ઉન પર દુરખાન કર દુંઝી.

શાએર—પરવા ન કોજીયે ઇસ્કી જો આંખ અઝક બારહે

મેચેન જાન હેં મેરી દીલ બેકાર હે

હીન્દુકે દોસ્ત આપકે જોર હેં અછીરે ચમ.

લે જાવ મેરે લાલકો ઉનપર નીસાર

વહીદ હાથર આઝો

વહીદ—હાથર અમ્માજાન.

ઝોળ—મેરા કકામાનોએ

વહીદ—કયું નહીં.

કહેના ન માનું આપકા તો જીસ્ત જીસ્તનું છે

માદર તુમારે કદમો તલે તો બહીસ્ત છે

જોબ—તુમસે જોકે ખીઝ માથું ઇનકારતો નહીં કરોજે !

વહીદ—હરગીઝ નહીં.

જોબ—લોસુનો મુજે તુમારી જાન દરકાર છે.

વહીદ—ખુશીસે શોખસે લે લીજીયે લાખયે મુજે ખંબર હીજીયે
મેં અપને હાતસે સરકાટકર આપકી ખીઝમતમેં પેશ કરૂં.

સીપેહસાહાર—બેટા અસલ ખાત થે છે કે હીન્દુભાઈકે
લડકેકી જાન પર જાની છે અગર ઉસ્કે લીયે કાષ્ટ અપની જાન
કુરખાન કરે તો ઉસ્કી જાન બચ શકતી છે

વહીદ—ચલીયે

રાગેર—ખુદ દાર પર ચડુગા મેં ઉસ્કો ઉતારકરું

કેંકુગા ઉસ્કે જાનકો અપની મેં વારકમ,

લે ચલીયે શૌકસે મુજે બેજાન કીજીયે.

હીન્દુ કે લાલપર મુજે કુરખાન કીજીયે,

(સંબંધ ગાના.)

કરેં કુરખાન જાનવારેં, અપને કોઠસે હમ ન હારેં,

મેરે શૌહર સેચો ઝરા. હાલ કયા હોવેગા.

કરે કુરખાન કુરખાન છે, સર મેરા હીન્દુ ભાઈ પર.

નામ છે મેરા જાનીસાર બાબ સરમ અબ તુમરે હાત

ખારખાર કીરદીમા કરે કુરખાન જાનવારેં.

બાબ દુસરા

સીન પાંચવા.

(કોમીક.)

(મહાન તારા વસુસ્તરી દોનોકા ગાના.)

ઉધ મેં મર ગઇ બધયાંકે મુરઝાનેસે,

તોડી ચુગીયાં સારી બહાનેસે.

ઉધમેં.

મુજકો બલા કયાથી અગર

દીનગર ઘાટ ચલત રહે ડગર

કરેગા સોસે બલજેરી ઇસમુકે બગાનેસે.

ઉધમેં,

તારા—બહેન મુસ્તરી મુજે તો તન હાઇકી રાત કાઢે ખાતી છે.

મુસ્તરી—હા બહેન મુજેમી થે ખાલી સેજ નહીં ખાતી છે.

તારા—મેરે ગુલામી ગામ કીસી યુગને વાલેકા નખાકર યુર
આયે જાને હેં.

મુશતરી—ઝોર મેરે ચે મદરાયે સોગ કીસી જાને વાલેકે શીરા-
કમેં કુમલાયે જાતે હેં.

તારા—યા હલાહી બેખદે કાજ કોહર ખાદુ કમાડિ હો
યા નીખદું.

મુશતરી—મખર હો રેહનમે લઈ.

તારા—કોહર નહીં તો યા ખુદા બેખદે કાઈ બાઢેકા રહું.

(નેહરોંકા દરવાજા ખટ જાયાના.)

મુશતરી—કયા હમારી મુરાદ કહુક હો ગજ ખુદાયા ?

તારા—હા હાં બાયા બયા કાજ ઉસ્તુકા પેઠા કોહર આયકું

મુશતરી—દરવાજા ખોલો.

તારા—એકહે માદો પહેલે ચેહતો ખોલો,

મુશતરી—ઝોર ચે તો મેરા પ્યારા મીસ્તર છુધુ હે

તારા—ઝોર ચે મેરા કીયર મીસ્તર નથુ હે

શાખ્ખરાતી—છુધુ તો નહીં જલકે ઉરે લીયાસમેં સખ્ખરાતી હે

જુમ્મેરાતી—ઝોર નથુ કે લીયાસમેં મીસ્તર જુમ્મેરાતી હે

મુશતરી—ચે રંજ ચહેરેકા તેરે હે આજ કયું કાલા.

ચે કીરકે મમને તેરા કાલ મું બના કાલા.

શાખ્ખરાતી—સુનાઈ કયા મેં તુઝે ચે મેરી ચલેલાલા

તેરે શીરાકમેં જલજલકે હે ગયા કાલા.

તારા—ગુલામી વો બેસુખીંથી ગાલ કે અંદર.

જુમ્મેરાતી—તેરે શીરાકને મુઝકો બનાદીતા બંદર

મુશતરી—તો કયા પ્યારે બખુ તુમ મુઝકો ચાહેમે ?

શાખ્ખરાતી—મેંતો તુમેં એસા ચાકુગા જેસે હકીકો કુતા
છીંચકો ખીલ્લી દેશી સરાખકો પોખી ઝોર મોખી, સુરકો મરંયા
ઝોર ચખીનેકો પુરલેયા રંડીકો ઝીરાસીકો બલાપ, તળલેકો આમ
મહદુરેકો વહં શાપ ઝોર મેરીકો ગાપ.

તારા—ઝોર મુઝકો કીસ તરક ચાહેમે આપ ?

જુમ્મેરાતી—મેં તુમસે ખુશ નીબાઈયા મેં તુમકો એસે
ચાહુગા હમ્મસીરકો જેસે બાહ ચાહ, મન્નેકો જેસે બપીની ચાહે,
રેવડી જેસે ચરસી ચાહે, પ્લાટકો કંરેકર રાજનકો થીએટર તલ્વારકો

જાગી ભંમનકા ભાંગી ચઢાતાહે મેં તુમકા એસે ચાહુંગા. ઝોર એસે નીભાઈના.

(નથુ ઝોર છુપ્પુકા દરવાજ ખટ ખટાના.)

છુદ્ધુ—દરવાજ ખોલો મેરી જાન

જુમ્મેરાતી—હેં શે કાન આગયા રોતાન.

શખ્ખરાતી—અખતો જુતોસે મરખત હોગી ખેટા જુમ્મેરાતીખાં

તારા—અખે કયા કરેં કુછ ખતાવ,

જુમ્મેરાતી—મેરી જાન મુઝે તો દહીં છુપાવ.

શખ્ખરાતી—મેરી અન્ના ઇસ પેલુડીકે ખેટપર રહેમ ફરમાવ

મુશતરી—અઝા હમ તુમકા પુતલા ખનાતે હેં, ઇન રદુ-
લોંપર ખડે હો જાવ આવ બદેન ઇન દોનોકા પુતલે ખતાવ.

નથુ—માથુકાકે ઘરમેં બે ઇકક ચલેખાના ઇસ્કા નામ ફેશન
હે યુ. સી.

ખદુ—ઝોર ખુલ્લા ખુલ્લા જીસ્સે ચાહના આખેં લડાના
ઇસીકા નામ પોખીશન હે યુ. નો.

શખ્ખરાતી—માલીકીકા બેસ બદલકર આના ઇસીકા
નામ લીયાકત હે. મીદાનમ.

જુમ્મેરાતી—ઝોર માલીકીકે માથુકાસે આખેં લડાના ઇસીકા
નામ શરાફત હે યુ. આ નમ.

નથુ—દેખો મીસ્ટર છુપ્પુ આજસે જો ખાત હો અંગરેઝી લેહ-
જમે હો કયું કે આજ કલકી ઝોરનેં ફેશનેબલ શૌદરેકા પસંદ
કરતી હે.

છુદ્ધુ—યસ આજ સમજનતા યુ અંગ્રેઝી સીપીક કરના
મંમતા !

નથુ—ઝો યસ ઇસ્કા માશીક યુ. સી.

છુદ્ધુ—યસ હમ નો.

નથુ—વેલ બેવાલોગ કીદર મર્વા.

છુદ્ધુ—આજ ડોન્ટ કુછ નહીં જાનતા.

નથુ—વેલ વો સામનેકા રોખર લટ અથ મા ઝોપન યુ. સી.

જુમ્મેરાતી—વાહર અંગ્રેજી ફેશન હમ સી.

છુદ્ધુ—ધીસ ડોર ઇક જીલકુલ જાંઠા.

સબખરાતી—દરવાજા બંધ.

ભુમ્મેરાતી—ધીંધી હન્દ.

નયુ—વેલ મીસ્ટર બહુ ધીસ ડાર આપન હમખાઓ યુ હીઅર
દેરા યુ. સી,

ભુધુ—હીકપર ડાન્ટ રાન્ટ વેષ્ટ મચ. ડીયર. યુ. ના.

નયુ—જાલ રાષ્ટ યુ, સી.

ભુમ્મેરાતી—વાહરી ન્યુ લાષ્ટ હમ. સી.

જખ ગુટ પુટ ગુટ પુટ સીખલી તમ દેશી બેલી કોટલી.

હુદુમે મીલાકે અંગરેજી સખ હરો પસ થી તોડકો.

ભુધુ—ઓ માઈ ગોડ હમ દુવા કરતા હે કે દસ લેડી માઈ
જોરે પે કર ઉરકા ચોટા ચોટા દીન હમારી બહી લાંબા ઉમેંગ
કડો ધસ ખુખસુરત વુમનકા હમકો હરખન્ડ બતાવ.

ભુમ્મેરાતી—બેટા પહલે ડંડા તો ખાવ

ભુધુ—ઓ આસ્માની ગોડ પે કેસા ભુદમ તોડા

સબખરાતી—અબે અપના સાઈનબોર્ડ ધધર કયું નહીં
મોડા હે.

ભુધુ—હાય, હાય એક નહીં બધે જોડા સમખ સમખ પે પુતલી
હે જવાન લેડાયોને હમારી ભુદાધમે હમારી સુરત કે માશીક બનવાયે
હે વાહ કેસે બ્યુટીફુલ હે પુતલે ધનકે બનાને વાલે તેરે હેન્ડકે
સત્કે એક શીક્ષ એક આન, એક બાન, મગર રંઝતો પે હે કેળીચારે
હે બેઝબાન ઓ વેલ ભુધુ સાહેબ ધનકુ અચ્છ તરાંદ અંગેઝી
મન કરના ચાહીયે. ઓર વેલ પે તો બડા ટારી હે ધરકા બીલકુલ
સેધમ નહીં આતી હે. કમખખત મટોકા બના હે મગર કેસા માશકે
આટોકો તરાંદ તના હે અચ્છા વેલ. દુસરેકો દેખના મંગતા હે એકહી
આહત, એકહી ખસલત કયું બે એક ફેશનેબલ ઝંટકમેનડી ડાંડે સે
મરમખત ધનકે બનાને વાલે કારીગર તેરે હાતેકે નીશાર મગર ધનકો
શીકાની નહીં ચાપએ થી મારા માર લાંમ હમ ગુડ નાષ્ટ કરતા
હે ઓ વેલ વુમારે તો પાઉં પડતા હે કયું માન્તે હો બાબા હમ
હે ક્વાષ્ટ બે કસુર ઓ, માઈ. ગોડ. હદી પસલી હો ગઈ ચકનાચુર.

નયુ—હમ આ ગયા યુ. સી. હે મીસ્ટર ભુધુ કોધર ગયા
ઓ વેલ. માઈ ગોડ. બે કેસા ટરખલ ઓ સંગલ નહીં બલકે ડખલ
ઓ હમ તાનમ યુ. સી.

બુધ્ધ—હમ બી માનમ યુ. નો.

નથુ—બેટા લોગને હમારી દુરકતમે' હમારી સુરતકા પુતલા બનાયા હે અચ્છા હમ ઉરકો દેખના માંમતા હે યુ. સી. ચે મુદ ધરકે બદનપર ટીલા હે ઝોર ધરકે ચહેરેકા રંગ બી ગીલા હે યુ. સી. બુધ્ધ—યસ. આહ નો.

નથુ—ઓ. વેલ. ધરકા હાત જમ જરા હીલતા હે, ઝોર ધરકે સુરત હમારે પાશ નોંકરસે' કુછ કુછ મીલતા હે.

બુધ્ધ—હેર બેટા તુએ બી કડોંકા ઇનબ્બામ મીલતા હે

નથુ—ઓ. ખચરદાર ચે. કયા હરકત લો દુસરા રીઝાલા બી કરને લગા મરમમત ડેમપુલ ગધેધી જુલ, ઉલ જુલ. ડેમપુલ, ચરે બાબા બસ કયું નીકલતે હો સુરકસ તુ મેરા બાપ હે તુ મેરા લલ હે હાય હાય મર ગયા, જાન ગઇ, સર ગયા, હઠી પસલી મત તોડે. ચરે બાબા વાસ્તે પુલકે હોડો. મે' મર ગયા. ઇસમાન, મેસી નીકલ ગઇ જાન.

જુએરાતી—

જબ કડોંકી ઇનપર માર પડી ઝોર સરપે સુતી છુટ ગઇ.

તમ દેશી બોલી યાદ કુછ ઝોર કટપટ કટપટ છુટગઇ,

સખખરાતી—

કયા ખુબ હુવા ઇન્સાફ હે ચે કે હીસાબકરે કુખ્યા હે

હમ અપના હીસા લેહી સુકે, ચે મેરા તુમાસ હીસા હે

નથુ—કોન મીસ્ટર બદ્,

બુધ્ધ—હાં કીયર નથુ,

નથુ—હમને કેસી માર ખાઇ યુ. સી.

બુધ્ધ—હમને કેસે હટે ખામ યુ. નો.

સુરતરી—હેં ચે કયા અસરાર હુવા સુખદાન એક સુરતે કોડો ઇન્સાન.

તારા—મે' સમજ ગઇ જરમી ચે બદખાતી હે.

સુરતરી—વો કીરકી.

તારા—(બુધ્ધ ઝોર નથુ કા બેસ બદલકર આના) ચે ઉનકી બદખાતી હે જનકા નામ સુખેરાતી ઝોર જુએરાતી હે,

સુરતરી—શીર અમ કયા કરના આકીચે નથુ ઝોર સુખે એ ખદા હો ગઇગે.

તારા—નહીં. અબ્બી કુછ ઝહીર નહીં કરજે બજારે ઇતકા
પુતલાહી બતાવજે મોકેપર આલાહી દીખાવજે.

સુસ્તરી—મીસ્ટર બુધ્ધુ સલામ !

બુધ્ધુ—સલામ મગર મે કાન હે બેઇમાન.

તારા—મીસ્ટર નથુ આદાબ.

નથુ—આદાબ મગર મે કાન હે ખાના ખરાબ

તારા—તુમારી મહોબતસે મજબુર હોકર તુમારી સુરતી
પુતલે બનાવે હેં.

નથુ—ઓ યસ, હમ બનતા હે ચે કીસી કારીગરને પુતલા
બનાયા હે. મગર ઇતકા મારના કીસ ઉશ્કુકે પઠેને સીકાયા હે યુ. સી.

બુધ્ધુ—ઇતકા બનાતા તો વાઠ્ઠ કરામત હે મગર મારના સીખાના
ચે બડે સર્મંદી ખાત હે.

નથુ—ખાસકર ચે પુતલા તો બડા વાઠીયાત હે.

બુધ્ધુ—માર ખતે ખાતે વેલ હમારા હેન્ડ બીલકુલ ટુટા મગર
દસ પાછકા ડાંગ નહીં ટુટા.

સુસ્તરી—અરજા ખારે માફ કરાવો. ઓર કાઝી કાશુક-
વાકર બદલ નીકા પડવાઓ.

નથુ—કાઝીસે નીકા પડવાના ચે દેશી ફેશન હમ યુ. સી.

બુધ્ધુ—આઇયસ હમારા હાત મીસ્ટર નથુ મીલાયગા ઓર
મીસ્ટર નથુકા નીકાહ હમ પડાયગા.

નથુ—ચાકુ નાયક ચે હેન્ડ ઓર તુમ વાયક હરીખાયે બીબી
ઓર ચે બીબા ચુકંદર ચે ગંદરીના ઓર તુમ બંદર ચે કુરચી તુમ
મોલ ચે મધી ઓર તુમ નામાકુલ ચે ડેલ તુમ પુલ બોલો નીકાહ
કબુલ હોના કબુલ

બુધ્ધુ—અરજા ઓર હમ તુમારા ઇંગ્લીશ ફેશનસે નીકાહ
પડનાતા હે.

મીસ્ટર, પાતી, ચે આશીક ઓ બનીયાર ખરનાઇ બહેન ઓર
તુમ બાઇ કાન કાન કાંટે સરાપકા કુતા ચે કુતીયાં ઓર તુમ કુવા
ઓ આઇ એલ આર્લેલ બોલત ચે શુવ ઓર તુમ ચુડેલ ચે દેમ
તુમ પુલ દોનોકા નીકાહ કબુલ.....

સુસ્તરી—અરજા આઇચે ઓર ટેમલપર મોકર અખખાયેલે
દીલ બહેનકામે.

(૨ મીન બંદર આબના.)

બુધ્ધ—હાય ચે કાન પુતલે અરે આવ આવ હમેં બચાઓ.

નથુ—ઓ વેલ હમકો ઇનકે પંછેસે છાકાવ.

શુબરાતી—ખખરદાર શોર ન મચાવ યુ નો.

જુમ્મેશતી—બેટા. યુ. સી. પહેલે ડંડા તો આવ યુ. સી. તારા—મારો મારો ચે પુતલે નહીં હેં.

બુધ્ધ—શીર ચે કીસકી બજાતી કોન સખખરાતી.

નથુ—કોન જુમ્મેગતી.

જુમ્મેરાતી—યુ. સી. સાહબ આદાબ.

નથુ, બુધ્ધ—મારો મારો.

નથુ બુધ્ધ વગેરે:—

મારો મારો પાછી રીજવોંકા ન શીર કરે અચસી હરકત

તીગનીકા નાય નચાઇગે જરે બુધ્ધ તુ લા કંડા

અબી લાયા અબી લાયા મેં કંડાકો એ દેતા હું અબી થંડા

ખખરદાર ઓ ગંવાર ના હનજર બદ કીરતાર

ખડા હય ચે બાવા તેરાં મુનદનડા—મારો

મારો મારો અબે કયા તુને હમે કલપાયા છોડો અમ કરનીકા ફલ પાયા

મેરી તોખા હય મુજે છોડો, અમ કરેન અચસી શીર હરકત

ખખરદાર ઓ ગંવાર નાહીંજર બદ કીરદાર ખડા હય બાવાનેગ.

મુસ્ટંડી મારો. મારો.

(જના સખકા.)

બાબ દુસરા

સીન છટ્ટા.

ફાંસી.

ગાના પ્રેમકુમારકા.

બેઠ ઇસ જહાનકા નપાયા. કીયા લાખોનેહી તલાશ-બેઠ.

જસકો જહાંમે શાહ બનાયા, જીંદામેહી ઉસકો હય ફસાયા કિય,

બનકે પતંગા જન નીસારી આખીરકો ખુનબી જલાયા-કીયા.

આયેગી કીસકે ન કામ ચે ફુનીયાં, માયાને સખકે હય નચાંયા-કી.

જુડી ફુનીયાં ફાની ફુનીયાં.

શઅર—ફુનીયાં જુડકો કહેતે હેં, વો એક ગોરખધંદા હે.

ઔર હસ્તી જુડકો કહેતે હેં, વો એક કળકા ફંદા હે.

મેરે પરમાત્મા મેરે દીલમેં સમાજ મુજે ખુદમેં સમાલે ઇસ ઉબડી દુષ બસ્તીમેં ડેરા હોજાય મેં તેરા હો જલ્લ તુ મેરા હોજન મેરે ઇશ્વર મેરે ભગવાન મેં બેકલ હું મુજે અપની સુરત દીખાદે મેં તેરે દરશન દેા તરસ રહા હું દરશન કરાદે હે પરમાત્મા મેરી

પ્યારી રામાબાઈકા તુ મહારીક હે વો મેરી મજેતર હોયુકા હે
મેરા ઇસશે સન્ધ્યા પ્રેમ હે ઈસ્કો ઝોર મુઝકો દોનું કે તેરી ઝાતપર
બરોસા હે તુ ઉરકી નક્ષા કર.

જેશંકર—લડકે આજ તેરી જીંદગીકા આખીર દીન હે ઇધર
આઝોર યે કાલા યોગા ઝોર નકામ પહેન.

પ્રેમકુમાર—હે પરમાત્મા તેરા એસાન હે કે આજ મેરી
રહકો નજીસ હસ્તીસે નીજત દીલવાયગા, હે મેં કહાં મેં કાન
અરે વો કાન અહા હા.....વો દેખો શ્યામચંદર મુરલી લીયે
બનસે નીકલે વો દેખો યસરખ નગરકે બાશી કધિયે કાલી કમલીયા કાલે
અપની ઉમ્મતકે દોસ્ત એહલે હુનુદકી લાજ રખને કે લીયે સખઝ ગુમતસે
બાહર તશરીફ લાયે વો દેખો શ્રીરામચંદરજી મહારાજ તીર કમાન
સંબાલે રાવનકી ખચર લેનેકે લીયે આ રહે હે ઉદર દેખો. ગોરધન
ધારી શ્યામ મુરારી, કાજખીહારી, હાતમેં બારી, બંસરી લીયે
બલહારકે સુર અલાપતે હુવે ઝાલીમ કંસકો મારનેકે લીયે આયે અખ
નયનકી બહલી બરસેગી નદી નાલે મુકે હે ગંગા જમના પ્યાસી હે
ધટકે તીરચંસોતે હેં બગતીકા હે બલપડા સત ગવે જગત પડા
અખ મનકી તૃષ્ણા દુર હુધં, અખ ચીંતામન કાપુર હુધ, અખ
હરકી આમદ આમદ હે, અખ ઇધર કરીમ આયે હે, રામ ઝોર
રહીમ આતે હેં, સંસારકા દાતા આતા હે, ઝોર હરકા ઝંન્ડા
લાતા હે.

સીપેહસાલારકા મયે વહીદકે આના.

સીપેહસાલાર—જેશંકર લો એક ગરીબકે લડકેકા લેઆયાહું.
અપના વાયદા પુરા કરો.

જેશંકર—પુશીસે,

પ્રેમકુમારકો છોડેતાહે ઝોર કાલી વરદી સીપેહસાલારકે
લડકેકા પહેનાતા હે.

સીપેહસાલાર—ઝોટ દીવાન આવ મેરે હમરાહ ચલે આઓ.

પ્રેમકુમાર—કહાં મેરી રીહાઇ કીસ તરહ હુધ.

સીપેહસાલાર—અખી ગોઠા નહીં સખ કુછ બતાદીયા બયમા.

(સીપેહસાલાર પ્રેમકુમારકો લેકર ચલા જતા હે.)

જેશંકર—અહસોસ સીપેહસાલાર દીવાનકે લડકેકા બચાકર
લેગયા ઇધર જાને કીસ ગરીબકે લડકેકા પકડ કર લાયાહે અહસોસ
કેસા શંગીલકેયે લડકે તુ કાન હે.

વહીદ—ગાંધીજી હું એક દિન લડકી જનકા નહીં રાના.

જેશંકર—તુ પાસે લડકા છે.

વહીદ—મેં એક લડકા હું તુએ ક્યા બતાવું કીરકા હું.
અરે મેં ઉસી સીંધવાળા લડકા હું બબી, જે બબી
હીન્દુ લડકા બચાવ લે ગયે હો.

જેશંકર—ક્યા સીંધવાળા સાવધાન સાવધાન.

વહીદ—હાં.

જેશંકર—“અકસેમ બોલે ન રીપાલી કર્મ કર, ગયત કર,
એક મુસલમાન અપને લી નદી નદી પર કુર્યાન કરે ઓર
તુ હિન્દુ હોકર કુચ્છ નદી કાંઠે જાત તુ હસ દુડીયામે
કીમલીયે આયા હે ક્યા હમ દીકા મગા તે દીકા નદી હે,
ક્યા તુ ઇન્સાન નદી, ક્યા હીન્દુ તે બાદ નદા હય. કિતકો
કીસતરાં મુદ્દ બીચાયા વો પુછેમે કી દત્તે સર પી જાન બચા-
નેક લીયે એક મુસલમાને અપને કી પાસે હમ કો કુર્યાન
કરદીયા મગર બેશમ બેદયા તુને હિન્દુ બેકર ક્યા કીયા, થેહી કે
એક મુસલમાન લડકી જાન લી નદી નદા એપા હરગીઝ નહીં
હો સકતા મેં અપને નામકે જગે બાત ન કરગા મેં અપની
કામકે નામકો બદા ન લગતે હુંગા મેં અપને ધરમકા હજઝતકો
હરગીઝ ન ગુમાવિગા.

શાએર—મેં ઉરે વાસ્તે કુર્યાન કરદુંગા થે સર અપના,

નીછાવર ઉરે કદમે મેં કરે જાતો જગર અપના.

નઝર કરદુંગા ઉરે નામ તુરેનઝર અપના,

મેં અમ ઇસ્લામ પર કુર્યાન કરે લખતે જગર અપના

મેં અપની કામકો બદા ન હરગીઝ અમ લગાડિંગા,

મેં અપની જાન દે દુંગા મગર ઉરે બચાવિંગા.

(જેશંકર: લડકા ખાતા લોકર આતા હય.)

જેશંકર—આ મેરે બચે આ જુલ્મ વડે પર આયા ખાતા
રખદે ઓર ઇશર આ

લડકા—હાઝીર હુવા.

જેશંકર—મેં જાન હું.

લડકા—આપ મેરે પીતા.

જેશંકર—હાં હાં બેશક તેરા પીતા હું જાણતો અપને લખતે
જમરકો ફીસી પર ચઢાડિંગા હાય મેં કીન આબેસિ અપને પ્યારે
પત્રકી લાશકી આક વ બાત મેં તડકના દવા દેવુંગા ક્યા એર

ધસ દીનકે લીયે ઇસ્કા પાલા યા મગર ચે ક્યું કર કીસલીયે હિન્દુ
કામકે લીયે હિન્દુ ધરમકી શરમકે લીયે અપની લાજકે લીયે હિન્દુ
સુસ્લીમ “ ઇન્તિકાક ” કે લીયે.

શાએર—મેં અપને લખતે દીલકો હઠીયે ભગવાન કરતા હું.

ધરમકે નામ પર ઇસલામકા કુરબાન કરતા હું.

ચે એક તુરે નહર ક્યા હય ફીકા હય જાન સુસ્લીમ પર.

અગર હો ભેરે હોં મેરે, તો મેં કુરબાન સુસ્લીમ પર.

જેલાંકર—મેલા પીતાજી પુત્રપર ક્યા હક હોતા હય.

લડકા—પરમાત્મા કે આજ્ઞા અગર કીસીકા હક હો તો વો

મિતાજી હય.

જેલાંકર—મેરા કકા માનેગા.

લડકા—મરે.

જેલાંકર—અચ્છા ઇધર આ જોર ઇસ લડકોકા ખોલ દે.

વલીજી—મુઝે ક્યું ખોલને હો મેં હરગીઝ નહીં જાઉંગા મેં
હિન્દુ ભાઈપર કુરબાન હોતે આયા હું.

જેલાંકર—નહીં મેલા જાવ જોર અપને આપસે જાકર કહો કે
આપને હિન્દુકાસે હય દહીં કરકે અપને લડકોકા શંસી કે તખ્તેપર
નહાયા મગર એક સારોજી જાહાંકર મગર મરીજી હિન્દુને હમ દહીં
કરતે ફુરે મુસલમાનકે લડકોકા હો પાલ રીયે.

શાએર—હિન્દુ સુસ્લીમ મને આજ કીયા સડર હમ દેનો,

હય ત્યા મેંકે ચગર, ઉરકે પીઠર હમ દેનો;

અપને વાલીયે કીયા, મુજકો પીઠર ઘોડીયા.

અમેા ખુશ હોંકે તુને, તુરે નહર જીહડીયા.

વલીજી—મેં આપકા કુઠીયા આતે કરાવ હું (જાનાં.)

જેલાંકર—મેલા ઇધર આ જોર ચે કાલે કપડે પહન જો.

લડકા—પીતાજી કીયા લીયે.

જેલાંકર—તુમકે એક મુસલમાન બચ્ચે કે બીચે કુરબાન કરના
હય ક્યા તુને કુચ મનકાર હે.

લડકા—અગર મેરી જાનસે કીલી મુસલમાનભાઈ કી જાન
બચ્ચી હય તો મેં ખુશીસે કાંસી કે તખ્તેપર ચઢનેકા તૈયાર હું.

શાએર—હાલ ખાલી ઇસ ફરસે કરતાજી મયે,

દેવતા પીર રહી આયેયે મરીશાજી મયે;

એક વાલ મયે જોર મુસ્લીમો મોલાજી મયે.

હમણી જાનેલી કે એ ક્ષત્ર ન ગયે આજ ગયે.

જાન કુરખાન હો એ આત્મા પરશાદ રહે,
મેતકે બાદલી ફુનીયામે મેરી યાદ રહે.

જેશકર—શાખાસ બેટા શાખાસ આજ તુને પિતાકા હક
જાદા કીયા આ મધર આ અપને હાતસે મેં ફાંશીકી ટાપી તુજે
પીનાઈં મઠ ગયા મેરા લાલ સુઝીપર ચડ ગયા લોખો કયા દેખતે
હો મેરી હમજીશ ખુન હોગયા નહીં નહીં મેરા લાલ સુઝીકે
તખ્તેપર નહીં. ફનાકે તખ્તે ઉરસપર બેઠેમા અપનેલી ખુનશે રંગ
હુમ્મ સોહાગકા બેટા પેહેનેમા ખુનકી મેંદી લગાયેગા બકાકા રોલ
બાધેગા જોર દારકે ઘોડેપર સવાર હોમા એ આકાશ આજ કે દીનકા
ખ્યાલ રખના ચંદ્રમા દેખના તુ મવાદ રહેના સુરજદેવતા આપકા
લી શહાદત દેની હોખી ઝીલખીલાનેવાલે સીતારો અપની આંગે શાદ
ફાડ કર આજકે ખુની વાકમેકા ખુન અમ્મી તરાંદ દેખલો એ ખુની
મકલબકે દરો દીવાર તુમેંબી શહાદત દેની હોખી ફાંસીકે રેશમી
શીયા કંદે તુજે લી કીસીકો સીયાકાનીકા મજહાર કરનાર હોમા અપ
ફાંસી કે તખ્તે તુઝપર આજ એક બે ચુનાહકા ખુન પાદાયા બલવા
હોન્દુ મુસલમાનો યાદ રખો. આજ મેરે લખતે જીગર કે ખુનશે
બારત માતાકી પુસ્તકપર હિન્દુ મુસ્લીમ “મસ્તિશક” કે લીખે
દસ્તખત કરાયા બલવા.

શાએર—ખુની તખ્તે રોઝે મેશર કહેના મધરસે કે બાદ,
મેં વો તખ્તા હું મહાબા જરુબે ખુને બે ચુનાહ;
દેગે સખ મેરી શહાદત યે સીતારે મેહરામા;
પરતુહી શાહદ હમ જોર આકાશ હય મેરા મવાહ,
નામે નિકાક મીટ ગયા ફુનીયાયે દીનસે;
સીંચા હય મસ્તિશક કે પેદાંકા ખુનસે.

વો જાલીમ રાજા આ ગયા અમ્મી બેટા આખરી દીવાર
આખરી દર્જન સરગમેં જાના તો મેરી તરફસે અપને જુઝગાંકી
રહેકા દસ્ત બરતા ગરનામ કહેના જોર યે અજર કરના કે મેં બે
ચુનાહ કે ખુનમેં તર ઢોકર આપકી ખીઝમતમેં આયા હું જોર
અપને સાત હિન્દુ મુસ્લીમ પત્તિશકી ખુશખબરી લાયા હું અમ્મી
બેટા ખુશ રહેના જા પરમાત્મા કે દવાબે કીયા.

શાએર—જા મેને તુઝકા સોખસે બે જાન કર દીમા,

ધરલામકે લીયે તુજે કુરખાન કર દીયા.

(દરબનકા આના.)

દુરજન—જેશંકર ફાંસી તેવાર હય.

જેશંકર—જી હુજર.

દુરજન—અગા ઇંધર આ ઝોર ઇંધર મુજરીમકો ફાંસી દે.

જેશંકર—આલીયેળ ઇંધર કોઈ કુસુર યા ખતા.

દુરજન—યે બાગી હે હમારી ખુદાઈસે ઇનકાર કરતા હે
અલ બડ ઝોર ઇંધર નઝરે કઝાકર હેં તુ બલતા નહીં કયા મેર
ગુસ્સેસે વાકીફ નહીં.

જેશંકર—મુજે આપકે ગુસ્સેસે બયાદા હરકા કર હે જો
પાક પરમાત્મા નીરાકાર ઇંધર હે.

દુરજન—ઇંધર પરમાત્મા કોન કહા હે.

જેશંકર—શબ્દર-વોહી બરતીમે રેતા હે વોહી ફરીયામે બેહેતા હે.

વોહી હે આમે કાસરમે વોહી અમૃત મેં રહેતા હે.

વોહી મંદરકે અંદર હે વોહી મસજીદ મેં રહેતા હે,

કાઝ બગવાન જપતા હે કાઝ સુબહાન કેતાહે.

વો કાથી મેં વો રૂમા મેં વોહી વસરીમકે શહેરોમેં,

વોહી ઝમઝમકે પ્યાલેમેં વોહી ગંગાફી લહેરોમેં.

દુરજન—કીસ જગાં રહેતા હે.

જેશંકર—શબ્દર-શબ્દકમે હેં વોહી મુરશીક વોહી બેઠા હે હાલે મેં.

વોહી હે ગુર હારમેં વોહી મસજીદ શીવાલય મેં.

વોહી ફરીયાદ બુલબુલ મેં વોહી કુમરિયે વાંત મેં,

વોહી શાહોફે મેહેલોમેં વોહી મકરીફે જલ મેં.

વોહી થા રાફમેં ઝોર તુનમેં બેઠા નીલાં હોકર.

વોહી કુન્નકેકે ખુદ જાન આયા થા કોના મકાં હોકર.

દુરજન—ઓ પાછ કમીને તુ બી મેરી ખુદાઈસે ઇનકાર
કરતા હે.

જેશંકર—કયા મેં તુજકા ખુદા કહું.

દુરજન—હાં.

જેશંકર—હરગીઝ નહીં કહી નહીં.

શબ્દર—ખંજરો તેગ ચલે બરછી ચલે તલવાર ચલે

મેરી ગરદન પે તેરા ખન્જરે ખુંખાર ચલે

માર જન જન કે ઉદુ સુરતે મરજી ચલે

છરકો ચલતા હય વો એકબાર યા સોબાર ચલે

આસથાં મુજપે ગીરે યાકે ઝમીં ફટ જાય.

મેં ખુદા તુઝકો કહું તો યે ઝળ્યાં ફટ જાય.

દુરજન—મોતકે નીવાલે તુજેબી ઇસ્તેમકા મઝા ચખા ઉંગા
ઓર ઇસ ફાસીકે તખ્તે પર લટકાઈંમા.

શાએર—શાએર—ચેહી હે બસ ખુશી મેરી તહે? તલવાર કરદીજે;

ચહાકે દારપે કરશે મેરે સરવાર કર દીજે;

ચે કહેતા કોનહે ઝાલીમ કે મેરી જાન બચ જાયે;

બલાસે જાન જાયે હા મગર ઇમાન બચ જાયે,

દુરજન—અચ્છા ઠેર ઇસ લડકેકો ફાસી દેતેકે બાદ તેરી
બી ખમર હુંબા જલ્લાહો તૈયાર એક, દો.

રાજકુમારી—ઠેર ઝાલીમ બાપ કયું બેગુન-હા કાખુન ફૂરતાહે
કયું ખુતે નાહકસે. અપના દામન બરતાહે.

દુરજન—ના ઈરમાન ઝોલાદ તુ ચહાં કયું આઇ.

રાજકુમારી—બેઇમાન બાપકો સમઝતે કે લીયે.

શાએર—ફીસી મઝલુમકી જબ ચર્ખ પર ફરીયાદ જાતી હે

કણુલીયત વહાસે પેશવાઇ કરતે આતીહે;

બતરસ અઝ આહે મઝલુમા કે હંગામેં દુઆ કરદન

અજબત અઝદરે હક બેહરે ઇસ્તકબાલ સીઆયદ

દુરજન—ઝલીલ લડકી તુઝકો બી ઇસ હીમાયતકા મઝા
ચખાઉંગા ઇન બેઇમાનોકે સાથ તુજેબી ઠીકાને લગાઉંગા.

રાજકુમારી—મેં ખુશીસે જાન દેતેકે લીયે તૈયાર હું, મગર
યાદ રખ.

દુરજન—કયા.

રાજકુમારી—શાએર—હમારી આરઝુ જબ ખન્જરે કાતીલસે નીકલેગી

ચે જાનેઝાર ઓ ઝાલીમ બડીમુસ્કીલસે નીકલેગી

લહુકી ધાર જસદમ ઇસતને બાઇલસે નીકલેગી.

કીસીકી રૂહ હયે ફેહતી તને બીસમીલસે નીકલેગી;

ચેવો ઝાલીમ હે જસને એક જહાઝા ખાક કરડાલા,

ચેવો હે જસને મઝલુમોકા શીના ચાક કરડાલા.

દુરજન—શાએર—તેરી ગરદનપે અઝી હોતાહે ખન્જર જારી

કલ કરલુ ઇસે શીર દુસરી તેરી બારી

રાજકુમારી—શાએર—ચુંહી ચલ દેંગે દેહરસે બારી બારી,

આજ હમારી હે તો શીર કલ હે તુમારી બારી

દુરજન—જલ્લાહો કયા દેખતેહો એક, દો

રાજકુમારી—ખમરદાર.

હુરળ—એ તુભી મુરદાર (મારકર) એક, હો તીન,
જેરાંકર—શબ્દોર—પુલતો હો દીન બહારે કીંદગી દીખલાયેજે,

હમરત ધન ગુન્હોપિહે જોખન ખીસે મુર ક્યેજે
શીરવતપાશા—કોમપર ઇસલામકી હીન્દુકા ચે એહસાન હે
હિન્દુ કવિ—નામપર ઇસલામકે હિન્દુકી મન હુરમાનહે

દ્રાવણીન.

બાબ તીસરા

દીન પહેલા.

(મકાન દીરાનકા.)

દીવાન—હે પરમાત્મા મેરે ખુશખેલા સદારા મેરા લાલ મેરા
ખારા મેરા તુરે નજર મેરા લખતે જીગર મેરે દીક્કા આરામ મેરે
હરેકા ચેન કહાં હે.

શબ્દોર—એ બાદશાખા દેખ નરખ મુજો મુકદ્દર

કહે દેકે કહાં હે મેરા ખોયા દુતા મોદર.

કહે દે ચે કરા નાકે મેરે તુરે નજારે,

ક્યું ફક કે ખેડે હો મેરી જાન પીરસે.

આ જાવ ખીતા ચરતા હે આ જાવ સગાલો.

જાગર તુમ નહી આતે તો હમે પાસ ખુશલો.

લોગો આજ મેરા ચાંદ ફનાકે બાદલમે છુપેગા મોતકી બી-
નહી ઉસ પર ગીરગી આર ઉકતે કાયાબ પર આજ એલે પડેજે
મેરી આંખો કે સામરે આજ ખુતકી બારીશ હોગી. નહી નાલે
બાંજે મેં જી ઉસમેં તેડેગા નહાઉંગા આખીર ઉસીમેં દુખકર મર
જાઉંગા ચપએ આબકાર ખાન્જર ચલ. મ્યાનસે બાહર નીકલ
આર મુઝે અપને ખારે પુત્રકે પાસ પહોંચાડે.

શબ્દોર—તુ તનહાઇકા મેરે લાલ ક્યુ સદમા ઉકાતા હે

પીલાલી તુજસે મીલને કે બીચે અબ પાસ આતા હે.

(ખાન્જર મારના ચાહના આર પ્રેમકુમારકા આકર રોકના)

પ્રેમકુમાર—પીતાજી ક્યા કરતે હો.

દીવાન—કાન મેરા લાલ મેરા ખારા.

પ્રેમકુમાર—જીહાં, તોહી આપકી આંખોકા તારા.

દીવાન—મેરા તુમ્હે કેસે બએ પરમાત્માને તુમ્હે ફાંસીસે કીસ
તરા બચાયા ?

પ્રેમકુમાર—પીતાજી મુસલમાન સીપેહસાહાર મુજબ ફરજી બહાદુરને મુઝે બચાયા જોર મેરી બજાં અપને બેટકા ફાંસીપર લટકાયા.

દીવાન—હેં કયા કહા એક મુસલમાનકા લાલ એક મુસલમાનકી બન જોર દિન્દુ કે બન્નેપર કુરબાન આફરીન બસ માલુમ હો ગયા. કે દિન્દુ મુસલમાન હોનાં બાળકોં એક હો ગયે હેં છન હો બારબમાતા કે ફેટે હુમેં સુપુતોંકા આપસમેં મીલાપ હો ગયા.

શરોર—બહોવલ હો મધ હોનોં બાદમ દીલકે અંદર મેં

મુખારીક હો મીલાપ અબહો ગયા મલજદગોં ગંદરમેં

મમર હાં મેલો બતા કે બે શર્જ બે ગેરત તુને અપને બાંધકે કચું મેતકે પંજમેં ફસાયા જોર પુદબન બજારે મલાબામલ.

પ્રેમકુમાર—પીતાજી મેં છસમેં બીજકુલ લે કુસુર હું કચું કે મે રાજ સીપેહસાહાર સાહબને મુઝે બંદોત દેરબાદ બનાયા વનાંકયા મેં મુમકીત હો શકનાયા કે મેં અપની બન બચાલુ જોર અપને બાંધકા કજકે ફેંદે મેં ફસાઉં.

દીવાન—અબ્બા બવ બેટા સીપેહસાહાર સાહબકી ખીજમત મેં બવ આઝસે બેકેક પાંચ રંગ છરને મેર લાલ કે લીધે અપની જોલાપકુ કુખા વરદીન મેંબેલી કુરબાન અપના પુત છરકે હવાલે કર દીધા બસ અબ્બસે તુમ અપને આપકા સીપેહસાહારકા ફરજંદ રામખના.

શરોર—બી આઝ તુમારે ઉસકે પાસ તુમ ખબો,

રંગે બીડમ હડે તુરકો ખુશીયે તુમ બબલાવો

લીલાદે મોલ કલને આજ હમઝા સાત અફેસકે

બો હાંઈ દિન્દુકે બનો ખાદીમ મુસલમાકે.

(દીવાન ખતાલે.)

પ્રેમકુમાર—હોય હોય હેં કે છન્સાન કે આર અનાસીર મે બના ગયા હેં ચાને અપ આતીશ આક જોર બાદ મમર નહીં મેં તો. વેલી મદુમા કે મેરી હસ્તી આર અનાસીર કે મગકાસે આસમેં વજુદમેં નહીં આઝ બકે ઉસકી તફસીલ મેં હેં કે મેરી હસ્તી બનાતે વકત બબસે આતીશખાક બાદ જોર આપકે રંગે મુસીબત ના હમરતલે કામ લીધા ગયા રંબકી મદુમા મુસીબતકે પાંડીમેં હંદ કર કુત બનાયા જોર શીર ચાકળી હવાલેં લુહવા કર હમરતલ કી આતીશમેં પકાયા બાદબજાં પદમકે રંબમેં રંબકર હંદકી બહીમેં બહાદોર કે લીધે કુખારા કાલા ગયા બહીમેં તીજલકર મટો. બતકી કલગસે ઉસપર નહસો તીમાર બનાય ગયે તાજુમદીલ શક દેહર નાઆલીકે લુફસલે કુખારા સીંચ કરકે અબ્બકે કેમેરમેં હે.

ખીચકર ઉલ્લસ કે કરમમેં પ્રેમકી પ્રગીયાં સે જડકર દર્દબરા દીલ
દેકર હસમેં રૂઢગલ કર દુનીયાં મેં બેળ દુનીયાં વાલોને ધસ જોલતે
સુતકા નામ પ્રેમકુમાર રખદીયા જો આજ ઇસતરાફ રામાખાઇકી
જુદાઇ મેં જો કરાર હોકર અપને હાલેઝારપર આઠ આઠ આંસુ
રો રહા હે.

રામાખાઇ—પ્યારી રામા, હમારી રામા, કયું ખદા હે મેં
તેરા દાસ હું.

પ્રેમકુમાર—

ગઝલ.

રાતે રાતે જો તરાહ શરશાર આંખે હો ગઇ
ચોકડી ભુલા હીરન જળ ચાર આંખે હો ગઇ.
પડ ગયે ના સુર દો રાતેસે આંખેકે તલે.
પહેલે દો થી રાતેકો અજ ચાર આંખો હો ગઇ.
કાકા મરતીસે મેરી આંખો મેં જદી જા ગઇ
જખસેં હમ મુશ્કીલ હુવે જરદાર આંખે હો ગઇ.
જીસ તરફ આંખે હીકાઇ લાખોં ધાયલ હો મયે.
કલ આલમકે લીએ તલવાર આંખે હો ગઇ.
મસ્ત આંખે દેખ કર મદ હોશ હોતા હય પ્રેમ,
જખસે દીલ સુરી ખના મય ખાર આંખે હો ગઇ.
(ચલે જના.)

બાબ તીસરા

સીન દુસરા.

(મકાન સીપેહસાલાર.)

ગાના રામાખાઇ—

પ્રેમ પ્યારે મીલો જલ્દી આવરે મેંતો દુખીયા પ્રીતકી હું મારી.
મુસીબતકી મારી હુઇ હું મેં નારી મોહે આ મીલો મેં વારી. પ્રેમ
કેસી ધડીહું મેં ધરસે સીધારી આઇ કેસી મેં મુસીબત
ભારી બીપતાહે બારી મુનાઈ કેસે બારીમેં દુખીયા બીપત. કામારી. મેં.
મેં દુખીયારી જનમકી સુખકે જુદ પાઈ.
આહકેં જલજલમકે કીસે બીપતા મુનાઈ
દુખીયાકો પાલતી મ્યાના હંસ જોલ બલ ન હોના બચનું

મુંદેન ચરતી બેલ પ્રેમ.

રામાખાઇ—પરમાત્મા જાને મેરે પ્યારે પ્રેમકા કયા હાલ હે
પ્રેમ, પ્રેમ પ્યારે પ્રેમ, પરમાત્માને ધસિ લખ્જમેં કયા જાદુબર રખ્યા

હે જ્યાં જ્યાંપર પ્રેમ આયા શરીરમે એક સનસની પેદા હોગઈ
જો જાલીમ તેરી વો ભોલી સુરત મોહની સુરત, જીસ ધડી યાદ
આતી હે. તળીયત એવેન હો જાતીડે હે પરમાત્મા કબીમેં અપને
પ્યારે પ્રેમસે મીલુંગી હાં મીલુંગી જુરર મીલુંગી વો નીરાકારહે ધથર
હે કાર સાઝ હે બેનીયાઝ હે મુજે ઉસપર નાઝ હે.

શએર—વો આખર રહેગા મેરે દીલ્લે તરફી,

વોજુર કરેગા મેરીયે દેઈ જગરફી.

યે કોલ કીસીકા હે, બહોત ખુશ કહા હે

ખાલી નહી જાતી હે, દુઆ પીછલે પહેરકી.

અયે ખુદા તરસ મુસલમાન સીપેહસાલાર મેં તેરા કીસ જ્યાં-
નસે સુકીયા અદા કરૂં તુને વાકઈ મુજે મોતકે મુંસે બચાયા જોર
આજતક અપને મકાનમેં રખતે હુવે અપની જોર જોલાદકી તરાઈ
સીનેસે લગાયા એસાનપર અહેસાન જોર કર દે જુલજુલકો શુલસે
મીલાદે કુમરીકો સરકાર દરશન કરાદે લેલાકો મજનુસે મીલાકે નલકો
દમનકી પ્યારી સુરત દીખાદે હેં એ મેં કીસસે કેહ રહીહું યહાં તો
કોઈ નહી પ્રેમ ! પ્રેમ ! મેં દીવાની હો મઘ હું મનમોહન પ્યારે
કયા તુ મુખડા ન દીખાયગા અઝજા તો લે આજ દમબી ઇસ
ખંજરસે અપના અગડા પાક કરતે હેં

શએર—ચાહમેં હમ તેરી મીટ જાયેજે સોચા હે ચેહી,

હઈ મન્દાને મહોબતકા તરીકા હે ચેહી.

(ખંજર મારના ચાહના પ્રેમકુમારકા આના.)

પ્રેમકુમાર—

શએર.

મત જાન દુનીયા કદરતે સુખદાન દેખ લો,

આખેં ઉકાદે ઇસ તરફ અય જાન દેખલો.

રામાખાઈ—કૌન પ્રેમ પ્યારા.

પ્રેમકુમાર—હાં વોહી શયદા તુમારા.

રામાખાઈ—અય પરમાત્મા મેં કીસ જ્યાંનસે તેરા શુકરીયા
અદા કરૂં વાકઈ તુ સચ્ચા હય કુદરત વાલા હય

શએર—કુદરતસે તેરી શુન્યએ ઉમ્મીદ ખીલ ગયા,

લુટા હુવા ખજાના મુજે આજ ખીલ ગયા,

પ્રેમકુમાર—મેરી સુંદરા આપ ઇસ મકાનમેં કીસ તરાઈ આઈ
મેંને તો મુના થા કે જાલીમ રાજને અપકો કેદ કર રખ્યા હય.

રામાખાઈ—પ્રેમ પ્યારે જો બીપતા મુઝપર ગુઝરી હે વો
કીસ તરાઈ ખ્યાન કરૂં.

જાલીમ રાજને કેદ કરકે મેરી અરમત લુટના ચાહો મગર
ઉશી ખુદા તરસ મુસલમાન સીપેહસાલારને જીરકા યે મકાન હે મુજ
મઝલુમપે તરસ આયા જોર જાલીમ રાજકે પાંજસે છોડાયા.

પ્રેમકુમાર—ક્યા મુસલમાન સીપેહસાલાર ગાઝી મુન્શર
જન્મ બહાદુરને.

રામાબાઈ—હાં ઉસી દીવાનરને.

પ્રેમકુમાર—આફરીન્ નેક ઇન્સાન નહીં નહીં ઇન્સાનિતિ
ફરીસ્તે વાકિષ તુ નેક હે કાબીલે પુરસ્તીસે ખારી જે મુઝી મુઝરી
હે વો કીમ તરાં કહું ઝાલીમ રાખને કદ કીયા. ફાંસીપર લટકાના
આહા મનર ઉસી ખુદા તરસ મુસલમાન સીપેહસાલારને મુજે ફાંસીસે
બચાયા બતાવો સીપેસાલાર સાહબ કહાં હેં મેં ઉનકા શુકરીઆ
બદા કરતા હું.

રામાબાઈ—જયસે વો અપને તુરે નઝર વહીંદકા લેકર ગયે
હેં વાપીસ નહીં આયે પરમાત્મા મેરે ધરમી પીતાકા ખેર કરે.

પ્રેમકુમાર—મેરી મનમોહની મેં ખુદ જાતા હું ઓર ઇન્કો
હુંદ કર લાતા હું અચ્છા તુમે ઇશ્વરકે સુપરત કરતા હું.

રામાબાઈ—ગાના—જ્ઞાન ઝાલીમને નેતોંકા મારા મુજે.

હાય ચલદીયા કરકે ઇશ્વારા મુજે.

મોત મન છીનલોયા દાસસે લેલીયા દીલ,

ક્યા હાય યે હુસ્નનાલા મીત્રા હે માહપારા મુજે.

રામાબાઈ પ્રેમકુમારકો રૂબસત કરકે આતી હે, ઓર રાજકે
સીવાઈ ઉસ્કો ઘેરકર લેખતે હેં ઓર ઝોળ સીપેહસાલાર વહીંદકી
બુદાઈસે બેકરાર હોકર ખાતી હે.)

ગાના.

હય મનના નત રામ રહીમ જપના

કર રામકો બંદે અપના નત જપનાક દમમેં દમહેં ખારે
દમકા સખ હે મેલા દમ છુટા તો છોડ દેગે,

ક્યા ગુર ક્યા ચેલા,

યે દુનીયાં હે એક સપના ચાર કાંધેપર તુઝકો ખીંઠકે

ગોરમેં જાકે ઉતારા,

જેન લાઇ ઓર માતા પીતા સખ તીત કરેંગે કીનારા

અખ કોઇ નહી હે અપના. જે રામ રહીમ
માલીક હે તરા જરકા તુ હે બન્દા ખેર અગર તું

અપની ચાહે કરલે ઉસીમે ધંધા

રામકુ બંદે અપના ગોરસે હમને દેખા અઝગર અપના.

ચહી કામ આયે દોનો બીનાહર ગલે મીલે હેં

ભારત માતાકે જયે.

સખ અપના બના હેં અપના નીત રામ.....

શાએર—વા ચાંદશી સુરત મુજે એ ચાંદ દીખાજા
મા તેરી તડપતી હય દીકાશા તો દીકાજા.
હાં બોલીસી ખાતેં લખે નાજુક સુનાજા;
છાતીસે શીર એક ખાર લગાલું તુજે આજા
રસ્તા તેરા તકતે હુવે તગ આગઈ આખિં
અય તુરે નઝર દેખ કે પથરા ગઈ આખિં,

બેટા તુ કહાં હે મેરે વહીદ તુજકા મેને ખડી મહેનતેસિ
ખાલાયા હાય કયા સોચાયા કયા હો ગયા મેરેલાલ તરે ખીયાકી
તમન્નાથી તેરે ગેરે ગારે મુખ પર સેરા બાંધેકી આરજી થી તેરે
પ્યારે પ્યારે હાંમે મેંત્રી રચાકી આશ થી હાય મેં ખરખાદ
હો ગઈ નાશાદ હો ગઈ મેરાં ઘર ખીગડ ગયા મેરા લાલ મુજસે
ખીછડ ગયા મગર નહીં બેટા મેં તુજે અખબી દુલા ખનાઉંગી તુ
ગભરા નહીં મેરે લાલ મુજે તેરા ખ્યાલ હે.

શાએર—અરકા કામેરા કથપર તેરી ચડાઉંગી.
લખતે જગરકા ખુનકી મેંત્રી લગાઉંગી,
તુરમત કા મેરે લાલ મેં દુલ્હન ખનાઉંગી.
ખાલ પે ઉરકે બેઠકે મેં ગીત ગાઉંગી,
તુરે નઝર ચેમા તેરી નાશાદ હો ગઈ.
બેટા ખરાત લુટ ગય ખરખાદ હો ગઈ,
(સીપહસાલારકા આના.)

ઝોજા—વહીદ કે અખ્યા મેરા લાલ કહાં હે મુજે ઉતસે
મીલા દો.

સીપહસાલાર—કુન્યાકે લોગા મેરી તરફ ઝરા નઝરે
ખન્સાદસે દેખે. કુનીયા વાલોકા દરતુર હે કે જખ કોઈ ખરતા હે તો
ઉંકો નીલકાદર કાન પહેનાતે હેં અપનેં હાતેસિ ખાકમેં દખાતે હેં
બેકસકી લહફર દો પુલ ચકાતે હેં ઝોર રોરોકર દીલકી લુગસ
નીકાલતે હેં મગર મુઝકા બી ખતાવ મેં કયા કરૂં.

શાએર—કું કાંકા કહન કીસ્કામેં તાલુત ખનાઉં
હે અય કહાં પુલ કહાં જાકે ચડાઉં
વે કેનના મન્દન હે જહાં હાત ઉકાઉં
વે: રાનસી તુરખત હે મેં સીનેસે લગાઉં
દે દ દ કે રંમે મોહન કરગયા બેટા
મેં જતા રહા હે હે ઝોર મરગયા મેં ૧.

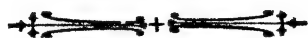
બુલાવ બુલાવ મેરી બચ્ચી રામાબાઈકો બુલાવ મેરે હિંદુ બાઈકો બચ્ચીકો મેરે સીનેસે દગાવ વો મેરે હસ હિંદુ બાઈકો બચ્ચી હે જરૂર લીયે મેને અપને લાલકો કુરખાન કરદીયા.

જોબ—હેં રામાબાઈ તો ઘરમેં કહીં નહીં

હાડકી—અબખાબન ગમ્મ્ય હો ગયા હમારી ખડેન રામાબાઈકો રાજકે સીપાહી ગીરફતાર કરકે લે ગયે.

જોબ—યા જુવ જલાલ મેં કયાસુન રહીહું કયા વહીદકે સાથ મેં રામાબાઈ સે બી બીછક ગમ્મ દાય.

સીપેહસાહાર—મેં ખરખાદ હો ગયા મેં તખા હો ગયા હાય મેં હિંદુ બાઈયોકો છીસ તનાદ મુંદ દીખ ઉંગા કોનસા મું લેકર ઉન્કે સામને જાકંગા ખતાવ ખતાવ એ મકાનકે દરે દીવાર મેરી ઘરમકી બેટી કદાં હે, મેરે હિન્દુ બાઈકો લાજ કદાં હે તુમ હો તુમસે લવંગા મેં તુમારી ચાર દીવારકે સુપુરત કરકે ગયાયા! આહ આહ (હે કયું ખામેશખા હે નહીં સુતા આહ અહ (મે હોશ હોતા હે.)

બાબ તીસરા.

સીન દુસરા

ટોમીક.

(ટીપારી વો બાઈસ કોપ.)

રાખખરાતી—ફરમાઇયે મીજાઝ અખ કેમા હે આપકા.

જુમ્મેરાતી—હાં અખ મીજાઝ ઠીક હે તેરે પાપકા.

રાખખરાતી—વાદવા વાદવા આપનો શાયરી બી કરને લગે.

જુમ્મેરાતી—નહી બેટા મું કહો કે શાયરોકે પર કરને લગે.

રાખખરાતી—મીસરો મીસરા લગાવ.

જુમ્મેરાતી—બકવાશ ફરમાવ.

રાખખરાતી—બાસકી ગકડી જો થી લકડીકા ગઠૂ ખન ગયા.

જુમ્મેરાતી—તુ તો ઇન્સા થા મગર ઉલ્લુક પઠૂ ખન ગયા.

રાખખરાતી—વાદવા કયા મીસરા લગાયા હે મીવાં ખખતુઝ

જુમ્મેરાતી—ખેટા શુર રખાએ અપની બકવાશ.

સખ્ખરાતી—બહુકસે ગોલીચકી ઓર તોપસે ગોલા.

જુમ્મેરાતી—મેરે હાથ ખોયા મદરમાન ઢેલા.

સખ્ખરાતી—જાકે જાલીનુસસે દો પેસેકી ચલકન્દ લે

જુમ્મેરાતી—આહતી લજમી એકવાર ગંધ લે

નથુ, બુધ્ધુ—(અંદરસે) અમે સખ્ખરાતી જુમ્મેરાતી

જુમ્મેરાતી—કયા હે મીસ્ટર ખયરાતી.

સખ્ખરાતી—અમે માલીકસે મઝાક કરતે શરમ નહીં આતી.

નથુ—અમે છંદર આવ એ મુંદાર.

જુમ્મેરાતી વ સખ્ખરાતી—રાજીર હુને સરકાર

ધનચક્રર—ગાદવા કયા ટીપારીક સામાન હે કયા અંગ્રેઝી
હારા ખાન હે જીમ નરાં હોગા આજ છન ખાગડે દીત્ર જેન્ટલમેનસે
એસા પેસ આઉંઆ ઓર છન ખેચકુરેકા સીદાસાદા દેશી ભાષ
ખનાઉંઆ લો લો સામનસે આ રહે હેં, અમ મુજે પરદેમેં છુપ
ખના ચાહીયે.

નથુ—મીસ્ટર બુધ્ધુ સમ બીલકુલ ઠીક સામાન હેં યુ. સી.

બુધ્ધુ—ઝો. વેલ. સમ ચીઝ આલરાઈટ હે યુ. નો.

જુમ્મેરાતી—અજી હુજુર ચે સમ સજા વટ છન ગરીમોકી
ચહેરખાની હે.

સખ્ખરાતી—હાં ચે સમ ઇસ ઉમ્મુકે પફૂકી કારસ્તાની હે.

બુધ્ધુ—સખ્ખરાતી પાની દીખાવ

સખ્ખરાતી—કયા આપ ખચ્ચર હેં લીજીયે પાની દેખીએ.

બુધ્ધુ—વંટર ખીચાવ

સખ્ખરાતી—યું બકવસ કરમાવ.

બુધ્ધુ—નહીં લ.ઉમેન્ટ લાવ, અમે તુ બડા ધનચક્રર હે.

સખ્ખરાતી—હુજુર હરદાન.મ સોડા પૌટર હે

નથુ—જુમ્મેરાતી.

જુમ્મેરાતી—જી હુજુર

નથુ—પાની મારો.

જુમ્મેરાતી—કયા કરમાયા હુજુર.

નથુ—પાની મારો.

ભુમ્મેરાતી—શીઝથે મારતા હું. (પાત્રી લેકર ઉપર ડાલના.)

નથુ—અમે યે કયા ઝલીલાનારા

ભુમ્મેરાતી—હુજુર આપને દહા મારો મેને પાત્રી મારા.

નથુ—અચ્છા જવ સજમરાતી તુમ ટીપાટીંકા સામાન ટેબલ પર સજમ્યો.

ભુદ્ધુ—ઝોર ભુમ્મેરાતી તુમ મડમ લોગેંકા જુલા લાવ

નથુ—મીસ્ટર ભુદ્ધુ દેખો કયા અચ્છા મીસરા હે જમ પડકે બી. એ. ક્લાસ ગ્રીજ્યુએટ બન ગયા.

ઘનચક્કર—તુ રેકવે કે પુલીયોંકા વોમેટ હો ગયા

ભુદ્ધુ—વાહ જુમ મીસરા હે લો એક મુજે ચાદ આયા હે લો ઇન્ટરેશ પાસ બી સરદાર હો ગયા.

ઘનચક્કર—દશ લાંગીયોંકા આજ જમાદાર હો ગયા

નથુ—ખા લીયા સખ કુછ ઝોર ખાકી હડી છોડી.

ઘનચક્કર—સીખ કર પુટઆલ કાઝીને કમડી છોડ દી.

ભુદ્ધુ—ઝોર સુનયે ચપાતી ચીઝ હે ડબલ રોટી ઠીક હે.

ઘનચક્કર—છોડો પતલુનકો અબતો લગોટી ઠીક હે

નથુ—વાહ વાહ સુનીયે. ખર્ચ મોટર ઇસ કદરથા સખ્ત હેરાં ચા.

ઘનચક્કર—અબતો છકાબી ઉને તખ્તે સુલેમા હો ગયા,

ભુદ્ધુ— ટેન્સકા સુટ ચસ્મા લગા હેડમેં ખાટયા

સીગારેટ બી મુંમેં ફસ્ટ ક્લાસ દરીદે નાટયા

બરી જબાબે હરખડી યસ ઝોર નાટયા

ખાઝારમેં તો ખાશુકા ચે કાક ખાટયા

ઘનચક્કર—જમ ધર ગયે તો ચટની ઝોર રોટીકા કાઠયા

ન ખાટથી ન બોસતરા બસ એક ટાટયા

ધર વાલે ખોલતે ન ચે સખ ખાછકાટયા

પાત્રી જો પીતે દેખા તો એક ટીનપાટયા

(અંદર ચલે જાના.)

બાબ તીસરા

સીન ચવથા.

કથ્થરસ્તાન.

(આના સીપેહસાધારકા.)

સીપેહસાધાર—યે કાનસી જગહેં યહાંકી હરેક ચીઝ ખા-
મોશ હે મુરદે કથ્થ કે અંદર ખામોશ પડે હેં, કથ્થે મુરદોંકી ખામો-
શીકા દેખકર ખુદબી ખામોશ હો મઠ હેં વા દેખો ચીરાગ જલ
રહા હે અપની રોશન આંખિસે હરેક ખામોશ હસ્તીકા દેખ રહા હે
મગર ખુદ ખામોશ હે હવાકો દેખો ચીરાગકો જલતા દેખ રહી હે
મગર ઉસ્કી ખામોશી કે સાથ ખુદ બી ખામોશ હે કથ્થોં કે સરહાને
હસરત ખેદશી નામુરાદી નાશાદી પરેકે પરે આંદે ખડી હે મગર
ખામોશ આરો ખુબ સમજા સમજા હશીકા નામ શેરે ખમે શાં હે
યહાં ને કોઇ આતા હે ઉસ્કોં મજબુરન ખામોશ હોના પડના હે
આહા યે દેખો સંગે મર મરકી ખુબસુરત કથ્થ કીસી હે કીસી
અમીરકી હાંગી ઝોરુ યે તુડી કુડી કચ્ચી ઇંટોકી યે કીસી ગરીબકો
હોગી કયા ઇસ જગા અમીરી ગરીબીકા સવાલ દરપેશ હે નહીં
નહીં હરગીઝ નહીં.

શએર— સીકે જીનકે નામકે જારી તયે અફસાક યે,
ને ફલાતુ ઝોર કુકમાન સાહીમે ઇકગાદ યે.
ને પયંબર યે વહી યે ઝોર કુતમે પાક યે,
ખાકમે જામીલગયે સાગીન હુઆ સખખાક યે.
કોઇ બાદશાહ ઇસ જા ન કોઇ યહાં શહેનશાહે
મદા ઝોર બાદશાહકા ઇસ જગાપર એક રૂતખાહે.

મેં યહાં કથ્થુ આમા અપને લાલ અપને વહીદ કા હુંદનેકે
લીયે વહીદ તુમ્હો કહતેમે કે મેં તુમારા ખેટા હું ફીરે મેરે લાલ
અપને બાપકો અકેલા છોડ કર કહાં ગયે કયા તુમ રૂંક ગયે ખાકા હો
મયે વ્યાવ મેરે લાલ વ્યાવ દેખો હમ રોરોકર જાન ખો રહે હેં તુમ
કબી રોમે તો હમ કબી ન માનેમે દેખો ખેટા ભોગ હમે દીવાના
કહતે હેં તુમ ઉન્હેં કુચ્ચ નહીં કહતે ભોગો મુજપર ન હસના મેં
દીવાના હું મસ્તાના હું મેં અકલોં હવાસ ખોખેકાહું કીસીકી
કોઇ મામલી ચીઝ શુમ હો જાયે તો વો પરજાન હો જાતા હે મેં

એક અપના લાલ દુસરે અપને હિન્દુ ભાઈની અનામત ખો બેઠા
હું કહેને હું થસે મેકે પર ખુશકા પુકાર ના ચાહીયે વો ઉંચા મેં
નીચા વહાં તક કીસ તરાં પોચું અફમોસ મેરે પાસ હવાઈ જહા-
જબી નહીં કયા વો આરમાન પર રહેતા હે નહીં નહીં વો સમ
જગાં હેં મેરે મોલા મેરે દાતા અગર તુ સખ જગાંહેં તો મેરી
સુન મે અપને સરકો તેરી ચોખટ પર ખુકાતા હું મેં તેરા ખંદા હું
મુજે કુછ દે તુજસે બીક માગતા હું આસમાની દરવાઝેકો ખોલ જખ
તુ દેતાહે જોર દે શકતા હે જખ તેરે પાસ કીસી ચીઝકી કમી નહીં
તો મુઝ દુખીયા કીબી જોલી બનદે.

જાના- મેરી જોલી બરદે મેરા આંચલ બરદે,
ચાંદ તરેકી ખેર કીશન ખારેકી ખેર,
તેરી આનરદે તેરી શાન રહે તેરા નુર રહેકોહે તુર રહે;
તેરે રામકી ખેર તેરે સામકી ખેર સખ્ખ ગુમ્મતકી ખેર
મનદર મસજીદકી ખેર. મેરી જોલી બરદે.

મહે વાલેકી ખેર મોખ વાલેકી ખેર,
કામે વાતકી ખેર કાસી વાલેકી ખેર.
મેરે દાતાકી ખેર બરત માતાકી ખેર,
ખન્દેમાતરમ્ કી ખેર હિન્દુ મુસ્લમાનકી ખેર.
મેરી જોલી બરદે.

જોબાના અખુશામ આઝદ રહેતો જખમેં તુલાદ,
તુ હે જખકા ઉસ્તાદ તેરા ખાના આપાદ.
બોલે બાલે કી ખેર જબ વાબોની ખેર,
આખીર વલીકી ખેર શાકતઅલીકી ખેર.
મેરી જોલી બરદે.

તું હે સખ્યા મહારાજ રખલે ખંદોકી લાજ,
હોલે હાંસીલ સ્વરાજ સરપર ખદરકા તાજ.
મેરે લાજપતકી ખેર મેરે શોકતકી ખેર,
રશી વલીનો ખેર મોહમદખલીકી ખેર.
કહો સખ શ્રી આકાલ પસશે હોંખે નીહાલ,
જીમે અમરશીખ જખપાલ ગુર નાનકકા લાલ.
મંજલ દીલેરકી ખેર સરદુલા શેરકી ખેર,

કોમી દીકરકા જેર મીસ્ટર સોડા કરકા જેર.
મેરી ઝાલી બરડે.
તેરા નામ રહે સુમો શામ રહે તેરી આથ રહે,
તુહી પાલ રહે.
મેરે આતમાકા જેર મહાતમા માંધીકા જેર,
અલ્લા હે અકબરકા જેર મેરે અકબરકા જેર,
મેરી ઝાલી બરડે.

(જલ્લાદોંકા આના.)

(૧) જલ્લાદ કડાં હે વો પાગલ મજતુ આવારા સીપેહસાવાર
જરકા શીર કએ હમ્તી આજ છન હાનોંસે હોગા તાર તાર

(૨) જલ્લાદ—દેમો દેમો વો હમારે ખંજરકા ચેરંગ તલ-
વારકા ભેટ પીતોતલ નઝરાના વો સામનેસે આ રહા હે.

(૩) જલ્લાદ—અચ્છા તુમ દોનોં કચોંકી આડમે છુપ જવ
ઝાર તુમ દોનોં વો સામને વાસે દરખતકી આડમે પોશીદા હો જવ
ઝાર મંજુર આવ તુમ મેરે હમરાવ.

મંજુર—મહોત ખુમ.

(સખકા પોશીદા હો જના.)

સીપેહસાવાર—વહીંકી વાસેદા તુમ ખદા હો ગઈ હેં તુમ
તો રાને લગી રોતી ક્યું હો દેમો મેંગ તુમારે વહીંકા ફુલ્કા જ-
નાયા હે ખુતી શેરા અંધાયા હે વો દેમો ઉચ્છી પ્યારી બહેન રામા-
બાઈ ભાઈકી ગુડીયાં ગા રહી હાં આવ હમ તુમબી ગાયેં

ગાના:— આજ ફુલ્કા જના હે હમારા

ખુતી મેંહદી ખુતી જોડા ખુતી જોડા

ખુતી ઘોડા હાય મીત્રા ન જોરો કંદન—આજ ફુલ્કા.

વહીંકી માં ફીર રોને લગી નાદાન ચે ખુશીમેં ગમ કેસા
વાહરી ફુતીયાં તેરા ઉલટા કારખાંના

શએર—જન જગ ખાકમેં મીનતી હે તો ખુશ હોતે હેં
ખાક જગ ખાકમેં મીનતી હે તો સખ રોતે હેં.

વો દેમો ચાંદ મુસ કુરયા અપની જગસે સરકા એ ઝુકે
સીતારેકે કાનમેં કુજ કહા વો દેમો સીતારેમી ખીલખીતકર હસ
પડે એ લો ચાંદને પેશાનીપર જવ ડાલ લીયા સીતારેને અપની

તલવારે મ્યાનસે બાહેર નીકાલી આહા જી અમ જંગ હોગી હમની
 દેખેને અરી ધધર દેખ વો જન્નતકા દરવાઝા ખુલા વો દેખો રામા-
 બાધ ઝોર વહીદ ઇસારસે હંસ હંસકર ખુલા રહે હે અન્હા બેટા
 ખુશ રહો.

૧ જલ્લાદ—ચલો આગે બટો સુના મંજુર

મંજુર—બેતર હુજુર

૧ જલ્લાદ—ઓ લુકમચે અબલ

૨ જલ્લાદ—અપરદાર સંભલ

૧ જલ્લાદ—તેરી ચોતકા પેગામ આ ગયા.

સીપેહસાહાર—પેગામ લાવ લાવ મેરે બેટકા, મેરે લાલકા
 મેરી ધમી પુતીકા પેગામ લાવ મુજેદો મેં આબિસિ લગાઉંગા
 કલેજેપર રખુંગા મગર વો હમસે રૂંકર ગયે હેં જાવ કેહદો હમ
 નહી આતે હમબીતો ઉસ બેટકે આપહે મગર હમ ઉસસે દબકર
 રહેં નહીં હો સકતા

૧ જલ્લાદ—ઓ મોતકે નીવાલે ચે તુ કયા બકતાહે

સીપેહસાહાર—લો ચે ફલ બે ઇસી જંગલસેં તોડા હે
 મેરે વહીદ કો દેના નહીં નહીં બલકે આધા મેરે વહીદકા ઝોર
 આધા મેરી રાગાબાધકા દેના મેરા મુસાલમાન બેટા ઝોર હિંદુ
 બચ્ચી દોનો મેરે લીચે જોક હેં.

શએર—મેરી બચ્ચી હે રામા, ઝોર મુઝે બેટસે ખારી હે.

દોચંદાં હમું ન ચાહું વો, મેરે ખારાંકી ખારી હે.

૨ જલ્લાદ—બીલકુલ પાગલ હો ગયા હે.

સીપેહસાહાર—હાં હાં મેં પામલ હો ગયા હું કસમ ખુલા-
 હી મેં કીવાના હું ખરતાના હું હોજી હવાય જો બેઠા હું ઝમર હાં
 ઈતના ઝૂરે સમજતા હું કે મેરે લાલસે બ્યાદ મુજે અપને દિન્દુ
 લાઇકી ઇઝત ખારીહે.

૩ જલ્લાદ—ઓ મુવની છુટે બેટી ઝોર બેટકા દયા પુકારતા
 હે ચોતકા પ્રદાર.

૨ જલ્લાદ—ચોટી દેરમે તેરી ગરદનપે હોગા ચે અન્જર
 આબદાર

(પ્રેમકુમારકા આકર દેખના.)

પ્રેમકુમાર કાન મેરા મોહ સીન ઝોર જલ્લાદોંકે પંઝેમેં
ગીરફતાર

૧ જલ્લાદ—નીવાગા ઝોર ઇધર આ

૨ જલ્લાદ—સરજુકા સીપેહસાહાર

સીપેહસાહાર—તુમારે આગે સર જુકાઉ.

દોનો જલ્લાદ—હા

સીપેહસાહાર—શઝેર

તુમ તાપ કહો યે દાલે મસ્તર ન જુકેગા.

તુમ ખુમ કરો જુલ્મો સીનમ પર ન જુકેગા.

યે સર હે વોહી જુકતા હે જો રાહે ખુદામેં.

ઈન્સાનકે આગે કબી યે સર ન જુકેગા.

૧ જલ્લાદ—કયું બેહુદા બકવાશ કરતા હે ચલ હોખ મરનેકે
લીયે તૈયાર.

પ્રેમકુમાર—ખબરદાર.

શઝેર—પશીને પર મેં ઇશકે ખુનકો અપને બહાઉંગા.

મેરા મોહસીન હે યે ઇશકો મેં બન દેકર બચાઉંગા.

બગાવિઝમે ઇશ મર કાય તો હસ્તી મીટાઉંગા.

મેં અપની તેગ બેહર દારકે બેહર દીખાઉંગા.

જુસીજલ જો પડે સરપર ખુશીસે વો હાકાઉંગા,

મેં અપની બન દે દુંગા મગર ઇશકો બચાઉંગા.

૧ જલ્લાદ—તુ કાન હે અજલ ગીરફતાર.

પ્રેમકુમાર—તુમારી મોતકા ફરીસ્તા.

૨ જલ્લાદ—અચ્છા સામને આ.

(દોનોયે પ્રેમકુમારકા લડના ઝોર જલ્લાદોંકા નીકલ આના,
ઝોર લકાઈ હોના એક જલ્લાદકે હાતયે તસ્વારકા ગીરના ઝોર
સીપેહસાહારકા હાકર લડના મગર પ્રેમકુમાર ઝોર સીપેહસાહારકા
ગીરફતાર હોના એન મોકેપર વહીહ ઝોર દીવાનકા આના સીપેહ-
સાહાર ઝોર પ્રેમકુમારકા છુડાના પરદેકા આહીસ્તા આહીસ્તા
ગીરના.)

ટૂંકો.

બાબ તીસરા

સીન પાંચવા.

કોમીક.

રસતા.

બુધ્ધ—

શચ્ચેર

સરપે ટોપીકો જગાં અબતો અમામાં દીક હે;
છોડદી પતલુન હમનેં ચે પાખમા દીક હે.

નથુ—

શચ્ચેર

આજ ફેશનસે હમારી જન ખોતી બચ ગઇ;
છુટ ગઇ પતલુન આખીર કો ધોતી બચ ગઇ.

બુધ્ધ—

શચ્ચેર

ભુલે અબ લેટરકા લીખના દેશી રૂકા શીખકર,
હોડા હે શીગરેટકા પીના હમનેં હુકા શીખકર.

નથુ—

શચ્ચેર

ચે સોલાઇટ નાટાઇ ના કાલર ના બીશવડો,
અબ જોય તન હમારે બી ખદ્દરકા સુટ હો.

મુસ્તરી—

શચ્ચેર

ન પેક પોડર ન સેંટકી ખોતલ નથુ ન જાકાટ હો બીનહાર,
હો લીલા કુડતા ખદ્દરકા જોર ખદ્દરકી હોવે સલવાર.

તારા—બકીટથુ ડાઇમન્ટ ચુડી ન કાનમે અમરતા ખોતી હો,
સખજેવર અપના દેશી હો જોર તનપે સુતી ધોતી હો.

શબ્બરરાતી—જો કાહેરે કબી રેચે વો આચે હેં અબતો બીનેપર,
સદ્ગુરુ હે તેરા એ પશ્વર ચે આગચે અપને કરીને પર.

બુધ્ધ—અરે બાઇ જુમ્મેરાતી.

નથુ—અરે મીયાં જુમ્મેરાતી.

જુમ્મેરાતી—

શચ્ચેર

ચે હરતી અપની જન ગયે મશ્હૂર હુવા દીલ શાદ હુવા,
અબ ટેમ્પુલ સખ ભુલ ગયે જોર બાઇ મીયાં યાદ હુવા.
જખગત મીયાંકી ખુબ જની જોર સરપે જુતી તૂટ ગઇ,
તખ શીદે શાદે દેશી હુવે જોર યુ. સી. યુ. સી. છુટગઇ.

(સત્યકા મીલકર ગાના.)

આખીર રૂંઠે બાઘરો મેં ગયા ફીર મેલ,
 ના ઇત્તેફાકીયેહે પહેલે દુખ રહેયે એલ,
 હાથ મીલાઓ ખુશ હોકર અખ મેલ ઓર ફીમેલ
 ઉસ કાદીરકી હય કુદરતકે ચે કેસે ન્યારે મેલ
 હુમ ખુશી અખ છોગી મહેરી
 અખ સખ મીલ રહે
 અપને દેશી દાક બાક રખો કાયમ હંચ સખ ખુશ બાદમ
 રામનાથ બાઘ નરથુ લો સલામ બાઘ બધુ,
 ઇસ્તી હુમી હુમી કીસ્તી હય તેરી
 હો મુબારક ચે ઇત્તેફાક-આ.

બાબ તીસરા

સીન છઠ્ઠા.

(જોલખાના.)

ગાના રામાબાઘ.

મુર્ગ દીન ખતરો યહાં આંસુ બહાના હય મના
 ઇસકે ફસકે કયદીઓં કે અખો દાના હય મના
 વાય બે દીં તો દેખો કહેતા હય સૈયાદ આજ
 દેખ આ બુલબુલ યહાં પર ફડ ફડાના હે મના,
 તું અગર જખમે જગર નાસુર બનતા હે તો બન
 કમા કઈં ઇસ લાવ પર મરહમ લખાના હે મના
 મેરે ખુસે હાથ લારકર બોલે કયા અછછા હય રંગ
 અબતો જોજ હમે મેંહદી લગના હય મના
 ખુને દીલ પીતી હય રામા ખાતી હય લખતે જમર
 ચે લો મકતલહે જહાં પર આખ દાના હે મના.

ઓ આશમાન વાલે ખુશ જમીન વાલોકે કુદમ દેખ બેખુદ
 ઇન્સાન ખુદામે આકર તેરી ખુદાઇકા દાવા કર રહા હે અફસોસ
 તુ ઉસે કુછ નહીં કેહતા પરમાત્મા ઉસ્કી આત્માકો નયેસ્ત ઓર
 નાખુદ કર ઉસકો હસ્તીના વુજુદ નજરે કયા બનાડે ઇસકે નાપાક
 શરીરો કંસકી તરાદ આક ઓર ખુનમે મીલાડે;

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਮਗਰੋਂ ਲੜਕੀ ਕੁਝ ਵੀਮਾਯ ਹੀਕਾਨੇ ਆਯਾ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਹਾਂ ਆ ਗਯਾ.

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਸ਼ਾਯਾਸ਼ ਕੁਝ ਸਮਝੀ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਹਾਂ ਸਮਝ ਗਯਾ

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਆਖੀਨ. ਅਜਾ ਕਯਾ ਸਮਝੀ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਬੇਢੀ.

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਕਯਾ

ਰਾਮਾਯਾਧ—

ਸ਼ਾਯੋਰ

ਜਾਵੀਮ ਤੇ ਭੀਮੇਂ ਤੇ 'ਪੁਰਾਣੀ' ਨਦੀ.

ਤੈਸਾ ਮਕਾਨ ਦੇ ਬੇ 'ਤੇ' ਸ਼ਾਨ ਮਰੀ' ਨਦੀ.

ਸ਼ਾਨੀ ਤੇਰਾ ਭਲੇ ਮੇ, ਕਾਮ ਨਦੀ' ਨਦੀ.

ਪੁਰਾਣਾ ਤੋ ਭਲੇ ਭਲੇ' ਤੇ 'ਕਾਮ' ਲਭ' ਨਦੀ.

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਕੇਸੀ ਭਯਾਨ ਤੇਰੇ ਦੇ ਤਜਵਾਰਕੀ ਤਰਾਂਦ

ਬਕਰਦੀ ਆਏ' ਨਦੀ ਦੇ ਮਗਰਕੀ ਤਰਾਂਦ

ਰਾਮਾਯਾਧ—

ਸ਼ਾਯੋਰ

ਬੇ ਯਾਦ ਰਘ ਤੇ ਭਲੇ ਭਲੀ' ਤੇਰੇ ਭਯਾਨਕਰ.

ਕੰਦੇਗੀ ਆਕ ਭਰੇਕੇ ਸ਼ਾਯੋਰ 'ਭਰਕੀ' ਤਰਾਂਦ

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਮੇਰੇ ਦੇ ਭਯਾਨ 'ਭਯਾਨ'

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਭਯੋਰ ਆਏ

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਫੇਮ ਮੇ 'ਭੁਨ' ਭੁਨ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਭਯੀ ਭਯੋਰ 'ਭਯਾਨ' ਭਯੋਰ 'ਸ਼ੀ' ਤਾਰੀ' ਤੇ 'ਕਮਰ

ਭਾਈ' ਭੇ.

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਭਯਨਦੀ ਦੇ ਮੇ' ਭਯਨ' ਭੁਨ ਦੁਰਯੋਧਨ ਭਯਾਨ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਦੁਰਯੋਧਨ ਭਯਾਨ 'ਭਯੀ' ਭਯਨ ਦੁਰਯੋਧਨ 'ਭਯਨ'.

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਨਦੀ' ਭਯੇਗੀ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਨਦੀ'

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਨਦੀ'

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਨਦੀ', ਨਦੀ', ਨਦੀ'.

ਦੁਰਯੋਧਨ—ਨਾਭਾਨ ਲੜਕੀ ਮੁਕਤਾ ਭੁਨਭੁਨਤ ਸਾਰੇ ਮੇ 'ਭੁਨ' ਮੇ
ਭਾਭਰ ਨ ਮੀਲੇਗਾ ਫੇਮਤੁ ਭੁਨਦੀ' ਭੇ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਰਾਮਾਯਾਧ ਭੁਨ 'ਭਯੇ' ਸੇਤਾਨ ਭਯੋਰ 'ਭਯਨ' ਭੁਨ
ਭਯ ਭੁਨਦੀ' ਭੇ.

દુરજન—ભુગદીશ આમે બહ જોર ઉરકો ઢાડે માર.

ભુગદીશ—કયા ફરમાયા સરકાર.

દુરજન—ઇસ જોરતકો ઢાડેમાર કહું ભુગદીશ મહારા મયા.

ભુગદીશ—જી નહીં ઇસ જોરતકો દેખાર મેર દીલમે ખેદ

પ્રકાશ આમયા.

દુરજન—મેં તેરી હસ્તી બી મીટાડુંમા.

ભુગદીશ—મલાશે.

શાએર—તેગ મદનપે મા હલકુમપે ખન્જર ચલે,

વીર તલવાર તખ્તર નેઝ વો નસ્તર ચલે.

જીસ્મ લાગીરપે તેરા આરા ચરાચર ફીર જાય,

આપ ફીર જાયેં બલાસેં મા મુકદર ફીર જાયેં.

રંજમેં દીન કટેં ફરીયાદસે હરરાત કટે,

હાત આગતપે ઉઠાઈં તો મેરા લાથ કટે.

રામાખાઈ—શાખાશ બહાદુર સુરમા આફરીન.

દુરજન—કક પીછે મુરદાર પાજી લખન શામશીંગ સરદાર.

શામશીંગ—જી સરકાર.

દુરજન—મેરા હુગ માનનેકે લીયે તૈયાર હે.

શામશીંગ—યુવામકો કયા ઇનકાર હે.

શાએર— એ શહેવાલા અગર હુકમ તુમાગ પાઈં,

ગૌરસે ફસ્તમે સેહરાયકો જાકર લાઈં;

હુકમ મેં આપકો ટાલુંપે ગવારા ન કરે,

જાન કયા ચીઝ હે ઇમાનકો ખારા ન કરે.

દુરજન—શાખાશ તુ જાપને ઇરાદેકો મજબુત હે.

શામશીંગ—જેસે પત્થર પર લકીર, જેસે ફેલાદી શમશીંગ,
જેસે દુખામેં અસર, જેસે નકસ કલ હઝર.

દુરજન—ઇન્કાર તો નહીં ફરેગા,

શામશીંગ—કયા મજલ.

દુરજન—જાગ્યા ઇધર આ જોર ઇસ દશીન લકીકી અ-
સ્મત ખીત્તાડ, કયા નહીં સુના અરે કીસસે ખેદ ખાતા હે,

શામશીંગ—ઇત મજલુમ પર રહેમ આતા હે ઉસ આ.

માન વાલેકો ખેદ દીલકો કગાત હે.

દુરજન—ચાહે તું અબી કેસી શેખી બગારતા થા,
શામશીંગ—એજક,

શએર— એક વાર મેં દેર કઈ ચાર ચાર કો
આપે દીખાકે મારફું અસ્ફંદ ચારકો
તાકત હે કીસકી મુઝમે ને ખવાહાને બંગહો.
વેહાથ ફું કે રુહલી ફસ્તમકી દંગહો
આયે ને દેવ સામને હરકો પછાડફું
પરયે નહો શકેગા કે અજમત ખીગાડફું

રામાખાઈ—શામશ એ બહાદર સરદાર શાખાશ.

દુરજન—એસ ખામેશ ચલ ધધર હટકે ખડા હો નાબકાર
બહાદુર મંજુર.

મંજુર—જી હુજુર.

દુરજન—જનનીસારીકા મતલબ સમઝતા હે.

મંજુર—જી.

દુરજન—કમા.

મંજુર—આકાકે નામપર ફરમાન હોખના માલીકકે હુકમ પર
નીસાર હોખના.

દુરજન—બહાદુર હે શેર હે મુકાબલેકી તાકત રખતા હે.

મંજુર— શએર.

હો હોલાદી કીલા શામને ટકરસે ઢાફુંગા
મુકાબીલમે અગર ફસ્તમબી હો નીચા દીખાફુંગા
અમર હો કોહ તો ઠોકરસે ધરકો મેં ગીરાફુંગા
મેં એક હસ્તીકી ખાતીર સેંકટો જાને ગવાં ફુંગા.
અમીકા આસમાંપે ચાહું તો લેજાઉ એક પલમેં
ફદલો ચાહું લે આઉં અમોંવાલેકી મંઝીલમેં

દુરજન—આફરીન; આશરીન, શાખાશ ધધર આ બહાદુર
સરદાર.

મંજુર—હુકમે ધરશાહ સરદાર.

દુરજન—એસ ઓગતકો કલ કર હેં કયું હોગયા ખામેશ
કહાં ગયા વો તેરી બહાદરીકા નેશો ખરાશ.

મંજર—

શબ્દ.

મેં વો બશર હું આઈ અગર આપને જોરમેં
 રસ્તમકો બકે જોર કઈ ઉસ્કી જોરમેં.
 તાકતથી કેસી રસ્તમે બહેરામ જોરમેં.
 ઉનસેં હઝારાં હેં મેરી એક પોર પોરમેં.
 શેજોર ચે ગુલામ તેરા લાકલામ હેં.
 જોરત ચે હાલ ઉઠાના ચે પાણકા કામ હેં.

રામાબાઈ—આફરીન એ નેકીકી મુજરસીમ તસ્વીર

દુરજન—ચલ ઇધર હટકર ખડાહો શરીર દીલાવર
 મકબુલ સાદ.

મકબુલ—જી આલીયે બ.

દુરજન—તુ દીલેર હે,

મકબુલ—બંદા શેર હે,

દુરજન—હીમત રખતા હે

મકબુલ—રસ્તમસે દોચંદ

દુરજન—હુકમ માનેગા

મકબુલ—દીલો બનસે

દુરજન—દેખના બદલ ન બના.

મકબુલ—હરગીઝ નહીં

દુરજન—ક્યાતુ વાકઇ બહાદુર હે

મકબુલ—બંદા શેર બખર હે.

શબ્દ— હીમતકો દેખકર મેરી રસ્તમબી પસ્તહો,
 હો બસંદ પાર બી અગર ઉસ્કો સકીરત હો,
 મહે મુકાબીઝ મરચે કાષ્ટ, ફીલ મસ્ત હો,
 સુરતકો દેખ તેહી મેરે હેરે દસ્ત હો.
 બબ દુસ્મનેપિ તેગકો અપની ઉઠાઉંગા
 નસરતકો હંમ સાફ જમા કર દીખાઉંગા

દુરજન—બચા આગે બહ જોર ઇસ જોરતકી અસ્મત
 ખરાબ કર.

મકબુલ—વાહ આલીયે બહા વાહ મેતોચે સખાઈ ચા કે

જાણકી કાઢેકો ટકરેસે' ધીરાના હે યા એકરેમન દેવે સાથે
કુરતી કરાનાહે એકે જોરત તો ક્યા એસી કસકઝાર જોરતોકી
ચુટકી મેં મસલ ડાલું ચટનીકી તરાંકે ધસકી હસ્તીકી કુચલ ડાલું.

દુરજન—શાખાશ તુમેરી ઉમ્મીદસે જ્યાદા બહાદુર નીજ્યા
આજે બહ જોર વાર કરે

મકબુલ—બહોત મેનર ગરીબપરવર (મકબુલ તસ્વાર બેઠકર
વાર કરના ચહતા હે મગર કુછ સોચ કર ચકલખ્ત પીઠે
હટ જતા હે.)

મકબુલ—

રાએર.

કાબેમે' આકે બુલ ગયે હમરાહ દેરકી,
ધમાન બચ ગયા મેરે મોલાને ખેરકી

દુરજન—કયું કયા સોચ રહા હે.

મકબુલ—

રાએર.

એ જાહ મેરે કાલકા ઇકગર ન હોગા

સખ કામ ખુશીસે કહું ચે કાર ન હોગા.

મેં હાલ ઉઠાતા હું તો બો ડેહને હું મુજસે.

જોરતકા કહું કાલ ચે ઝીનહાર ન હોગા.

રામાબાઈ—આફરીન, મરહ્યા.

દુરજન—ચુપ બેઠ્યા બગર ઇસ કામકાચે નમકે હરામ શુ-
લામ નહીં કર શકે, તો મેં જાપને' હાતસે કહુંગા તેરી હસ્તીકી
દુનીયાકી જસ્તીસે બરખાદ કરકે રહુંગા.

રાએર—

તુઝકો કુસ્તેકી તરાં આકે બના ડાલુંગા,

નામ હસ્તીસે તેરા સાફ મીઠા ડાલુંગા

મેં હું એક શેર બખર બઝકા તો ખા ડાલુંગા

ખુન પી જાઉંગા હફીકા ચ્યા ડાલુંગા

સાંસે આગમેં મરસાઉંગા અઝદર બનકર

ખુન પી જાઉંગા મુરદારમેં ખનખર બનકર

રામાબાઈ—

રાએર.

જો આકે હોગા તો આકસેબી તેરી બગુલા ઉઠા કરેગા,

મુઝે ક્યામતકી હેં ઉમ્મીદેં જો કુછ કરેગા ખુદાકરેગા.

દુરજન—ખુદા કોન શીર વોહી બેહુદા ખુદાકા ઝગડા નીકાલા
મેં ખુદા હું, મેં મેં.

રામાબાઈ—

શાએર.

હસ્તી ચે તેરીચાર અનાસીરકા ખેલ હે.
કેદી હે રૂઠ ધરમેં જીરમ તેગ જલ હે.
ખનકર ખુદા ગુનાહો છી ચે રેઝખેલ હે.
તેરી ખુદાઇ તો નહોં ગુરીયોહા ખેલ હે

દુરજન—મરદન જુદા નાખકાર.

સખ પહેલવાન—રહમ જહાં સરદાર.

દુરજન—(મારકર) જોદ, દો તીન, ચાર.

રામાબાઈ—ખયાના કીરતાર.

દુરજન—લે તુલો મુરદાર.

સીપેહસાલાર—(આકર) ખખ-દાર.

(પ્રેમકુમાર, દીવાન વગેરેના આના.)

સીન ખતમ.

ખાખ તીસરા

સીન સાતવાં.

આમલ જંગલ.

જેશંકર—હે ધખર મેં તેરા કીત જખાનસે શુકરીયા અદા
કરે. મેને તેરે નામ પર બારનમાતાકે દો સુપુત દિંદુ મુસલમાનકે
ઇતિહાકકે લીયે અપને નોજવાન બેટકા કુરખાન કર દીરા મેરી
સગ્યી કુરખાનીકો કલુત કર ઓર દિંન્દુ મુરલીમ ઇતિહાકકો જખ-
તકે ફનીયાં કાયમ હે સલામત ઓર કાયમ રખ હેં ચે સામનેસે
કીસકી ફેજ આતી હે.

(પોશીદા હોખના.)

ખાના સખકા:—

ખ્યાનસે તેગ બે દરેગ ખીંચલો,

હરકદમપે દમ દીલેરીકા બરો.

મનમેં જંગીયો ઝરા નહોં ડરો,

રતમેં દુસ્મનકો મારો યા મરો.

મહાં બહાદો ખુન ઓર તેરે તેરે શીરો,

ખનકે મોત દુસ્મનોકે સરપર ચઢો.

પીછેકા ન રખ કરો, બાગેકા બઢેં ચલો;

જીપે ખેલકે મેરે બહાદરો લડો. ખ્યાનસે તેગ.

સીપેહસાહાર—શાખાશ એ બહાદરો બાજુ ભારતકે નામ-
પર અપતી જાને કુરબાન કરતી હોગી.

પ્રેમકુમાર—એક જાનતો કયા હમ અપતી ઓલાદ તક
કુરબાન કરને કે લીયે તૈયાર હેં.

જેશંકર—(ઝાહીર હોકર) ઓહો કાન સીપેહસાહાર સહેબ.

સીપેહસાહાર—કાન હરોગા જેશંકર ? મેરે બહાદર દોસ્ત
શાખાશ વાકઈ સમચી બહાદરી ઓર હકીકી જવાંમદી આપને દી-
ખાઈ કે અપને તુરે નઝરો હીન્દુ મુસ્લીમીન ઇતિફાક પર કુરબાન
કરદીયા. તશ્દીક લાઇયે ઇશ ફાજકી સીપેહસાહારીકે ઓહરોકો
મંજુર ફરમાઇયે.

જેશંકર—નહીં એસા નહીં હોમકતા આપકે ઓર છોટ
દીવાન સાદગ્ય હોતે મેં ઇસ ઓહરોકો કબી કશુવ ન કરૂંગા.

સીપેહસાહાર—નહીં છોટ દીવાન સાદગ્ય તો ઇસ ફાજકે
કમાન્ડર બાલા મુકરર કીયે ગયે હેં.

જેશંકર—તો ખેર મેં આપકે માહોત નાયબ સીપેહસાહારકે
ઓહરોકો મંજુર કરતા હું.

સીપેહસાહાર—નહીં હમ ઓર આપ દોનું એકઠી ઓહ-
રોકે સીપેહસાહાર હોં તો બહેતર હે.

જેશંકર—જેસે આપકી મરજી.

(સીપેહસાહારકી ફાજ ગાને હુવે ચલીજતી હે)

(દુસરી તરફસે રામાબાઇ લકઠ્યોઈ ફાજ બેકર આતીહે.)

(વતન બંસરી ચાને રામાબાઇકા ફાજકે સાથ ગાના.)

બીજલી જાનકર બરછી ચમકે મેંદાંમેં ચમકે ધમકે,

હીમતવાલોં જુરતવાલોં હાં લકને મરને જાઓ.

આઓ મેદાંમેં આઓ આઓ આઓ,

મીલકર હાં હાં હાં ખન્નર કુરકત ઝાબેમા.

રતમેં જાનોં તનમેં હાં લેકર.....

લશકર લકકર લકકર જીતેજે સખ મેદાંન. બીજલી.

રામાબાઇ—મેરે ભારત દેશકી સુરમા લકઠીઓ બાજુ એક
ઝાલીમરાજસે મુકાબલા હે જે ખુદો ખુદા કહેતાહે મુઝે ખતાબ કે
તુમ ઇસકે મુકાબલેકે લીયે કીસ તરાફ તૈયાર હો.

લડકી નં. ૬—દુશ્મન અગર પહાડ હોના તો હમ ઉસકો ઠોકરોસે ઉડાવેજે.

II નંબર ૨—અગર વો શેર હોગા તો હમ ઇશ્કે જખડોમેં હાત ડાલકર ચીરકર ફેંક દેવે.

II તીસરી—અગર વો રાવન હોગા તો હમ શ્રી રામચંદ્ર મહારાજકો નામ બેકર ઉસકી હરતીકો મીટા ડાવેંજે.

II ચોથી—અગર વો ફરાવન હોગા તો હમ હઝરતે મુસા અલેહીસસલામકો ચાદ કરકે ઇશ્કકો ઉઠાકર દરીયામેં ખદ દેવે.

II પાંચમી—અગર વો કંજૂ હોગા તો હમ શ્રી કૃષ્ણ પ્યારેડી બંસરીસે ઇશ્કે ફરકચે હસતીકો મીટા ડાવેંજે.

II છઠી—અગર વો દર ખેખર હોગા તો હમ માઅયલી માઅયલી કહેકર ઇશ્કકો જડમેં ઉખાડ દેવે.

રામાબાઇ—શાખાશ, શાખાશ.

(સખકા ગાતે હુવે અંદર જાના.)

બાબ તીસરા

સીન આઠવાં.

પહાડી કીસ્તા.

(દુરજનકો સોતે હુવે દેખાઇ દેના.)

દુરજન—(ખવાખમેં) ખુન, ખુન, કેસા ખુન, કીરકા ખુન, ખુની સુરતો, મુઝે ન સતાઓ. ઇન્તેકામ ઇન્તેકામ મત પુકારો દોઝખકે સેવાનો મુઝે આતીશી કોડે મત મારો (બેદાર હોકર.) નાપાક રૂહો હટ જાઓ પલટ જાઓ સરક જાઓ વર્ના ચાદ રખો! જમીનો આસમાન કો હીલાફુઆ હવાકો ફુકમ દેકર એકસે એક કો ટકરા ફુંગા જાનતીહો મેં કોન હું ખુદા, પરમાત્મા, દુરજન બચવાન.

(પટાખે કે સંચ શબ્દખુપારીકી રૂઢકા ઝાઢીર હોના.)

રૂઢ--દુરજન ભગવાન નહીં દુરજન સેવાન ખુદીકે પુતલે
ખુદા હોકર અપની બનાઈ હુધ ચીઝોસે બોધ ખાતાહે જહનનમ
ઝોર જન્નત તો તેરે ઇખ્તિયારમેંચે દોઝખકે સેવાનેકા, સમજતા
કે વો તુજે ન સતાયેં જહનનમકે ઇજ્જીસો. ઇસ્કા ઘેરા ચે ખુની
હે ખુની.

શઝેર-- દોરો પકડો બાંધલો 'સ રસીયાકો,
ચે વોહે જીસ્ને માગયા એક બેગુનાહ કા.

દુરજન--નામુરાહ લડીકે રૂઢ તુ યહાં કયું આઇ.

રૂઢ--તુને બાપ હોકર મેરી બાન લી મગર મેં બેટીકે હક્કે
મજબુર હોકર તુજે સમજાને આઇ હું.

રૂઢ-- શઝેર.

મીટાનેવાલા ખુદ મીટગતા હે ના પેદ હસ્તીસે,
ન ફલ પાયેગા ઝો ઝાલીમ કબી જુલમત પરસ્તીસે
મુનાસીબ હે કે બાઝ આબને તુ ઇંસ તીરા દરતીસે,
સુનાતી હું તુજે સુનલે અગર ધુરસત હો મરતીસે
હે જીસ્કી ઇબતીદા અઝઘી વોહી અઝઘમ અઝઘા હે,
ખુદીકા છોડકર દેખો ખુદાકા નામ અઝઘા હે

દુરજન--ગ બ રહાંમે આઇ ખુદાવાલી ખુદા મેં હું મેં.

રૂઢ-- શઝેર.

હાવે ખુદાઇ કયા રહાદ ઝોર નમરૂદને,
કંશને રાવનને ઝોર ફરાઉનસે મન્દુદને.
દેખનાં ચાહે અજર અબ ઉન્કી હસ્તી કયા હુધ,
પુછ બકર કબમેં ઉનસેં કે મસ્તી કયા હુધ,

(રૂઢકા ગાયબ હોના એક અફસરકા આના.)

અફસર આલીયે જહાં બાગી ફોજ સરપર આ પહેંચી દુસ્મ-
નસેલાખકી તરાં કીલેકી તરફ બહતા ચલા આતા હે,

દુરજન--જાઓ અપની ફોજકોબી તૈયારીકા હુકમકો
મોરચે બંદો કરી કીલેકે ચારોં બુર્જોપર તોપેં લગાદો મેં ખાસ
મસલેંહતકી વજ્હસેં કીલાખાંદ હોતા હું.

(બેંચ બજતાહે એક તરફસે સીપેહસાબારકી ઝોર દુસરી
તરફસે રામાખાઇકી ફોજ આતી હે.)

सीपेहसासार—मेरी अच्छी अपनी है। नदी की किनारे बड़ा स-
रका हुआ है और मेरे ओर दूरी है। नदी पर जाता है।

प्रेमकुमार—नदी की किनारे नदी की किनारे मेरे दम में दम
है मेरे अपने मोहसीनकी किनारे न जाने दुःख।

शम्भेर—पुत्रीसे यहाँ नदी, दुःख के आँख कीनेपर,
बड़ा दुःख में अपनी पुन, मोहसीनकी पसीने पर।

जेशकर—नदी की किनारे नदी की किनारे मेरी
जानमें जान है ये सर आप दोनों के कदमों पर दूरमान है।

सीपेहसासार—यहो मेरे प्यारे बड़ा दूरी कीनेपर धावा
करके छपर यह नदी आप दोनों सादर यहसे दमला करे मेरे
छपर जाता है और कीनेका दरवाजा जोलता है।

प्रेमकुमार—नदी की किनारे।

सीपेहसासार—आपकी परवरदीगारकी कसम है नदी
प्रलम्बत दीये।

प्रेमकुमार—आपकी भरती।

(सीपेहसासार छपर जाता है नीचेसे तोपोंके दूर होते हैं—
सीपेहसासार कीनेका दरवाजा जोलता है और दूरमानकी धक्के देता
हुवा नीचे देखाता है।)

सीपेहसासार—मोह आ पुत्रीके पुतले कहां गया तेरा
करी दूर।

रामाधर—आ कमीने पाछ पीता नदी की किनारे जानले
सच्चा धर्म।

प्रेमकुमार—धुं पुन सादर गीतज देसा है याद है के
नदी केतेये के मेने सर कीसीके आगे नदी जुकाया दम अपने दो
वक्त आया के पुने पुन अपुन सन जुकाया।

सीपेहसासार— शम्भेर।

सरनी अथ भम हुआ भीजलतये है शरमानेका

पुन गीतजहि अथ करके ये यज आनेका

या अजंजीर हुआ शीकतो अजमाल नदी।

दिलसे तो पुनो के दया, दूरका सुरा दाल नदी

રામાખાધ—લે જાવ કેદ કરો.

રાએર—જમ હાલ કેઇ ખુલે તો જ્ઞાન અપની દીખા દેના.

હુમુકી યાદ આવે તો જમ સરકો ઝુકા દેના

અંતકારકો તુમ એકાકી સુગતહી સમજના

જમ દીક્ષમેં હવીસ આવે તો અંકીર હીલા દેના

દુરજન—નહીં નહીં એ તેકીરી દેવી રહેમકર મેં ગુનાહ-
ગાર હું મેં સદંક દીલસે મારીકા ખાસ્તમાર હું.

રામાખાધ—પરમાત્માકા શુક હે કે રહેમકા સફા અજ
એક ઝાલીમકી ઝખાનસે બી નીકલા પીતાજી કયા હુકમ હેં.

સીપેહસાલાર—જો આપકી ઝોર દીવાન સાદખકીરાયે.

પ્રેમકુમાર—મેરી રાએમેં તો ઇસ્કો ખોલતે હુને તેલકે કદા-
વમેં ઝાલદેના બેતર હોગા.

દુરજન—નહીં પરમાત્માકે વાસ્તે મુજપર રહેમ કીજયે.

પ્રેમકુમાર—કયું પરમાત્મા સાદખ આપ દાનસે પરમાત્માકે
વાસ્તા દે રહે હેં

દુરજન—વાકષ મેં ગુનાહગાર હું

રામાખાધ—ઉસ દીનકો યાદ કર જખતુને મેરે કલકા હુકમ
દીયાયા ઝોર આજ મેં તુલે પરમાત્માકે નામપર ઝોર દીન-
કુ સુસ્લીમ ઇતિફાકકે સદકેમેં રહાકરતીહું પીતાજી ઇસ્કા પાંચસોં
ફીઆ માહવાર વજહા મુકરર કીયા જમ.

દુરજન—પરમાત્મા આપકો ખુશ રખે (દુરજનકા બાગ જના)

સીનકા ટ્રાન્સફર હોકર દરખાર હોના.

સીપેહસાલાર—ખડે દીવાન સાદખ દીવાન પ્રેમકુમારકો
ઇઝાજત દીજયે કે તાજે જમ સરકરકે તખ્તપર શાનક અફરાઝ હો.

પ્રેમકુમાર—હરગીઝ નહીં મેરે મોહસીન ચે હક આપકા હે.

સીપેહસાલાર—મુજસે જખાદા જેશંકર મહારાજ ઇસ્કે
હકદાર હેં.

જેશંકર—મેં ઉમ્મીદ કરતા હું કે મેરી એક આખરી સલાહ
મુજદ દરમાઈ જમગી

સખ—કુશર, કુશર

જેશંકર—પ્રસ સલતનતના રાજ ઊટે દીવાન સાહબ ઓર આપકે સાબઝાદે વહીદકો દીયા જાયે દોનોકા તાજ પહેનાયા જાયે ઓર આજકે મુખારીક દીનકો હિન્દુ મુસ્લીમ કી યાદ બનાયા જાયે.

સખ—ખીલકુશ ઠીક હે.

(દીવાન પ્રેમકુમાર ઓર વહીદકો તાજ પહેનાના પ્રેમકુમારકા રામાબાઈ કે સાથ હાત મીલાના રામીશ્વરોંકા નાચના ઓર ગાના)

૧—મુસલમાન યુજુર્ગ—

હથરતક અસગર રહે દેનુંકા બા- હમ ઇતિફાક;

૨—યા મલાહી હો મુદાયમ હિન્દુ મુસલીમકા ઇતિફાક.

હિન્દુ મહાન્મા—

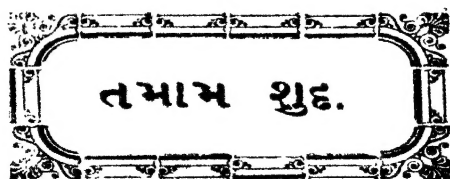
અતીસે યુગઝો હથદમેં ઇનકા દુસ્મન અખ જલે.

હિન્દુ મુસલીમ કામ અસગર અખ સદા પ્રલે ફલે.

સગકા મીનકર આમીન ! આમીન !! આમીન !!!

તમાથેકા ફૈજ તીતામ પાના.

ઓર ટ્રાપ સીનકા આહિસ્ત્રા ગીરજા.

ધરકે અલાવા હમારી દુકાન પર અરબી, ફારસી, ઉર્દુ, ગુજરાતી, હિન્દી કીતાબેં મોજુદ રહેતી હેં.

માલીક-વકીલ યુક ડીપો.

તીન દરવાઝા—અમદાવાદ.

હમે જો દેખલેતા હય

વાહ શયદા હોઈ જતા હય

હમકો ઝુરર ખરીદો.

નામ કિતાબ.	કિંમત.	નામ કિંમત.	કિતાબ.
કામી દિવેર	૦-૧-૦-૦	બેખદા મોતી	૦-૨-૦-૦
હોં છગર	૦-૮-૦-૦	કાતીલકી આંખ	૦-૨-૦-૦
ચલતા પુઝો	૦-૮-૦-૦	રોઝએ ખવાજ	૦-૨-૦-૦
જાંઝે ત્રાખ્લીસ	૦-૮-૦-૦	દુલ્હનકી પહેલી રાત	૦-૨-૦-૦
માઝી સલાહુદીન	૦-૮-૦-૦	તોલીદહા ઠંકા	૦-૨-૦-૦
જલ્લાદ આશીક	૦-૮-૦-૦	વહીન સહીન	૦-૨-૦-૦
પાદશાહે ખુદાઈસ્ત	૦-૬-૦-૦	કલત્તેકા સીંગાર	૦-૨-૦-૦
પુગનાં ચંદુર	૦-૧૦-૦-૦	મજનુકાતારે દીલ	૦-૨-૦-૦
ખજોખન	૦-૪-૦-૦	જનતકા ફુલ	૦-૨-૦-૦
મકતુબાતે મહોબ્બત	૦-૪-૦-૦	રોઝેકા ખુશખુશ	૦-૨-૦-૦
મસ્નવી એહરે ખરક	૦-૫-૦-૦	લાશોકાની	૦-૨-૦-૦
રાજનખીયાં સોદાગર	૦-૪-૦-૦	ખખી દીલ	૦-૨-૦-૦
શાહજહાં શાહપરી	૦-૪-૦-૦	રફતારે યારમેં	૦-૨-૦-૦
કાલી ગોરી	૦-૨-૦-૦	શમે વસ્લ	૦-૨-૦-૦
કોરસએ આહુ	૦-૨-૦-૦	શાને સતાર	૦-૪-૦-૦
શુરશને માતમ	૦-૨-૦-૦	ચાનખેલ મોતી	૦-૨-૦-૦
નારએ ગમે હુસેન	૦-૨-૦-૦	કલામે કએફ	૦-૨-૦-૦
મોલાકા માતમ	૦-૨-૦-૦	કલામે જલીલ	૦-૨-૦-૦
માતમે હુસેન	૦-૨-૦-૦	કલામે કવસર	૦-૨-૦-૦
રીવાયતે સુગરા	૦-૨-૦-૦	કલામે અકબર	૦-૨-૦-૦
હાલાતે હુસેન	૦-૨-૦-૦	કલામે અમીર	૦-૨-૦-૦
મસ્તીયા શીશીન	૦-૨-૦-૦	કલામે મનઝર	૦-૨-૦-૦
મસ્તીયાખખ મશુબરકર	૦-૨-૦-૦	કલામે શેખ	૦-૨-૦-૦
મસ્તીયા કીસશેન્કી આમદ	૦-૨-૦-૦	કલામે નશતર	૦-૨-૦-૦
અમીરદાગકી નાજુક ખીયલીયાં	૦-૪-૦-૦	કલામે તાહીર	૦-૨-૦-૦
જલ્લએખનાં	૦-૨-૦-૦	જાજખાતે નશતર	૦-૨-૦-૦
નકાખપોશ માશુક	૦-૨-૦-૦	કલામે ઝફર	૦-૨-૦-૦
		ખુશી નશતર	૦-૨-૦-૦
		આશોકા કીદદ	૦-૨-૦-૦
		કલામે ગાલિબ	૦-૨-૦-૦
		વોપેખાનેમે	૦-૨-૦-૦

હરકીસમકો કીતાબે મીલતેકા પત્ત:—

વકીલ યુક ડી. તીન દાવાઝ—એહમદાબાદ.

काविले दीद ग्रामे.

मुद्दा दिल आशिक मीठाजेंतें लिखे आवे लयात
वाने

धीरंमदरीकल कपनीसोदे अन्तरी ज्ञान नाडी मुकाबमीय ग्रामे.

अजमे कावा	मुने दलसाम
हाली नागना	गोदेन मरुताम
अतश अशायनी	कन नाकर
राहीन नाग	मुने गादक
डीन दराश	अननि दिसा
शरीक अहमाश	मडेन पान
मुने उगद	अन अलिया
हमाश हीन	कि अना
आतसी नाग	गनना
अर्जाआआ आलीन आर	अपद दपरा
मादअनका कुत	अुअसुरन अला
मुनेदरी अउद	हालका मुताम
तमीरि रहुमत	नापि नागी
आ पका कातल	नयरे नाज
दुस्मने दमान	नाज
मुने ईरिनी	मुनेदरी कउन
जंछरे गोदर	कमेरी
जंछरी साप	दीनदान दाना
मुतक जरीना	अमन
हागे दसरत	कवाली शमगीर
				अमनी मंजरी

हर किसमकी किताये मिलनेका पता:—

वकील मुक दीपो.

तीन दरवान, अहमदाबाद.

